

ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය



## වාර්ෂික වාර්තාව සහ ගිණුම් 2012



ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝගිතායතනය

කාල දුපන, මට්ටෙකුලුය, කොළඹ - 15

දුරකථනය : 011 2521000, 011 2521006 ලැක්ස් : 011 2 521932

Web : <http://www.nara.ac.lk>

# පිටුන

1.	සංස්ථානික තොරතුරු	1
2.	ප්‍රධාන පර්යේෂණ කටයුතු පිළිබඳ සූචිගේෂන	7
3.	මූල්‍යමය කටයුතු පිළිබඳ සූචිගේෂන	10
4.	මානව සම්පත් තොරතුරු	13
4.	පර්යේෂණ අංශ	25
5.1	පරිසර අධ්‍යයන අංශය	25
5.2	ධිවර කාක්ෂණික අංශය	35
5.3	ජාතික ජලගාස්ත්‍රය අංශය	37
5.4	අභ්‍යන්තර ජලදාස සම්පත් සහ ජලපිළි වගා අංශය	43
5.5	සම්බුද්‍ය ජීව විද්‍යා සම්පත් අංශය	56
5.6	ජාතික සාගර විද්‍යා සහ සම්බුද්‍ය විද්‍යා ආයතනය	68
5.7	පසු අස්වනු තාක්ෂණ ආයතනය	74
5.8	සමාජ-අර්ථීක සහ අලෙවී පර්යේෂණ අංශය	80
5.9	තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය	83
5.10	පුස්තකාලය සහ තොරතුරු අංශය	86
6.	අනුයාත සේවා	90
6.1	මිලදී ගැනුම් හා සැපයුම් අංශය	90
6.2	සේවා හා මෙහෙයුම් අංශය	92

# ජාතික ජලජ සම්පත් පරෘයේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය (නාරා)

## 1. සංස්ථානික තොරතුරු

ජාතික ජලජ සම්පත් පරෘයේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය (නාරා) ජලජ සම්පත් ක්ෂේත්‍රයට අයන් පරෘයේෂණ, සංවර්ධන හා කළමණාකාර කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ සම්බන්ධිකරණය කිරීම පිළිබඳ පූර්ණ වගකීම දරණ ප්‍රධාන ජාතික ආයතනයයි. දිවර දෙපාර්තමේන්තුවේ පරෘයේෂණ අංශය ප්‍රතිච්‍රිත නාරා නියෝජිත ආයතනය පිහිටුවන ලදී. මෙය ප්‍රතිච්‍රිත කිරීමේදී දැනට කොළඹ 15 කාක දුපතෙහි නාරා ආයතනය පිහිටුවා තිබූ මත්ස්‍ය තාක්ෂණ ආයතනය සමග පරෘයේෂණ අංශය ඒකාබද්ධ කොට, 1981 අංක 54 දරන ජාතික ජලජ සම්පත් නියෝජිත ආයතනය නමින් යුත් පාර්ලිමේන්තු පනත අනුව අංශ සම්පූර්ණ පරෘයේෂණ නියෝජිත ආයතනයක් පිහිටුවන ලදී. එම පාර්ලිමේන්තු පනත 1996 අංක 32 දරන ජාතික ජලසම්පත් පරෘයේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිත ආයතන පනත මගින් සංගේධනය කරනු ලැබේය. දිවර හා ජල සම්පත් අමාත්‍යාංශය යටතේ පවත්නා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයක් ලෙස නාරා නියෝජිත ආයතනය කටයුතු කරයි.

### අංශ දැක්ම

කළාපයෙහි ජලජ සම්පත් සංරක්ෂණය, කළමණාකරණය සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ විද්‍යාත්මක පරෘයේෂණ සිදුකරන ප්‍රමුඛ ආයතනය විම.

### අපගේ මෙහෙවර

විද්‍යා හා තාක්ෂණ දැනුම සහ සම්පත් පදනම උපයෝගී කර ගනීමින් ජලජ සම්පත් අංශයෙහි ජාතික සංවර්ධන ගැටළු සඳහා නවෝත්පාදන විසඳුම් සම්පාදනය කිරීම.

### නියෝජිත ආයතනයෙහි ප්‍රමුඛ අරමුණු සහ කාර්යාලයන් පහත සඳහන් වේ

ජාතික සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි ලා විද්‍යාත්මක සහ තාක්ෂණික විශේෂයේ දැනුම නිසිසේ යොදුවනු ලබන බවට සහ ප්‍රයෝගනයට ගනු ලබන බවට වග බලා ගැනීම.

- සංස්ථා සහ අංශ ජලජ සම්පත් භාෂ්‍ය ගැනීම, ඇස්ක්‍රීමේන්තු ගත කිරීම, කළමණාකරණය සහ සංවර්ධනය වෙත යොමු වූ පරෘයේෂණ කටයුතු පැවැත්වීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- ජලජ සම්පත්වල උපයෝගීතය, කළමණාකරණය සහ සංවර්ධනයට අදාළ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය උපදෙස් සහ විශේෂයේ දැනුම සැපයීම සහ සම්බන්ධිකරණය කිරීම.
- ජලජ සම්පත් සහ අදාළ විෂයන් පිළිබඳ විද්‍යාත්මක පරෘයේෂණ සහ තොරතුරු එකතුව, ව්‍යාප්තිය සහ ප්‍රකාශනයට පත්කිරීම.
- ප්‍රහුණුව ලබා දීම.

## පාලක මණ්ඩලය

1996 අංක 32 දරන පත්‍රිකාවේ සංශෝධිත, 1981 අංක 54 දරන ජාතික ජලපෑම් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායනන පනතේ 6 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව පාලක මණ්ඩලය, පත්කළ සාමාජිකයන් අටදෙනෙකුගෙන් (08) සහ නිල බලයෙන් පත්වූ සාමාජිකයින් අට දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ.

පහත සඳහන් සාමාජිකයින් 2011 වසර තුළ පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජිකයින් ලෙස සේවය කළ අතර, වසර තුළ මණ්ඩලයේ රැක්වීම් එකොලහක් පවත්වන ලදී.

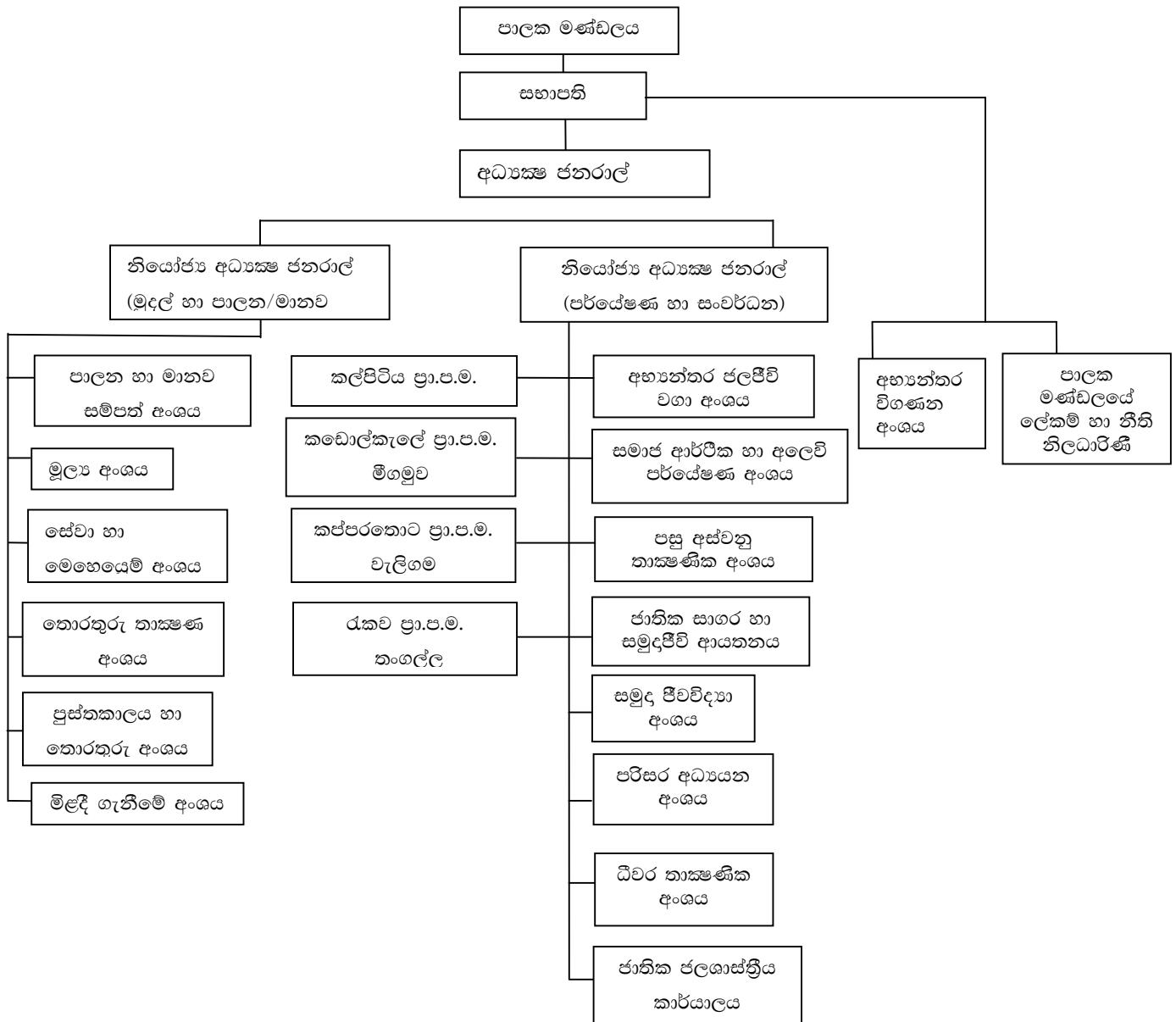
## පත්කරන ලද සාමාජිකයින්

1. ආචාර්ය හිරාන් බඩු. ජයවර්ධන මහතා	සහාපති
2012 ජනවාරි මස දක්වා	
2. මෙවදා එස්. ඩී. සමරස්ස්‍යන්දර මහතා	සහාපති
2012 පෙබරවාරි මස සිට	
3. ආචාර්ය කේ. සිවසුඩුමේනියම මහතා	සාමාජික
2012 පෙබරවාරි මස සිට	
4. මහාචාර්ය බඩු. එම්. වි. ඩී. වන්නිනායක මහතා	සාමාජික
5. බන්ස්ටන් ප්‍රනාන්දු මහතා	සාමාජික
6. ඔස්කා අමරසිංහ මහතා	සාමාජික
2012 දක්වා	
7. කේ. එන්. රියන්සි පෙරේරා මහතා	සාමාජික
8. මහාචාර්ය වි. එස්. පී. ගොන්සේකා මහතා	සාමාජික
2012 ඔක්තෝබර් මස සිට	
9. පී එන් එන් ප්‍රනාන්දු මහතා	සාමාජික
2012 ඔක්තෝබර් මස සිට	
10. රෝජාන් ප්‍රනාන්දු මහතා	සාමාජික
2012 ඔක්තෝබර් මස සිට	

## නිල බලයෙන් පත්වු සාමාජිකයේ

ආචාර්ය දීමිනා ද සොයීසා මිය -	සාමාජික ලේකම් දීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය
නිලමණී දියබෙදනගේ මිය	සාමාජික
2012 ජනවාරි මස දක්වා	අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්/නාරා
එස්. සූරියාරච්චිවලිනි මහතා	සාමාජික
2012 ජූලි මස සිට	අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්/නාරා
රියාල් අද්මිරාල් එස්. ඩී. එම්. ඩේ. පෙරේරා මහතා	සාමාජික අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්/මෙහෙයුම්- ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව
ඩී. ආර්. විකුමරත්න මහතා	සාමාජික නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ/ ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව
එස්. එම්. ඩි. ප්‍රනාන්ද මහතා	සාමාජික මිනුම්පති
ආචාර්ය සරත් අහයවර්ධන මහතා	සාමාජික අධ්‍යක්ෂ/ ජාතික විද්‍යා පදනම
නිමල් හෙටරි ආරච්චි මහතා	සාමාජික අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්/ දීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
අනුර ජයවිකුම මහතා	සාමාජික අතිරේක ලේකම්/ වරාය සහ මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශය
අනුජා අමරසිංහ මිය	සාමාජික
2012 ජූනි මස සිට	අධ්‍යක්ෂ/ විද්‍යා හා තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශය

## සංචාරණ ව්‍යුහය



## සංචාරණය

ආචාර්ය ඩිරාන් ඩ්බී. ජයවර්ධන මහතා සහ වෛද්‍ය එස්. පී. සමරසුන්දර මහතා පිළිවෙළින් සහාපති ලෙස ද, නිල්මිණී දියබෙදනගේ මහත්මිය එම්. ඩී. අයි. බී. ගමගේ මහත්මිය, නිල් මුණසිංහ මහතා සහ එස්. සූරියආරච්චි මහතා සමාලෝචිත වසරතුළ පිළිවෙළින් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ලෙස ද සේවය කළේය.

නාරා ආයතනයට පැවරී ඇති අනිවාර්ය කාර්යභාරය ඉටුකරලීම පිණිස පර්යේෂණ සහ තාක්ෂණ සේවා අංශ දහයකට බෙදා ඇති අතර, ඒවා නම් පරිසර අධ්‍යයන අංශය, දේවර තාක්ෂණ අංශය, ජලගාස්ත්‍රිය කාර්යාලය, තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය, අභ්‍යන්තර ජලජ සම්පත් හා ජල ජීවී වගා අංශය, ජාතික සාගර සහ සමුද්‍ර ජීවී විද්‍යා ආයතනය, සමුද්‍රය ජීවී සම්පත් අංශය, සමාජ ආර්ථික සහ අලෙවි පර්යේෂණ ආයතනය, පසු අස්වනු තාක්ෂණ ආංශය සහ ඉත්තේන්තුරු සහ තාක්ෂණික අංශය වන අතර, ඒවාට සහායක සේවා සැපයීම පිණිස පරිපාලන අංශය, ප්‍රස්තකාල සහ තොරතුරු අංශය, මූල්‍ය අංශය, සේවා සහ මෙහෙයුම් අංශය සහ සැපයුම් අංශය වේ.

2012 වසර තුළ පහත සඳහන් නිලධාරීන් අංශ ප්‍රධානීන් ලෙස රාජකාරී කටයුතු සිදු කරන ලදී ග  
පර්යේෂණ අංශය

එස්. එම්. එම්. අස්ම් මහතා	පරිසර අධ්‍යයන අංශය
එන්. බී. පී. ප්‍රන්තදේව මහතා	දේවර තාක්ෂණික අංශය
එම්. එම්. ආරියවිංග මහතා	ජාතික ජලගාස්ත්‍රිය කාර්යාලය
එම්. බී. එම්. කේ. ගුණරත්න මහතා	තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය
ආචාර්ය ඩී. පහලවත්ත ආරච්චි මිය	අභ්‍යන්තර ජලජ සම්පත් හා ජල ජීවී වගා අංශය
කේ. තී. බී. එස්. කාරියවසම මිය	ප්‍රස්තකාල සහ තොරතුරු අංශය
ආචාර්ය ආර්. ආර්. පී. මල්දෙනිය මිය	සමුද්‍ර ජීව විද්‍යා අංශය
2012.01.01 සිට 2012.11.25 දක්වා	
ආචාර්ය එස්. එස්. කේ. හපුතන්තී මහතා	
2012.11.26 සිට -2012.12.31 දක්වා	
ආචාර්ය කේ. අරුලනාතන් මහතා	ජාතික සාගර සහ සමුද්‍ර ජීවී ආයතනය
කේ. එම්. එම්. එල්. අමරලාභ් මහතා	සමාජ ආර්ථික සහ අලෙවි පර්යේෂණ අංශය
ආචාර්ය කේ. ඩ්බී. එස්. ආරියවිංග මිය	පසු අස්වනු තාක්ෂණ ආයතනය

සහය සේවා අංශ

සුමෙධ ජයසිංහ මහතා	පරිපාලන අංශය
2012.01.01 සිට 2012.03.23 දක්වා	
පී. එම්. එම්. ආර්. වන්දසේකර මිය	
2012.12.20 සිට 2012.12.31 දක්වා	
අං. එම්. පී. රණසිංහ මිය	මූල්‍ය අංශය
එන්.ඩී. පී. ප්‍රහානදේව මහතා	සේවා සහ මෙහෙයුම් අංශය
2012.01.01 සිට 2012.10.09 දක්වා	
සී. එම්. වි.ගමගේ මහතා	
2012.10.10 සිට 2012.12.31 දක්වා	
එම්. එම්. කේ ද සිල්වා මෙනවිය	මිලදී ගැනීමේ හා සැපයුම් අංශය
එම්. ඩී. සේනාරත්න මහතා	අභ්‍යන්තර විගණක අංශය

## 2. ප්‍රධාන පරෝෂණ කටයුතු පිළිබඳ සුවිශේෂතා

අංචාරය එව්. එම්. පී. කිත්සිරි/ප්‍රධානී, පරෝෂණ සහ සංවර්ධන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය

**සමූහ මත්ස්‍ය සම්පත :** ඉන්දියන් සාගරයේ බලයන් සහ කෙළවල්ලන් ආස්‍රිතව පවත්නා දේවර කරමාන්තය වඩාත් දියුණු කරවීමේ මූල්‍ය පරමාර්ථය පෙරදැරී කරගතිමින්, ශ්‍රී ලංකාව විසින් ඉන්දියන් සාගරයෙන් තොළාගතු ලබන විශාල සමුද්‍රය මත්ස්‍යයින්ගේ මෙන්ම කුඩා සමුද්‍රය මත්ස්‍යයින්ගේ දත්ත එක්ස් කිරීම සහ යාවත්කාලීන කිරීම, දත්ත සහ සංඛ්‍යාලේඛන විශ්ලේෂණය මෙන්ම වර්තමාන සහ අනාගත නැඹුරුතාවයන් පිළිබඳ පරෝෂණ පත්‍රිකා සැකසීම ද කාර්යක්ෂමව ඉටු කරන ලදී. තවද ඉන්දියානු සාගරය වුනා කොමිසම යටතේ පවත්නා ව්‍යාපෘතියක් වන කාර්මික දේවර කරමාන්තය, වෙරළ ආශන්නයේ දේවර ප්‍රජාවගේ දේවර කරමාන්තය කෙරෙහි බලපැමද අධ්‍යයනය කරන ලදී. මේ අමතරව 2012 වසර තුළදී ශ්‍රී ලංකා දේවර යාත්‍රා මගින් ඉන්දියන් සාගරයෙන් තොළා ගන්නා ලද විශාල සාමුද්‍රය මත්ස්‍යයින්ගේ දත්ත එක් සම්පත්වල නිසි කළමනාකරණය සඳහා ඉන්දියානු සාගරය වුනා කොමිසමට ලබාදීම පිශිස දේවර සහ ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයට ලබාදීම සිදුකරන ලදී.

**පාරිසරික අධ්‍යයනයන් :** විශේෂයෙන්ම ජල පරාමිතිකයින් සහ ජලජ පරිසර විද්‍යාව කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් ජලජ සම්පත් හි පාරිසරික පැතිකඩ් අධ්‍යයනයන් සිදු කළ අතර, රස්කර ගත් දත්ත සහ තොරතුරු රජයේ සහ අනෙකුත් අදාළ ආයතනවලට තිරසාර පරිසර කළමනාකරණ උදෙසා තීරණ/ පියවර ගැනීමට මෙන්ම එක් තීරණ ක්‍රියාත්මක කරවීමට ලබාදෙන ලදී. මෙම කාලය තුළදී අංශය මගින් පරිසර කළමනාකරණය සහ ජලජ සෞඛ්‍ය අදාළ පරෝෂණ ව්‍යාපෘති 05 ක් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතරල හඳුසි මත්ස්‍ය මර්ත්තාවයන් පිළිබඳ අධ්‍යයනයන් සහ විද්‍යාගාර තත්ත්ව වැඩිදියුණු කරවීම ද සිදුවිය.

**ඡලපිළි වගාව සහ අභ්‍යන්තර දේවර කරමාන්තය :** වඩාත් ආර්ථික වටිනාකමක් සහිත මූහුදු කුඩාලේලන් විශේෂ 03 ක් කාකිම උත්ප්‍රේරණය මගින් සාර්ථකව අභ්‍යන්තර කරවන ලද අතර, මවුන්ගේ ලාභාල පැටවුන් රැකබලා ගැනීමේ තාක්ෂණයන් ද දියුණු කරවන ලදී. එක් සතුන් කිවුල් දිය *Peneaus monodon* ඉස්සන් සමග සාර්ථකව වගා කරන ලදී. තවද වඩාත් ඉල්ලුමක් සහිත විසිතුරු මත්ස්‍ය විශේෂ දෙකක් වන ලංකා ගල් පාණ්ඩියා සහ තායි කැවිලිෂ් හෝමෝන උත්ප්‍රේරණය මගින් සාර්ථකව අභ්‍යන්තර කරවන ලද අතර, මවුන්ගේ ලාභාල පැටවුන් රැකබලා ගැනීමේ තාක්ෂණයන්ද දියුණු කරවන ලදී. කුඩා පෙනීයන් විශේෂ අමුදව්‍ය ලෙසට හාවිතා කර ආර්ථික වශයෙන් වාසිදායක මත්ස්‍ය ආහාර නිෂ්පාදනය කරන ලදී. දැනට වර්ධනය වෙමින් පවත්නා ලුණු කරමාන්තය නිසාවෙන් කිවුලුදිය ඉස්සන් වගාවේ ජල ප්‍රයෝගනය කෙරෙහි ඇතිවන බලපැම අධ්‍යයනය කර අදාළ නිසි පියවර සඳහා උපදෙස් ලබාදීම සිදු කරන ලදී. තවද ව්‍යවරියේ බැක්ටීරියා විශේෂ 53 ක් ඉස්සන් වගා පොකුණුවලින් ගත් සාම්පලවලින් වෙන්කර ගැනීම සිදු කරන ලදී. කොරියානු සහයෝගීතාවය ඇතුළු පුන්තලම සහ මත්නාරම යන දිස්ත්‍රික්කවල ජලජවී වගාව දියුණු කරවීම සඳහා ප්‍රාරම්භක කළමනාකරණ සැලැස්මන් සකස් කරන ලදී. මේ අමතරව මට්ටි සහ කාවටටි බෙල්ලන් වගාව පිළිබඳව පරෝෂණ සිදු කරන ලද අතර, ප්‍රශස්ථ පරිසර තත්ත්ව, ලාභාල සතුන් ඇතිවීමේ උච්ච කාලය සහ පරිසර හිතකාම් ලාභාල සතුන් එකතු කිරීමේ සංවක සෞඛ්‍ය ගන්නා ලද අතර, මෙය අනාගත බෙල්ලන් වගා සංවර්ධනයට කරන ලද සහන් එළියකි. මේ

පරිබාහිරව සියලුම පර්යේෂණ සොයා ගැනීම් , වරින්වර සිදු කරන ලද දැනුවත් කරවීමේ සහ තාක්ෂණ ලබාදීමේ වැඩසටහන් මගින් වගාකරුවන් වෙත ලබා දෙන ලදී.

**සාගරීය විද්‍යාව :** සාගර පරිසරයේ හට ගන්නා ජල තරංග, තාප අනුකූලිකයින්, මිගු ස්ථේරවල ගුණාංග සහ Upwelling යන ස්වාධාවික සාගරීය විවෘතතාවයන් පිළිබඳව මෙන්ම අපීවි සම්පත් පිළිබඳව ද අධ්‍යයනයන් සිදු කරන ලදී. එකී තොරතුරු සාගරය හා සම්බන්ධව විභව සහිත ව්‍යසන, මත්ස්‍යයින් බහුලව ගැවසෙන ස්ථාන, මෝසම් සහ විවිධ කාලගුණ සිදුවීම් පිළිබඳ අනාවැකි පළ කිරීමට සහ තක්සේරු කිරීමට උපයෝගී කර ගන්නා කුමවේදයන් දියුණු කිරීමට ගොදා ගන්නා ලදී. දවසේ පැය 24 පුරා ක්‍රියාත්මක වන සාගර විවනය නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය පවත්වා ගෙන යැම සහ ඇතිවිය හැකි ආපදා පිළිබඳ පෙර දැනුවත් කිරීම සිදු කිරීම මෙම අංශයේ ප්‍රධාන කාර්යයක් විය. මෙම මධ්‍යස්ථානය මගින් නිසි තොරතුරු නිසියාකාරයෙන් ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය වෙත ගොමු කරවීම සිදුවීණි. මත්ස්‍යයින් බහුලව ගැවසෙන ස්ථාන පිළිබඳ තොරතුරු දිවර ප්‍රජාවට දෙසතියකට වරක් ලබාදීමද සිදු කළ අතර, එකී කුමවේදයන් වඩාත් දියුණු කරවීම ජපානයේ Aerospace Exploration Agency තාක්ෂණ සහාය ඇතිව සිදුකරන ලදී.

එමෙන්ම අංශයේ කාර්ය මණ්ඩලය උපදේශ ස්වාධාව ලබාදීම, පුහුණුව ලබාදීම සහ දිවර අමාත්‍යාංශයේ මධ්‍යම දත්ත පද්ධතිය නිසි ආකාරයෙන් පවත්වාගෙන යැම සඳහා ගක්ෂතාව නැංවීමද සිදු කරන ලදී. ඉන්දියානු සාගරීය වූනා කොමිසමට ක්‍රියාකාරී සහභාගීත්වය ලබාදුනි. සියලු පර්යේෂණ සොයා ගැනීම් සහ අනෙකුත් අදාළ තොරතුරු පර්යේෂණ වාර්තා, සංක්ෂීජ්‍ය සාරාංශ සහ වාර්තා එම් දැක්වීම් අමුණා ඇතේ.

**පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම සහ අගය වැඩි කිරීම :** ස්පොන්සි ලෙස හැඳින්වෙන මුහුදු පිවින්ගේ අන්තර්ගත ක්‍රියාකාරී ඕංශයිය සංසටක පිළිබඳව පාරමිතක අධ්‍යයනයක් සිදු කරන ලද අතර, දෙහිවල පුදේශයෙන් ගන්නා ලද ස්පොන්සි නියයි පහකින් සහ යාපනය පුදේශයෙන් ගන්නා ලද ස්පොන්සි නියයි දෙකක නිෂ්කර්ශවල ප්‍රතිඵිස්සිකරණ හැකියාව අධික බවට සොයා ගන්නා ලදී. තවද දෙහිවල පුදේශයෙන් ගන්නා ලද එක් විශේෂයක ද යාපන පුදේශයෙන් ගන්නා ලද එක් විශේෂයකද ප්‍රතිඵුතුක පිවි පරිසාවෙය සහ stayphylococcus aureus නම් බැක්ටීරීයාවට එරෙහි ප්‍රතිපිටක ඇති කරවීමේ හැකියාව නිරීක්ෂණය කරන ලදී. මත්ස්‍ය අස්වන්නට ගොදා ලද අධික ලුණු ප්‍රමාණ 25% අස්වන්න ඉහළ දමන බවට සහ වඩා යහපත් අවසන් නිෂ්පාදනයක් ලබා දෙන බවට සොයා ගන්නා ලදී. මාල සිල්ලර වෙළඳ පොලවල්වලින් සහ සුපිරි වෙළඳසැල්වලින් ලබා ගන්නා ලද මත්ස්‍ය සාම්පලවල රසායනික තත්ව සහ ක්‍රුයුපිටි තත්ව පරීක්ෂාවක්ද කරන ලද අතර, එහිදී බොහෝමයක් මත්ස්‍ය සාම්පල මිනිස් පාරිභෝර්තනය සඳහා සුදුසු නොවන බවට සොයා ගැනීනි. පරීක්ෂා කරන ලද සාම්පල අතරින් කෙළවල්ලන් සාම්පල 35%, තලපත් සාම්පල 47%, සාලයන් සාම්පල 35%, දැල්ලන් සාම්පල 100% සහ ඉස්සන් සාම්පල 53% නුසුදුසු බව පෙනීයන ලදී.

**දිවර ආම්පන්න තාක්ෂණවේදය :** මේ යටතේ ප්‍රධාන දිවර වරායවල්වල මත්ස්‍ය අස්වනු දත්ත එක් රස්කිරීම එනම්, බහුදීන යානා Ring net මගින් ලබා ගන්නා මත්ස්‍ය අස්වන්න, බලයන් සඳහා ගොදා

මරුවැල් පන්න මගින් ලබා ගන්නා මත්ස්‍ය අස්වැන්න සහ කරමල් දැල් වලින් ලබා ගන්නා මත්ස්‍ය අස්වැන්න යන සියලු දත්ත රස් කරන ලදී. මේ සඳහා මසකට නෙශ්ටු අධ්‍යයන වාරිකා 10 – 15 ප්‍රමාණයක් සිදු කරන ලද අතර, අවශ්‍ය දැල් මිලදී ගැනීමද නිරමාණකරනය ද සිදු කරන ලදී.

**ඡලමාන විද්‍යාව සහ ජලතරණ සටහන් :** තීක්ෂණමල වරාය ජලතරණ සටහන පිළියෙළ කිරීමද හමුබන්තොට පිවිසුම් නාවික සටහන යාවත්කාලීන කිරීම ද කරන ලදී. යෝජිත කළුපිටිය නාවික සටහන පිළියෙළ කිරීම සඳහා දත්ත එකර්ස් කරමින් පවතී. සාරැය අවකාශ දත්ත පද්ධතියකද ස්ථාපනය කරන ලදී. නාරා පර්යේෂණ සහ සංවර්ධනය ක්‍රියාවන්ට අදාලව විශේෂ මිනුම් කටයුතු සිදු කෙරීණි. දොලාස් වැනි උතුරු ඉන්දියානු සාරා ජලමිතික කොමිසම් සභාව සංවිධානය කෙරීණි. ශ්‍රී ලංකාව වටා මූහුදු තීරයේ පර්යේෂණ වඩාත් පහසුවෙන් පැවැත්වීම සඳහා සම්බුද්ධා නව පර්යේෂණ නොකාව දියත් කරන ලදී.

**සමාජ ආර්ථික සහ අලෙවිකරණ පර්යේෂණ :** යාන්ත්‍රික සහ යාන්ත්‍රික නොවන දේවර යාත්‍රා එකී වර්ගිකරණයෙන් තොරව සමාන වූ ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාවයක් පෙන්වන බව පර්යේෂණ දත්ත මගින් හඳුනා ගැනුති. එනමුත් වෙරළාසන්න දේවර කර්මාන්තයේ කාර්යක්ෂමතාවය යොදා ගන්නා දේවර ආම්පන්න මත රඳා පවතින බවට සොයා ගැනීනි. එබැවින් වෙරළාසන්න දේවර කර්මාන්තයේදී ස්ථිතික දේවර ආම්පන්න වලට වඩා ගතික දේවර ආම්පන්න යොදා ගැනීමට උපදෙස් ලබා යුති. වතුකර ප්‍රදේශවලට නිසියාකාර මසුන් බෙදාහැරීමේ කුමවේදයක් නොමැතිකම වතු ජනතාවගේ මත්ස්‍ය පාරිභෝෂනය සඳහා ඇති ප්‍රහාලකම බාධකය බව මත්ස්‍ය පාරිභෝෂනයන්ට අදාලව කරන ලද සම්ස්ජණ වලදී හෙළිවිය. මේ අමතරව ආගමික ඇදහිම්, කරවල සඳහා ඇති දැඩි රුවිය, අලුත් මාළවල මිල ගණන් සහ අඩු විවිධත්වයකින් ලැබෙන මාළ වර්ග නිසාවෙන්ද මත්ස්‍ය පාරිභෝෂනය අවම වන බවට සොයාගන්නා ලදී. එමෙන්ම නිසි ප්‍රවාහන පහසුකම් නොමැතිකම, යුරුවල මාර්ග ජාලය සහ ස්ථීරසාර කමිකරු රැකියා ස්වභාවය වතුකර ජනතාවගේ මත්ස්‍ය පාරිභෝෂනයට අහිතකරව බලපාන බවද සොයා ගැනුණී.

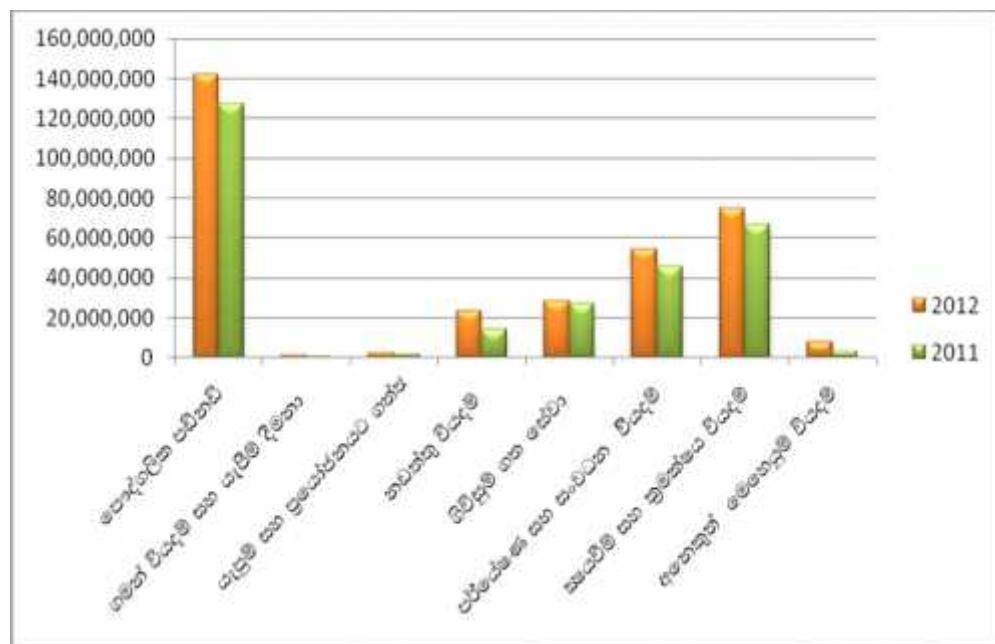
### 3. මූල්‍යමය කටයුතු පිළිබඳ සුවිශේෂතා

මූල්‍ය සමාලෝචන - 2012

#### 1 මෙහෙයුම් වියදම්

ශ්‍රී ලංකා රජයෙන් ලැබෙන ප්‍රතිපාදන

	2012	2011
පොදුගලුක පඩිනඩි	142,392,013	127,402,151
ගමන් වියදම් සහ යැපීම් දීමනා	1,364,526	823,047
සැපයුම් සහ ප්‍රයෝගනයට ගත් පාරිභෝතක ද්‍රව්‍ය	2,629,602	1,833,537
නඩත්ත් වියදම්	23,380,740	14,272,686
නිවිෂ්ම්ගත සේවා	28,464,677	26,909,468
පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වියදම්	54,053,593	45,666,861
ක්‍ර්යෑව්ම් සහ කුමක්ෂය වියදම්	75,011,504	66,665,521
අනිකුත් මෙහෙයුම් වියදම්	8,017,030	3,229,134
එකතුව	<b>335,313,689</b>	<b>286,802,405</b>



නාරා ආයතනය සතු වාහන 22 න් වසර 10 කට වඩා පැරණි වාහන 17 ක් බාවනය කිරීම හේතුවෙන් නඩත්තු කටයුතු සඳහා වැඩි විදුලික් දැරීමට සිදුව ඇත. තවද මේ පෙර වසර වලදී අයකරගෙන නොමැති අත්තිකාරම්ගෙවීම්, සේවක ගෝ හාණේ හා සේවා මිලදී ගැනීම වෙනුවෙන් ආයතනවල් තැන්පත් කළ මූල්‍ය පොත් විෂින් කපා හැරීම හේතු වෙන් ද මෙහෙයුම් වියදීම් අධික වී ඇත.

## 2 ස්වයං උත්පාදන ආදායම්

ස්වයං උත්පාදන මූලාශ්‍රයන්ගෙන් වන ආදායම් වල සැලකිය යුතු අඩවිමක් ලැබීමට හේතු වුයේ විගාල ව්‍යාපෘති 2011 දී නිමා වීමත් සමගය.

## 3 වාහන සංඝිතයට අයත් වාහන ප්‍රමාණය

බාවන තත්ත්වයේ තිබෙන වාහන

මෙදිලි	වාහන ප්‍රමාණය	වයස
කාර් ර	1	14
දේවින්ව කැබි රථ	8	19,17,17,16,16,14,06,06,
පිජ් රථ	5	26,26,23,20,19
වැන් රථ	6	21,21,17,04,03,01
මුක් රථ	1	25
ත්‍රීරෝද රථ	1	12
එකතුව	<b>22</b>	

සහාපතිතමාගේ හා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් තමාට වෙන් කරන ලද වාහනය ඇතුළුව

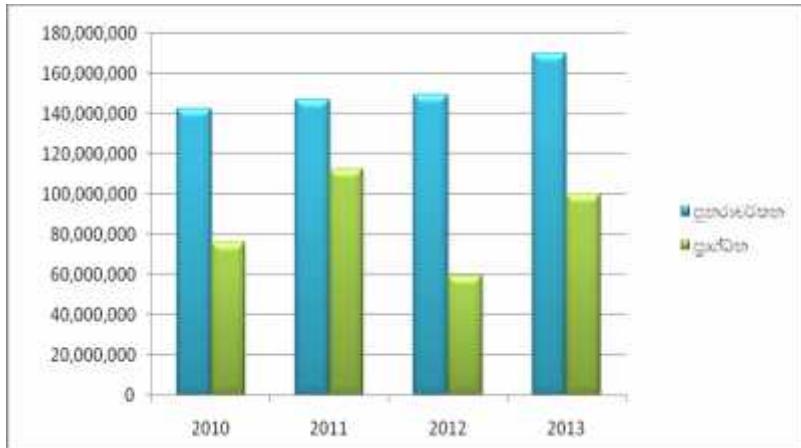
## සියලුම වාහන ජ්‍යෙයේ වයස අනුව විශ්ලේෂණය කිරීම

වසර 10 ට අඩු	05
වසර 11-19 අතර	10
වසර 20 ට වැඩි	07
එකතුව	<b>22</b>

## 4 වෙන්කිරීම් ප්‍රමාණය (බැලු බැලීමට අයය)- ශ්‍රී ලංකා රජය

	2010	2011	2012	2013*
පුත්‍රාවර්තන	142,243,000	146,667,000	149,331,453	170,000,000
ප්‍රාග්ධන	75,950,000	112,440,000	59,301,583	100,000,000

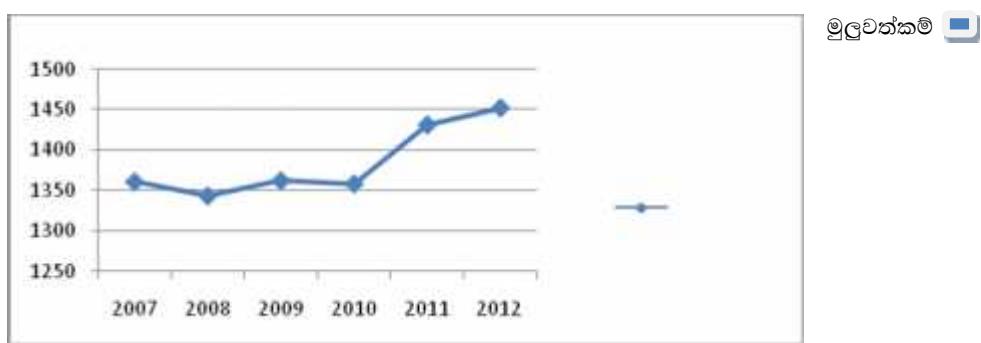
\* තක්සේරු කරන ලද මූල්‍ය



2011 වර්ෂයට සාමේශ්‍යව , පුනරාවර්තනයට ලැබූ මුදල් ප්‍රමාණය 2% වැඩි වූ අතර ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා ලැබූ මුදල් ප්‍රමාණය 47% අඩු විය.

### 5 ශේෂපත්‍ර වර්ධනය

විස්තරය	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
මුළු වත්කම්	1309.257	1361.09	1343.698	1362.354	1358.65	1431.65	1452.6



2012 වර්ෂය තුළදී නව පර්යේෂණ තොගාව හා “CRIOMM BOAT” ප්‍රාග්ධනිත කරන ලදී.

## 4. මානව සම්පත් තොරතුරු

### බඳවා ගැනීම්

නම	දිනය	තනතුර
ඒ. ඩී. පී කේ ද සිල්වා මෙනවිය	2012/02/01	මිළදී ගැනීමේ හා සැපයුම් නිලධාරී
වෛද්‍ය එස්. ඩී. සමරපූජ්‍ය මයා	2012/02/09	සහාපති
ආර්. එච්. ප්‍රකාශන්ත මයා	2012/02/10	රියදුරු
එම්. ඩී. අයි. ඩී. ගමගේ මය	2012/02/15	අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (වැ. බ)
එම්. ඩී. එන්. උච්චවත්ත මෙනවිය	2012/03/08	ගබඩා හාරකරු
එම්. එස් එම්. රේසාබි මයා	2012/03/12	මැණුම් කමිකරු
ච්. එස්. ප්‍රකාශන්දු මයා	2012/03/13	නුපුහුණු කමිකරු
ච්. එම්. එස්. එන්. තෙන්නකේන් මයා	2012/05/30	රියදුරු
එම්. එස් එම්. ගාන්මි මයා	2012/07/02	පර්යේෂණ සහකාර
අයි. ඩේ. ඩේ. ප්‍රනාන්ද මය	2012/07/06	ලිපිකරු
එස්. සුරියානාරච්චි මයා	2012/07/25	අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
ච්. ඩී. ප්‍රකාශන්දු මයා	2012/08/06	යාත්‍රාපති
එම්. ඩී. එන්. එල්. ප්‍රනාන්ද මයා	2012/08/23	නුපුහුණු කමිකරු
සි. එච්. ඩී. ගමගේ මයා	2012/09/10	අධ්‍යක්ෂ/සේවා හා මෙහෙයුම්
දමින් අමරඹිර මයා	2012/09/24	සැලසුම් දේශී
ඩී. රෝහාන් මයා	2012/09/24	පර්යේෂණ සහකාර
ච්. එච්. වතුරංග ප්‍රනාන්ද මයා	2012/10/12	නුපුහුණු කමිකරු
ඩී. ඩී. ලේනිරු විකුමරත්න මයා	2012/11/07	රියදුරු
ආර්. ඩී. නරසිංහ මෙනවිය	2012/12/03	පර්යේෂණ සහකාර
ආර්. එම්. අධ්‍යෙක්තුම මයා	2012/12/19	කිමිදුමිකරු
ඩී. ඩී. එම්. ආර්. වත්දසේකර මය	2012/12/20	සහකාර අධ්‍යක්ෂ/පාලන

සේවයෙන් ඉවත්ව යාම

නම	තනතුර	ඉවත් වූ දිනය	ඉවත් වීමට සේකුව
ගලනි සින්නතම්බ මෙනවිය	පර්යේෂණ නිලධාරී	2012/01/04	කොන්ත්‍රාත් කාලය සම්පූර්ණ වීම මත
සි. විකුමරත්න මෙනවිය	පර්යේෂණ නිලධාරී	2012/01/31	කොන්ත්‍රාත් කාලය සම්පූර්ණ වීම මත
ආර්. එච්. ඩී. වැලිගොඩපිටිය මහතා	ජලභාෂ්‍ය මෙන්නදෝරු	2012/02/05	ඉල්ලා අස්ථිම

නිල්මේනී දියබෙදනගේ මිය	අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්	2012/02/09	ඉල්ලා අස්ථිම
එම්. ඩී. අඩි. ඩී. ගමගේ මිය	අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (වැ. බ)	2012/02/17	ඉල්ලා අස්ථිම
පුම්බිඛ ජයසිංහ මයා	පරිපාලන නිලධාරී	2012/03/20	ඉල්ලා අස්ථිම
එන්. ආර්. මූනසිංහ මයා	අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්(වැ. බ)	2012/05/03	ඉල්ලා අස්ථිම
එස්. එස්. කී. උදේශි මිය	ලිපිකරු	2012/06/28	ඉල්ලා අස්ථිම
රී. ඩී. පී. සමන් කුමාර	කොක්ස්වේන්	2012/07/16	ඉල්ලා අස්ථිම
කේ. එස්. කේ. දහනායක මිය	වචන සැකසුම් ක්‍රියාකරු	2012/07/26	ඉල්ලා අස්ථිම
ආචාර්ය රී. එම්. ආර්. කේ. ඩී. පර්යේෂණ නිලධාරී ප්‍රදිගිසිංහ මයා		2012/08/03	ඉල්ලා අස්ථිම
ඒ. ආරසුරිය මයා	පර්යේෂණ නිලධාරී	2012/10/03	විශ්‍රාම ගැනීම
ඩී. පී. එන්. හසරුගි මෙනවිය	පර්යේෂණ නිලධාරී	2012/10/05	ඉල්ලා අස්ථිම
දුලාති ප්‍රියංගිකා මිය	ලිපිකරු	2012/12/08	ඉල්ලා අස්ථිම
ආචාර්ය ඩී. කී. ඩී. දිසානායක මිය	පර්යේෂණ නිලධාරී	2012/12/31	ඉල්ලා අස්ථිම

### සම්පූර්ණ තොකරන ලද පුරුෂ්පාඩු

අනු අංකය	තනතුර	පුරුෂ්පාඩු සංඛ්‍යාව
1	නියෝජන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (මුදල් හා පාලන/මානව සම්පත්)	1
2	නියෝජන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (පර්යේෂණ හා සංවර්ධන)	1
3	අධ්‍යක්ෂ/මුදල්	1
4	අධ්‍යක්ෂ/පාලන හා මානව සම්පත්	1
5	අධ්‍යක්ෂ/අධික්ෂ හා ඇගයීම්)	1
6	විද්‍යාලු	41
7	ඡළගාස්ථීය මෙහින්දේරු	1
8	පේන්ඩේ ගොඩබ්ලි මෙහින්දේරු	1
9	පේන්ඩේ සිතියම් විද්‍යාලු	1
10	පේන්ඩේපද්ධති විශ්ලේෂක/වැඩසටහන්කරු	1
11	දත්ත විශ්ලේෂක	1
12	සහකාර අධ්‍යක්ෂ/සේවා හා මෙහෙයුම්	1
13	සහකාර අධ්‍යක්ෂ/මානම සම්පත්	1
14	සහකාර අධ්‍යක්ෂ/තොරතුරු තාක්ෂණ	1
15	සහකාර අධ්‍යක්ෂ/මුදල්	1
16	පේන්ඩේ ප්‍රස්තකාලයයිපති	1
17	පේන්ඩේ ව්‍යාප්ති නිලධාරී	1
18	සහකාර තොරතුරු තාක්ෂණ නිලධාරී	1

19	තාක්ෂණ නිලධාරී(විදුත්)	1
20	අභ්‍යන්තර විගණන නිලධාරී	1
21	සහකාර ව්‍යාපෘති අධික්ෂණ නිලධාරී	1
22	පුස්තකාලයාධිපති	1
23	ගබඩා නිලධාරී	1
24	පරිපාලන නිලධාරී (මානව සම්පත්)	1
25	තාක්ෂණ නිලධාරී (යාන්ත්‍රික)	1
26	අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ගේ පොදුගලික සහකාර	1
27	සිතියම් විද්‍යාඥ/දත්ත විශ්ලේෂක (නාවික)	1
28	සිතියම් විද්‍යාඥ/දත්ත විශ්ලේෂක (ENC)	1
29	සිතියම් විද්‍යාඥ/දත්ත විශ්ලේෂක (GIS)	1
30	පද්ධති විශ්ලේෂක/වැඩසටහන්කරු	1
31	තාක්ෂණ නිලධාරී (සිවිල්)	1
32	ගොඩනෑම මිනින්දෝරු	1
33	පරිපාලන නිලධාරී (පාලන)	1
34	භාෂා පරේලර්තක	3
35	ආදර්ශකරු	4
36	පර්යේෂණ සහකාර	5
37	ප්‍රධාන පැදිඩුම්කරු/නාවික	1
38	බහුමාධ්‍ය සැලසුම්කරු	1
39	කළමනාකරණ සහකාර (ප්‍රවාහන)	1
40	කිමිදුම්කරු	1
41	තාක්ෂණීක සහකාර (යාන්ත්‍රික)	1
42	තාක්ෂණීක සහකාර(විදුලි)	1
43	කළමනාකරණ සහකාර(පුස්තකාල)	1
44	ඡලුවාස්ථීය සහකාර	1
45	Boatswain	1
46	මූදලේ භාරකරු	1
47	පොත් බැඳින්නා	1
48	ඡලනළ කාර්මික	2
49	වඩු කාර්මික	2
50	පෙදුරේරු	3
51	බංගලා භාරකරු	1
52	රසායනාගාර සහායක	4
53	භාරකරු /අරක්කුම්	2
54	සේවා සහායක	13

උසස් කිරීම

නම	තනතුර	ක්‍රියාත්මක දිනය	උසස්වීම
			සිට දක්වා
කේ. එ. විමල් කුමාර මයා	පියදුරු	2010.08.23	VII VI
යු. එස්. පී. කො. ලියනගේ මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2010.12.21	IV III
ආර්. ආර්. එ. ආර්. ශ්‍රීයන්තා මෙනෙවිය	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2011.05.23	IV III
එ. එ. ඩී. එ. කුමාර මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2011.05.20	IV III
එස්. යු. පී. පින්දාස මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2010.12.08	II I
ආචාර්ය එස්. එස්. කො. හපුතන්ත්‍රි මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2012.01.01	II I
ආචාර්ය එම්. පී. අයි. එස්. පරාකුම මිය	පරේයෙහෙන නිලධාරී	201109.06	III II
ඩී. එ. එම්.හිනටේගල මිය	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2011.01.01	III II
එන්. ඩී. පී. පුන්‍යදේශ මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2011.01.28	III II
රුවීත පෙරේරා මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2012.06.18	VII VI
එල්. එස්. කො. ජයවර්ධන මයා	කාර්යාල කර්ය සභායක	2012.09.21	VII VI
එ. එස්. එව්. අත්කේරුල මිය	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2012.08.02	IV III
එස්. ආර්. සී. රණවිර මයා	ජලගාස්ත්‍රීය මිනින්දෝරු	2012.05.28	III II
එස්ලේගාර්ගරසාංග මයා	ලිපිකරු	2012.01.09	VIII VII
එම්. ඩී. ජේ. අමරපිළ මයා	අරක්කැම්	2012.01.18	VIII VII
ටී. එව්. පූනිල් ගාන්ත මයා	කම්කරු	2012.07.04	IX VIII
ඉන්දතිස්ස වන්දුසේකර මයා	කම්කරු	2012.06.15	X IX
ඩී. එ. ඩී. එ. කුමාර මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2012.07.09	III II
ඩී. එ. අත්කේරුල මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2012.06.14	II I
එම්. එම්. එ. එස්. මහිපාල මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2012.09.26	III II
කො. ඩබ්. ආර්. ආර්. අමරවිර මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2012.11.05	IV III
රෝචන තීරසිංහ මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2012.10.05	IV III
ජේ. එස්. ජයනාථ මයා	පරේයෙහෙන නිලධාරී	2012.07.20	IV III

## දේශීය පුහුණුව

නම/තනතුර	සහභාගී වූ දේශීය පුහුණුව/ සම්මෙන්තුණය/ වැඩිමුළුව	ආයතනය	ගාස්තුව (රු.)
ඩී. සිරිබඳ මිය වචන සැකසුම් ක්‍රියාකරු	Basic concept of computer IT Technology	ජාතික දේවර හා නාවික ඉංජිනේරු ආයතනය	ලක් අයෙක සඳහා රු.5,000/=
එම්. කේ. ප්‍රේමවති මෙනෙවිය ලසු/යතුරු ලේඛක/වචන සැකසුම් ක්‍රියාකරු			
එස්. එම්. ඩ්‍ර. වතුරානි මෙනෙවිය පර්යේෂණ සහකාර	Higher Certificate for Post Harvest Technology of Fisheries	ජාතික දේවර හා නාවික ඉංජිනේරු ආයතනය	රු.10,000/=
ඩී. ජේ. විජේදේව මිය පර්යේෂණ නිලධාරී	Disaster Risk Reduction	ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනය	ලක් අයෙක සඳහා රු.17,000/=
ආර්. එම්. ආර්. එම්. ජයතිලක මහතා විද්‍යායු			
එම්. ඒ. එම්. ඩී. තිසේරා මහතා විදුලි කාර්මික	Maintenance of Diesel Generators	ඉදිකිරීම් පුහුණු සහ සංවර්ධන ආයතනය	රු.9,500/=
ආචාර්ය එම්. එම්. ඩී. කින්සිරී අධ්‍යක්ෂ/පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන	Workshop on Writing Effective Policy Papers	ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනය	-
ආචාර්ය වී. පහලවත්තාරාව්‍ය පර්යේෂණ නිලධාරී/අංශ ප්‍රධානී, අභ්‍යන්තර ජලපිටි වගා අංශය			
ඩී. එම්. එන්. දිසානායක මහතා පුහුණු කමිකරු	Maintenance of Steering Clutch and Brake Systems	ඉදිකිරීම් පුහුණු සහ සංවර්ධන ආයතනය	රු.9,500/=
ඒ. ටී. පී. කුමාර ද සිල්වා මෙනෙවිය මිලදී ගැනීමේ හා සැපයුම් නිලධාරී	Workshop on Essence of Public Procurement	ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනය	-
ඒ. ටී. පී. කුමාර ද සිල්වා මෙනෙවිය මිලදී ගැනීමේ හා සැපයුම් නිලධාරී	Workshop on Bid Evaluation	ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනය	-
ඒ. එම්. ඒ. එස්. කේ. අධිකාරනායක මිය සහාපතිතමාගේ පොදුගලික	One Day Training on Super 5S as a Productivity Tool	ජාතික ගුම අධ්‍යයන ආයතනය	රු.3,000/=
ඒ. එම්. ඒ. එස්. කේ. අධිකාරනායක මිය සහාපතිතමාගේ පොදුගලික	Two Day Training Programme on Time Management for Higher Work Place Productivity	ජාතික ගුම අධ්‍යයන ආයතනය	රු.5,750/=
ඩී. අබේවිතුම මහතා ගබඩා භාරකරු	Certificate Course on Stores Management	ඉදිකිරීම්, පුහුණු හා සංවර්ධන ආයතනය	රු. 19,000/= + Vat
චඩි ඒ. එස්. පෙරේරා මහතා නුපුහුණු කමිකරු	Diploma in Business Management	තරුණ කටයුතු හා පුහුණු සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය	රු.15,000/=
ඩීස්. ආරියරත්න මහතා පර්යේෂණ නිලධාරී	Training on Basic SPSS	ශ්‍රී ලංකා ව්‍යවහාරික හා සංඛ්‍යාලේඛන ආයතනය	ලක් අයෙක සඳහා රු.15,000/=
ඩී. කේ. කේ. කේ. පිනදාස මහතා පර්යේෂණ නිලධාරී			
එම්. ඒ. ජේනාරත්න මහතා අභ්‍යන්තර විගණක	Seminar on Effective Internal Auditing	සි/ස පුහුණු සංවර්ධන අරමුදල	රු.3,500/=

එ. කේ. පී. ජයසේන මිය පරිපාලන සහකාර චිං. එම්. කේ. ආර්. මල්ලිකා මිය ලිපිකරු	Foundation Human Resources Management	පිටපස කළමනාකරණ ආයතනය	එක් අයකු සඳහා රු.14,535/=
ඒ. එම්. එම්. රත්නායක මහතා පරිගණක ජාල දැඩාංග තාක්ෂණික දිල්පි	Diploma in Computer Hardware with Network	වෘත්තීය ප්‍රෙශ්‍රෝ මධ්‍යස්ථානය	රු.19,000/=
ඇර්. එම්. එම්. එම්. රණසිංහ මිය අංශ ප්‍රධානී/මූල්‍ය පොත් තබන්නා	Seminar on IFRS	සි/ස පැශේෂණ සේවා ආයතනය	එක් අයකු සඳහා රු.8,500/=
ඩී. සි. රෝමේල් පෙරේරා මහතා ගණකාධිකාරී			
කේ. පී. එල්. අයිරාංගනී මිය පොත් තබන්නා	National Strategic Workshop for Governance of Marine Small Scale Fisheries in Sri Lanka	ධිවර හා ජලප්‍ර සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය	
ඇර්. එම්. එම්. එම්. රණසිංහ මිය පරියෝගීතා නිලධාරී			
කේ. එම්. එම්. එල්. අමරලාං මයා පරියෝගීතා නිලධාරී (ඇලෙවි/පර්යෝගීතා)	Disciplinary Procedures	ජාතික ගුම අධ්‍යයන ආයතනය	එක් අයකු සඳහා රු.7,500/=
එ. කේ. පී. ජයසේන මිය පරිපාලන සහකාර ඇර්. එම්. එස්. එම්. රණසිංහ මිය අංශ ප්‍රධානී/මූල්‍ය	Seminar on SLFRS – Part II	සි/ස පැශේෂණ සේවා ආයතනය	එක් අයකු සඳහා රු.9,500/=
ඩී. සි. රෝමේල් පෙරේරා මහතා ගණකාධිකාරී			
කේ. පී. එල්. අයිරාංගනී මිය පොත් තබන්නා	High Bridge Vehicle Technology	ඉදිකිරීම්, ප්‍රෙශ්‍රෝ හා සංවර්ධන ආයතනය	රු.3,000/=
ඇර්. එම්. එස්. එම්. එම්. රාජපක්ෂ පරියෝගීතා නිලධාරී	Training Programme on Project Proposal Preparations	ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනය	-
කේ. එම්. එම්. එල්. අමරලාං මයා පරියෝගීතා නිලධාරී (ඇලෙවි/පර්යෝගීතා)			
ඩී. එස්. රණවිට මහතා තාක්ෂණික නිලධාරී/වැඩ සහායක	Energy Conservation in Commercial Building	ඉදිකිරීම්, ප්‍රෙශ්‍රෝ හා සංවර්ධන ආයතනය	එක් අයකු සඳහා රු.2,000/=
ඩී. සි. උච්චිත්ත මිය සැලසුම් දිල්පි			
ඇර්. එම්. එම්. එස්. එම්. රණසිංහ මිය අංශ ප්‍රධානී/මූල්‍ය	Financial Management for Donor Funded Project	ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනය	-
එම්. එම්. එම්. ගුණවර්ධන මිය පරිගණක වලන සැකසුම් කියාකරු	IT Based Office Correspondents	ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනය	-

චි. ඩී. විජේදේව මිය පර්යේෂණ නිලධාරී	Certificate Course in Disaster Risk Reduction	ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනය	එක් අයකු සඳහා රු.17,000/=
එන්. ඩී. හෙටටිගේ මෙනෙවිය පර්යේෂණ නිලධාරී			
එම්. කේ. වන්දුනි මෙනෙවිය වචන සැකසුම් ක්‍රියාකරු	Certificate in SLIDA Computer Driving License	ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනය	එක් අයකු සඳහා රු.20,000/=
චඩ. එම්. කේ. ප්‍රයෝග්‍ය මිය පර්යේෂණ සහකාර			
එම්. ඩී. එම්. අසංක මහතා ජලයාස්ථීය සහකාර	1.Elementary First Aid 2.Fire Prevention and Fire Fighting 3.Personal Survival Techniques 4.Coxswain Course	මහජාල ප්‍රත්‍රිත් ආයතනය	රු.20,200/=
එම්. ඩී. සේනාරත්න මිය අභ්‍යන්තර විගණක	Workshop on how to minimize audit queries in Government Institutions	ධිවර හා ජලජ සම්බන් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය	රු.4,000/=
චෛ. එල්. එස්. විමලසිංහ මහතා ප්‍රවාහන නිලධාරී	Transport Management	ඉදිකිරීම්, ප්‍රත්‍රිත් හා සංවර්ධන ආයතනය	එක් අයකු සඳහා රු.3,000/=
පී. එන්. එස්. ප්‍රයෝගිකා මිය වැඩ ලිපිකරු			
ආර්. එව්. එස්. එම්. රණකීංහ මිය අංශ ප්‍රධානී/මූල්‍ය	Sri Lanka Financial Report Standard	සි/ස පැශේ සේවා ආයතනය	රු.9,000/=
ආර්. එව්. එස්. එම්. රණකීංහ මිය අංශ ප්‍රධානී/මූල්‍ය	Seminar on Taxation	සි/ස පැශේ සේවා ආයතනය	රු.8,000/=
චී. කේ. ඩී. ජයසේන මිය පරිපාලන සහකාර	Certificate Course in Human Resources	පිරිස් කළමනාකරණ ආයතනය	එක් අයකු සඳහා රු.26,316/=
චඩ. එම්. කේ. ආර්. මල්ලිකා මිය ලිපිකරු	Management		

### විදේශීය සංචාර

නිලධාරියාගේ නම	සංචාරයේ අරමුණ	කාලපරිච්ඡය	රට
එන්. ඩී. එම්. ප්‍රන්තිව් මහතා පර්යේෂණ නිලධාරී	BOBLME SEAFDE C-FAO Regional Workshop 'Putting into practice the FAO Technical Guideline on MPA and fisheries'	2012/01/03 – 2012/02/02	තායිලංකය
ආචාර්ය එස්. එස්. කේ. හපුතන්ත්‍රි මහතා පර්යේෂණ නිලධාරී	BOBLME Project TDA Confirmation & SAP Development Meeting	2012/02/13 – 2012/02/17	තායිලංකය
ආචාර්ය එස්. එස්. කේ. හපුතන්ත්‍රි මහතා පර්යේෂණ නිලධාරී	BOBLME Project Work Plan Development Meeting	2012/02/28 – 2012/03/02	තායිලංකය
එස්. එම්. ඉලෙක්ෂිංහ මහතා	2 <sup>nd</sup> inspection Visit (2 <sup>nd</sup> )	2012/03/12 – 2012/03/19	තායිලංකය

එන්පින් කාමර නඩත්තු සිල්පී	Purchase of Vessel			
ආචාර්ය එච්. එම්. එම්. පි. කිත්සිරී පරේසේන් නිලධාරී	Invitation for participation as a resources person in the consultation on Broad Stock Management and Dissemination of improved fish breed in SAARC countries organized by SAARC	2012/03/13 – 2012/03/14	පකිස්ථානය	
ආචාර්ය කේ. ඇලැනත්තන් පරේසේන් නිලධාරී	DBCP WIO – 3 <sup>rd</sup> in Region Capacity Building Workshop of the Data Buoy Cooperation Panel for countries of the Western Indian Ocean	2012/04/14 – 2012/04/22	කෙන්යාව	
ඒ. එන්. ඩී. පෙරේරා මහතා ජලයාස්ථානය	XVIII IHO Conference	2012/04/22 – 2012/04/08	මොනාකෝ	
වෛද්‍ය එස්. පි. සමරපූන්දර සහාපති	3 <sup>rd</sup> Inspection Visit (Purchase of Vessel)	2012/04/23 – 2012/04/30	තායිලංකා	
ඒම්. ඒ. ආරියවෘත් මහතා ජලයාස්ථානය				
ආර්. එම්. එම්. කේ. ජයසිංහ මහතා පරේසේන් නිලධාරී	Ph.D Studies	2012/04/30 – 2012/06/08	චිනය	
සු. එස්. පි. කේ. ලියනගේ මහතා පරේසේන් නිලධාරී	Seminar on Management of Marine Fisheries Developed Countries	2012/05/04 – 2012/06/03	චිනය	
රු. අජ්පාසිංහ මහතා පරේසේන් නිලධාරී	International Training on Fresh Water Aquaculture for Asian & African Countries	2012/05/06 – 2012/05/15	ඉන්ද්‍රියානියාව	
ලේ. කේ. රාජපක්ෂ මහතා පරේසේන් නිලධාරී	4 <sup>th</sup> SAFE & Climate R3 Joint Workshop	2012/05/21 – 2012/05/26	මිස්ලේලියාව	
වෛද්‍ය එස්. පි. සමරපූන්දර සහාපති	Training as per the project proposal on designing the Aquaculture Development Plan for the Northern & North Western Province	2012/05/28 – 2012/06/13	කොට්ඨාව	
ආචාර්ය එච්. එම්. එම්. පි. කිත්සිරී පරේසේන් නිලධාරී				
ආචාර්ය වී. පහළවත්තංඡල පරේසේන් නිලධාරී				
ආචාර්ය එස්. එස්. කේ. හපුතන්ත්‍රි පරේසේන් නිලධාරී				
පි. එ. ඩී. එ. කුමාර මහතා පරේසේන් නිලධාරී				
ලේ.කේ. රාජපක්ෂ මහතා පරේසේන් නිලධාරී	Regional Workshop on SAP	2012/05/30 – 2012/05/31	තායිලංකා	

Fisheries Indicators			
කේ. එම්. එම්. එල්. අමරලද් මය පරියෝග නිලධාරී (අලෙවී/පරියෝග)			
එම්. ඒ. ආයෝග මහතා ජලභාස්‍ය තු	4 <sup>th</sup> Inspection Visit (Purchase of Vessel)	2012/06/16 – 2012/06/23	තායිවානය
එස්. ආර්. කී. රණවිර මහතා ජලභාස්‍ය මෙහින්දෝරු			
එස්. එම්. ඉල්සිංහ මහතා එන්ඩින් කාමර නඩතු ශිල්පී			
එම්. ඒ. ඩී. එම්. කුමාරසිංහ එන්ඩින් කාමර නඩතු ශිල්පී			
වෛද්‍ය එස්. පී. සමරපූත්‍ර සහාපති	Official visit with Hon Minister	2012/06/24 – 2012/06/29	වියවතාමය
ආචාර්ය ඒ. ඩී. ඩී. එම්. ආර්. රාජපෑෂ්‍ර මිය පරියෝග නිලධාරී	Regional Workshop Laboratory Proficiency Testing	2012/07/24 – 2012/07/27	තායිලන්තය
ආර්. ආර්. ඒ. ආර්. ඕරන්තා මෙහෙවිය පරියෝග නිලධාරී	BIMSTEC International Training Programme on Aquatic plants, soilless culture and Post Harvest Technology	2012/07/30 – 2012/08/28	තායිලන්තය
වයි. එම්. ආර්. එන්. කුමාර මිය ජලභාස්‍ය මෙහින්දෝරු	Seminar on the importance of Hydrographic Service against the National Disaster	2012/08/06 – 2012/08/09	ඡපානය
ආචාර්ය එම්. එම්. පී. කිත්සිංහ පරියෝග නිලධාරී	BOBLME Workshop on Communicating Science Effectively(Scientific Writing) Paper	2012/08/21 – 2012/08/24	තායිලන්තය
ආචාර්ය කේ. ඇරුලානත්තන පරියෝග නිලධාරී	Working on Multi Disciplinary Oceanographic Observations for Coastal Zone Management	2012/09/03 – 2012/09/14	ඉන්දියාව
ආචාර්ය එස්. එස්. කේ. හපුතන්ත්‍රි පරියෝග නිලධාරී	IOTC Working Party on Bill Fish	2012/09/11 – 2012/09/15	දෙශීලුප්‍රිකාව
පී. ඒ. ඩී. ඒ. කුමාර මහතා පරියෝග නිලධාරී	Sea Cucumber Fisheries	2012/11/16 – 2012/11/20	ටැන්සානියාව
පී. එන්. හසරාගි මෙහෙවිය පරියෝග නිලධාරී	IOTC Working Party on Ecosystem By-Catch	2012/09/17 – 2012/09/19	දෙශීලුප්‍රිකාව
ආචාර්ය එස්. එස්. කේ. හපුතන්ත්‍රි පරියෝග නිලධාරී	IOTC Working Party on Ecosystem & By-Catch	2012/09/17 – 2012/09/19	දෙශීලුප්‍රිකාව

ඩී. ඒ. අනකේරල මහතා පර්යේෂණ නිලධාරී	Training Programme on quality fish seed production through broad fish management in SAARC Countries	2012/09/30 – 2012/10/11	ඉනදියාව
එම්. ඇපාසිංහ මහතා පර්යේෂණ නිලධාරී			
ආචාර්ය එච්. එම්. පි. කිත්සිරී පර්යේෂණ නිලධාරී	Scientific Presentation BOBLME	2012/10/01 – 2012/10/04	තායිලන්තය
ආචාර්ය කේ. අරුලානන්තන් පර්යේෂණ නිලධාරී	2 <sup>nd</sup> JCOMM Marine Instrument Workshop for the Asia – Pacific Region	2012/10/02 – 2012/10/06	චිනය
ඒ. එන්. ඩී. පෙරේරා මහතා නියෝජ්‍ය ජලගාස්ත්‍රය	Foreign Employment	2012/10/01 – 2014/09/30	සමුද්‍ර අරාබියාව
ඒ. ඒ. එස්. එච්. අනකේරල මහතා පර්යේෂණ නිලධාරී	Coastal Fishing Techniques for Sustainable Resource Use (B)	2012/10/09 – 2012/12/01	ඡපානය
ආර්. පී. පී. කේ. ජයසිංහ මහතා පර්යේෂණ නිලධාරී	Ph.D Studies	2012/10/15 – 2015/10/14	පළමු වසර - ස්පාන්යුන්දය ඉතිරි වසර 02 විනය
ඩී. එන්. ඒ. රන්දුගැල මිය පර්යේෂණ නිලධාරී	Workshop – Management of Fish and other Marine Resources for IOR ARC Countries	2012/10/17 – 2012/10/19	ඉනදියාව
ඒ. කේ. රාජපක්ෂ මහතා පර්යේෂණ නිලධාරී	IOTC Working Parties and Scientific Session	2012/10/23 – 2012/11/03	මුරුගිය
වෛද්‍ය එස්. පී. සමරපූන්දර සහායති	To participate in the grand anse Agriculture & Horticultural show.	2012/10/24 – 2012/10/31	සිජේලස්
චි. ප්‍රනාන්දු මහතා යාත්‍රාපති	6 <sup>th</sup> Inspection Visit (Purchase of Vessel)	2012/11/16 – 2012/11/26	තායිව්නය
එස්. එම්. ඉල්දේසිංහ මහතා එන්ඩ්පින් කාමර නඩත්තු දිල්පි			
කේ. එච්. කේ. බණ්ඩාරනායක මිය පර්යේෂණ නිලධාරී	IOTC Working Party on Neritic Tunas	2012/11/19 – 2012/11/21	මැලේසියාව
ආචාර්ය එස්. එස්. කේ. හපුතන්ත්‍රි පර්යේෂණ නිලධාරී			
ආචාර්ය ආර්. ආර්. ආර්. පී. මල්දෙනිය පර්යේෂණ නිලධාරී	Preparation of Country Report on Regional Study in Coastal & Marine Fisheries Management in SAARC Coastal Countries	2012/11/20 – 2012/11/21	මාලද්වීන
ආචාර්ය එච්. එම්. පි. කිත්සිරී පර්යේෂණ නිලධාරී	KMI International Symposium on Incorporation of Marine Affairs & Fisheries into ODA framework	2012/11/26 – 2012/11/29	දකුණු කොරියාව
වෛද්‍ය එස්. පී. සමරපූන්දර සහායති	To enter into a memorandum of understandings	2012/12/10 – 2012/12/16	සිජේලස්

ආචාර්ය වසන්තා පහලවත්තාරවි පරේෂණ නිලධාරී	To identify the feasible projects/locations	2012/12/13 – 2012/12/16	සිජේස්
ඒ. ඩී. කේ. ගණරත්න මහතා කොරුජ නිලධාරී	IOTC Scientific Committee Meeting	2012/12/10 – 2012/12/15	සිජේස්
ඒ. ඩී. දිසානායක මිය පරේෂණ නිලධාරී	SAFE/AFRSAF 19 Workshop	2012/12/11 – 2012/12/14	මැලේසියාව
ඒ. කේ. රාජපක්ෂ මහතා පරේෂණ නිලධාරී			

උසාවියට ඉදිරිපත් වී ඇති නඩු

#### කමිකරු විනිශ්චය සභාව

අ) නඩු අංක 2/අති/2869/2006- නාරා ආයතනයට එරෙහිව පිළිමානේවා මහතා

ලක්ත නඩුවෙහි තීන්දුව ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. නඩු තීන්දුව ප්‍රකාරවල සම්පූර්ණ හිග වැටුපින් අඩක් ගෙවමින් අයදුම්කරු පිළිමානේවා මහතා තැබුව සේවයේ පිහිටුවන ලදී.

ආ) නඩු අංක 02/අති/3183/06 - නාරා ආයතනයට එරෙහිව ඒ. ඩී. ඒ. මාගම්මන

ඒ. ඩී. ඒ. මාගම්මන මහතා විසින් අතිරේක කමිකරු විනිශ්චය සභාවට ඉදිරිපත් කර ලද පැමිණිල්ලට අනුව ඉහත නඩුව විභාග අදියරෙහි පවතී.

#### දිස්ත්‍රික් උසාවිය

අ) නඩු අංක 3894/10/ඩී. එම්. ආර්- දිස්ත්‍රික් අධිකරණය - කොළඹ

ආයතනය සමග ඇති කර ගත් ගිවිසුම/ බැඳුම්කරය කඩකර ඇති බැවින් පරේෂණ නිලධාරී එන්. එම්. ද්‍රීනායක මහතා සහ ඔහුගේ ඇපකරුවන් දෙදෙනාට විරුද්ධව නඩු පවරා ඇත. පළමු විත්තිකරු කැනඩාවේ ජිවත්වන බැවින් අධිකරණ අමාත්‍යාංශය හරහා සිතාසි තිකුත් කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

ආ) නඩු අංක 3237/10/ ඩී. එම්. ආර්- දිස්ත්‍රික් උසාවිය- කොළඹ

ඡලගාස්ත්‍රිය මිනින්දෝරු ඒ.ඩී. ගුණසේකර මහතාට එරෙහිව නඩුවක් ගොනු කරන ලදී. නඩු අධිකරණයේදී සමථයකට පත්විය. සමථ තීන්දුව ප්‍රකාරව ගුණසේකර මහතා ආයතනයට ගෙවිය යුතු මුදල වාරික වශයෙන් වසර 03ක් ඇතුළත ගොනු නිම කළ යුතුය.

#### නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලද ලිපිගොනු

අ) ප්‍රධාන පුස්තකාලයාධිපති එස්. තලාකඩ මෙනෙවිය පඩි රහිත තිවාඩු ලැබේ විදේශගතවේමෙන් පසු අනුමත තිවාඩු කාලය අවසානයේදී සේවයට වාර්තා කොට නොමැති බැවින් ඇයට විරුද්ධව නීතිමය පියවර ගැනීම සඳහා නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවට ලිපිගොනුව ඉදිරිපත් කර ඇත.

ආ) ගිවිසුම ප්‍රකාරව සී. වී. එල් ජයසිංහ මහත්මිය ශ්‍රී ලංකා ජනරජයට ලබාදිය යුතු අනිවාර්ය සේවා කාලය මේ වන විට සම්පූර්ණ කර ඇති බවට තහවුරු කර ගැනීමෙන් අනතුරුව ඇතිකර ගත් සමරය මත ඉහත ලිපිගොණුවෙහි කටයුතු අවසන් කර ඇත.

#### **දුන සාධන කටයුතු**

වාර්ෂික අවුරුදු උත්සවය පැවැත්වීමට කටයුතු කර ඇති අතර, එයට අමතරව කාර්යම්බලය සඳහා ප්‍රවාහන පහසුකම් සපයන ලදී.

## 4. පර්යේෂණ අංශ

### 5.1 පරිසර අධ්‍යයන අංශය

අංශ ප්‍රධානී : එස්.එෂ්.එම්. අස්මි මහතා

#### වසරේ සමස්ථාවලෝචනය

පරිසර අධ්‍යයන අංශයේ ප්‍රධාන කාර්යාලය වනුයේ ජූනාත්මක හාවය හා ජූලි පරිසර පද්ධති වල පරිසරික තත්ත්වය පිළිබඳ පර්යේෂණ සිදු කිරීමයි. රට අමතරව පරිසර කළමනාකරණ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය කරන දූෂක නිර්නායකයන් සොයා ගැනීම හා වැඩිදුර අධ්‍යයනය සිදු කිරීම, තාක්ෂණික උපදෙස් රුපයට හා අනෙකුත් ආයතන වලට ලබාදීමයි. උපදේශන සේවා සැපයීම, ජූලි පරිසරය සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයනය කරන ගිණුමයන් හට අවශ්‍ය උපදෙස්, තාක්ෂණික සේවා හා පහසුකම් සැපයීම මෙම අංශය මගින් සිදු කරනු ලබයි. පරිසර අධ්‍යයන අංශයේ කාර්යය මණ්ඩලයේ පර්යේෂණ නිලධාරීන් හය දෙනෙකුගෙන්, පර්යේෂණ සහකාරවරයෙකුගෙන්, දත්ත සැකසුම් ක්‍රියාකාරවන්නියකගෙන් හා විද්‍යාගාර සභායකවරුන් දෙදෙනෙනුගෙන් සමන්වීතය.

2012 වසරේ පරිසර අධ්‍යයන අංශය මගින් මූලික පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති තුනක් යටතේ තෝරා ගත් ජූලි පරිසර පද්ධති වල ජූලි ගූනාත්මකහාවය හා ජූලි දූෂණයෙහිම පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරන ලදී.

වැඩසටහන	ව්‍යාපෘතිය	යෙදවුම් (රු.)	වගකීම හාර නිලධාරියා	කාල සීමාව	
				සිට	දක්වා
පරිසරය	2.5 හදිස් මසුන් මියයැමේ තත්ත්වයන්, තෙල් කාන්දුවීම්වල හානිකර ඇල්ලී උඩුමෙන්ඩි හා කරමාන්ත ගාලා වලින් තීක්ෂණ කරනු ලබන අප ජූලි ගූනාත්මක පරිසරයට සිදුවන හානිකර තත්ත්ව අධ්‍යයනය	460,761.00	එස්. එෂ්. එම්. අස්මි කේ. එෂ්. බඩි. විරසේකර එන්. ඩී. හෙට්ටිගේ	2012	2012
පරිසරය	2.7 බැලාස්ටී ජූලි පිටත් වන ආක්‍රමණකාරී ජූලි ගාක ජූල්වාංග හා සත්ත්ව ජූල්වාංග හැඳුනා ගැනීම හා ඔවුන්ගෙන් ජූලි ගූනාත්මකහාවයට සිදුවන හානි අධ්‍යයනයන් මානව සොබ්‍යයට සිදු විය හැකි බලපෑම් අධ්‍යයනය.	370,316.00	කේ. එෂ්. බඩි. විරසේකර එස්. එෂ්. එම්. අස්මි එන්. ඩී. හෙට්ටිගේ	2012	2012
පරිසරය	2.8 හුම්ය පාදක කරගත් ප්‍රහාව වලින් සාගර පරිසරයට සිදුවිය හැකි බලපෑම් අධ්‍යයනය.	739,398.00	එස්. එෂ්. එම්. අස්මි කේ. එෂ්. බඩි. විරසේකර එන්. ඩී. හෙට්ටිගේ	2012	2012

## ප්‍රගතිය

### ව්‍යුහය 1 :

මැත කාලයේ විශේෂයෙන්ම අභ්‍යන්තර ජලාග සහ කලපු ආක්‍රිතව විශාල වශයෙන් හඳුසි මසුන් මියයැමේ තත්ත්වයන් වාර්තා විය. ඒ නිසා මෙම ව්‍යාපෘතියේ මූලික අරමුණ වූයේ එවැනි හඳුසි මසුන් මියයැමේ තත්ත්වයන්, තෙල් කාන්දුවීම්, හානිකර ඇල්ලී උඩුමන්ඩ්, අයිඩි පරිසර දුෂණ තත්ත්වයන් ඇතිවීමට හේතු විමර්ශනය කිරීම හා එවැනි තත්ත්වයන් නැවත ඇතිවීම ඇවම කිරීම හෝ වැළැක්වීම සඳහා අවශ්‍ය නිරදේශ ලබාදීමයි.

2012 වසර තුළ මූලිකව හඳුසි මසුන් මියයැමේ තත්ත්වයන් හතක් වාර්තා විය. පමුණුවීල, කැලුණීය, රත්මලාන, බේරුවල සිල්ලී ඇල, බේරු වැව, ආරුගම් කලපුව, කන්තලේ වැව, මින්නොරය වැව, දුවුගම මය හා බොල්ගොඩ ජලාගය ඉත් කිහිපයකි.

මෙහිදී අදාළ නෙශ්ටු වාර්කා හා රසායනාගාර පරීක්ෂණ පරිසර අධ්‍යයන අංශය හා අභ්‍යන්තර ජල පිවිව වග අංශයේ දායකත්වයෙන් සිදු කරන ලදී.

එම පර්යේෂණ වලින් ලද ප්‍රතිඵල අනුව බොහෝමයක් හඳුසි මසුන් මියයාමේ තත්ත්වයන් සඳහා එම ජලප පරිසර වල දුෂණය හේතු වූ බව අනාවරණය විය.

මෙට අමතරව 2012 අගෝස්තු මස පානදුර ගැමුරු මුහුදු ජලාගය තුළ එම්. වී .තරමෝපයිලේ සියෝරා (M.V.Thermophylae Sierra) නමැති තොකාව ගිලියාම සිදුවිය. එමගින් තෙල් විසිරී ගිය කළාපය වන බේරුවල සිට මාර්විල දක්වා ප්‍රදේශයේ ජල සාම්පල මෙම අංශය මගින් නිරන්තර පරීක්ෂාවට ලක්කොට අදාළ ප්‍රතිඵල සම්ඟ පරිසර අධිකාරීය වෙත ලබාදෙන ලදී.



ජලදුෂණය නිසා මිය ගිය මසුන් සහිත ජායාරූප



M.V.Thermophylae Sierra නොකාව පානදුර මුහුදේ හිලමින්

ප්‍රගතිය (%) :

මුල්‍ය: 103%

හොතික: 100%

ඡල දේහය	මසුන් මියයාමට හේතුව	ප්‍රතිකරීම
පම්පූලුවේල ඇල	ඡලයේ pH අය හා Phosphate සාන්දුනය අධික කැළණිය ලෙස ඉහළ යාම	අභ්‍යන්තර ජලාය වලට ජල දුෂ්ක නිකුත් කරනු ලබන මූලික ප්‍රහාර හුදානා ගැනීම හා එවැනි ප්‍රහාර මගින් එම ජලාය වලට අප දුව්‍ය නිකුත් කිරීමේදී අදාළ අනුමත බාරණ සීමා අනුමත කරන්නේදැයි තිරන්තරව අධික්ෂණය කිරීම. එවැනි අනුමත බාරණ සීමා අනුගමනය නොකරන පුද්ගලයන්ට එරෙහිව අදාළ නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.
රන්මලාන	ඡලයේ ජේව රසායනික ඔක්සිජන් ඉල්ලුම් අය ඉහළ යාම	අභ්‍යන්තර ජලාය වලට ජල දුෂ්ක නිකුත් කරනු ලබන මූලික ප්‍රහාර හුදානා ගැනීම හා එවැනි ප්‍රහාර මගින් එම ජලාය වලට අප දුව්‍ය නිකුත් කිරීමේදී අදාළ අනුමත බාරණ සීමා අනුගමනය කරන්නේදැයි තිරන්තරව අධික්ෂණය කිරීම. එවැනි අනුමත බාරණ සීමා අනුගමනය නොකරන පුද්ගලයන්ට එරෙහිව අදාළ නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.
බේරුවල සිල්ල ඇල	ඡලයේ දාව්‍ය ඔක්සිජන් ප්‍රමානය අවම්වීම හා සුපෝර්ජන තත්ත්වය ඡලයේ අඩංගු අවලම්බික අංශ ප්‍රමානය ඉහළ යැමි	ඉතා හොඳ ඡල සංසරණය සඳහා කළපුව හා මුහුද වෙන් කර පවතින වැළිපරිය තාවකාලිකව ඉවත් කිරීම.
බේරුවැව	ඡලයේ දාව්‍ය ඔක්සිජන් ප්‍රමානය අවම විම හා සුපෝර්ජන තත්ත්වය ඉහළ යැමි	කර්මාන්තකාලා වැළින් පිරි පහු නොකරන ලද අප ඡලය මෙම ජලායට මුදා හැරීම වැළැක්වීමට අදාළ ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම

ආරුගම් කලපුව	ඡල දාච්‍යා ඇමේනියා ප්‍රමාණය ඉහළ යාම හා අධික ලබනතාවය, අධික ලෙස සාන්ශ්‍රීතය වූ කාබනිත ප්‍රාච්‍ය හා රෝන් මධ්‍ය එක් රස්වීම	ඉතා නොදු ජල සංසරණය සඳහා කලපුව හා මූලුද වෙන් කර පවතින වැළිපරය තාවකාලිකව ඉවත් කිරීම. කර්මාන්ත ගාලා වලින් පිරිපහුණ නොකරන ලද අප ජලය මෙම ජලාශයට මුදා හැරීම වැළැක්වීමට අදාළ ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.
මින්නේරය	ඡල දාච්‍යා ඔක්සිජන් ප්‍රමාණය අවම මට්ටමක පැවතීම්	මින්නේරය වැව තුළ මෙවැනි හැඳි මුළුන් මියයැමේ තත්ත්වයන් වසර වියලි කාලය තුළ නිරන්තරයෙන් වාර්තා වේ. එයට හේතුව ලෙස වියලි කාලයේ ජලාශයේ ජලමට්ටම අඩුවීම දැක්විය හැක.
දුඩුම් ඔය	ඡලයේ අඩංගු ජේෂව රසායනික ඔක්සිජන් ඉල්ලුම ඉහළ යාම	කර්මාන්ත ගාලා වලින් පිරි පහුණ නොකරන ලද අප ජලය මෙම ජලාශයට මුදා හැරීම වැළැක්වීමට අදාළ ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.
කන්තලේ වැව	කන්තලේ වැවෙහි ඡල පෝෂක ප්‍රදේශ තුළ පවතින කැමිකාරුමික බිම්වලින් ජලයට එක්වනු ලබන රසායනික දාච්‍යා මේ සඳහා හේතු විය හැක	මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැව සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
බොල්ගොඩ වැව	ඡලයේ දාච්‍යා ඔක්සිජන් ප්‍රමාණය අවම්වීම හා සල්ජයිඩ් සාන්ශ්‍රීතය ඉහළයාම	මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැව සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

## ව්‍යාපෘති 2 :

බැලාස්ටී ජලය මගින් සාගර පරිසරයට සිදුවන හානිය සාගර දුෂ්‍රණය සඳහා බලපාන මූලික සාධක හතරෙන් එකක් ලෙස සැලැක්. නැවු මගින් ලොව 80% කට වැඩි ප්‍රතිශතයක් හාංච් ප්‍රවාහනය කරනු ලබන අතර, ආසන්න වශයෙන් වසරකට බැලාස්ටී ජලය වොන් බිලියන 3 – 5 අතර ප්‍රමාණයක් සාගර ජලයට මුදා හැරේ. විදාහංසු අස්ථ්‍යමෙන්තු කර ඇති අන්දමට මෙමගින් ආගන්තුක හානිකර පිවී විශේෂ 3000 ක් පමණ දිනකට ලොව පුරා සංසරණය වේ.

මේ නිසා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය අඩුවිය හැකි අතර, ජල පිවී වශයෙන් අහිතකර බලපැමි ඇතිවිය හැක. මානව සනීපාර්ස්ජාව කෙරෙහිද මෙම පිවීන් අහිතකර අන්දමින් බලපාන බව හඳුනාගෙන ඇත.

එනිසා මෙම ව්‍යාපෘතියේ මූලික අරමුණ වූයේ බැලාස්ටී ජලය මගින් සාගර ජලයට එකතු වන ආගන්තුක හානිකර ගාක හා සන්ත්ව ජලවාග හඳුනා ගැනීමයි. මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනයට සිදුවිය හැකි අහිතකර බලපැමි අධ්‍යයනය හා මානව සනීපාර්ස්ජාව කෙරෙහි ඇතිවිය හැකි අහිතකර බලපැමි අධ්‍යයනය සිදු කිරීම හා එම බලපැමි වළක්වා ගැනීමට අවශ්‍ය නිරදේශ සැපයීමත්ය.

මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාළ පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා අදාළ ඡල නියැදි කොළඹ, ගාල්ල, හම්බන්තොට හා තීක්ෂණමලය යන වාණිජ වරායවල් වලට පැමිණි නැවැවලින් ලබා ගන්නා ලදී. මේ අමතරව වෙරළබඩ කළාපයෙන් ලබාගත් ඡල නියැදි මගින් දැනට අප සාගර පරිසරයේ පිවත් වන සතුන් හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ට පර්යේෂණ නිබන්ධන සඳහා අධික්ෂණය ලබා දෙන ලදී.



බැලාස්ටී ජලනියදී රස් කිරීමේ ජායාරූප

ප්‍රගතිය (%) :

මුළු: 98%

හොංතික: 98%

### ව්‍යාපෘතිය 3 :

සමුද්‍ර දුෂ්‍රණයට ගොඩ බිම සිදුකරන මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා මුදා හරින අප ඉව්‍ය 80% දායකත්වයක් ලබා දේ. එමගින් දේවර කරමාන්තය වැනි සාගරය හා සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් වලට බාධාකාරී වන අතර, මුහුදු ජලයේ ගුණාත්මක භාවය අඩු කිරීම සිදුවේ. මේ නිසා මෙම ව්‍යාපෘතියේ මූලික අරමුණ වූයේ දිවයින පුරා වෙරළ අක්‍රිත ප්‍රදේශ වලින් සාගර ජලයට එකතුවන අප ඉව්‍ය මුදා හරින ප්‍රහවයන් හඳුනා ගැනීමත්, ජලයේ තත්ත්වය පරික්ෂා කිරීමත් එමගින් අවසානයේ කළමනාකරණ නිරදේශ ලබාදීමත්ය. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් විශ්ව විද්‍යාල සිපුන්ගේ උපාධි නිබන්ධන සඳහා අධික්ෂණය ලබාදෙන ලදී.



මුහුදු ජලයට අප ජලය එක් වන අයුරු



වෙරළ ප්‍රවීතුනා ක්‍රියාකාරකම්

ප්‍රගතිය (%) :

මුළු: 109%

හොංතික: 98%

## අංශය මගින් සිදු කළ තාක්ෂණීක හා උපදේශන සේවාවන්

### උපදේශන සේවා

- මන්නාරම බොක්ක ආස්‍රිතව බණ්ඩ තෙල් කැණීමේ ක්‍රියාවලියට අවශ්‍ය වූ පාරිසරික අධ්‍යයනය සිදු කිරීම.

මෙහිදී තෙල් ලිං වල කැණීම් කටයුතු සිදු කිරීමට පෙර හා පසුව මූහුදු ජලයේ හා කොරල් පර ආස්‍රිතව පාරිසරික තත්ත්වය ඇගයීම, මසුන් තුළ අඩංගු වන බැර ලෝහ ප්‍රමාණය නිර්නය කිරීම හා මත්ස්‍ය ගහන තක්සේරුව සිදුකරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය පරිසර අධ්‍යයන අංශයේ ප්‍රමුඛත්වයෙන් හා අනෙකුත් අංශවල දායකත්වයෙන් සිදුකරන ලද අතර, මෙමගින් ඇමරිකානු බොලර් 25,000 ක් (රු.2,435,000.00) උපයාගනු ලැබේය.

- කෝකිලායි කළපුව හරහා ඉදිකිරීමට නියමිත පාලම මගින් සිදුවිය හැකි බලපැමි අධ්‍යයනය සඳහා පාරිසරික ඇගයීම් තක්සේරුව.

මාරුග සංවර්ධන අධිකාරීය මගින් නාරා ආයතනයට මෙම මූලික පාරිසරික අධ්‍යයනය සිදුකර ඇදාල පාරිසරික වාර්තාව සපයන ලෙස දන්වන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය පරිසර අධ්‍යයන අංශයේ මූලකත්වයෙන් හා නාරා ආයතනයේ අනෙකුත් අංශවල දායකත්වයෙන් (IT, IARAD, MBRD, NIOMS, SED) සිදුකර ඇදාල වාර්තාව ලබා දෙන ලදී. මෙමගින් රු. 783,900.00 ක මූදලක් උපයා ගන්නා ලදී.

### තාක්ෂණීක සේවාවන්

2012 වර්ෂය තුළ අංශය මගින් තාක්ෂණීක සේවාවන් 21 ක් සිදු කළ අතර, එමගින් රු. 118,600.00 ක මූදලක් උපයා ගන්නා ලදී.

මෙම වකවානුව තුළ පරිසර අධ්‍යයන අංශයේ පර්යේෂණ නිලධාරීන් පරිසර කළමනාකරණ කටයුතු සඳහා අනෙකුත් ආයතන හා සම්බන්ධිකරණ සිදු කරන ලදී. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරීය, පරිසර අමාත්‍යාංශය, වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සමූහ පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරීය වැනි තොයෙකුත් ආයතනවල පවත්වන ලද විෂය රස්වීම් හා සම්බන්ධව දිවර හා ජල්‍ය සම්පත් කළමනාකරණය සඳහා අවශ්‍ය නිරදේශ හා දායකත්වය ලබා දෙන ලදී.

මෙම වකවානුව තුළ අංශය මගින් සහභාගි වූ රස්වීම් වලින් කිහිපයක් පහත දක්වා ඇත.

- මූලික පාරිසරික ඇගයීම් සඳහා තාක්ෂණීක ඇගයීම් කම්මු රස්වීම්

(අ) ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය ( රස්වීම් 19 යි)

(ආ) මධ්‍යම පරිසර අධිකාරීය (රස්වීම් 07 යි)

2. නැගෙනහිර පළාතට අයන් පරිසර පද්ධති තුනක ගාක හා සත්ත්ව ප්‍රජාව පිළිබඳ මූලික දත්ත ලැයිස්තු ගත කිරීම ස්ථාපිත කිරීම.
3. වේරළාඹිත ජලය පාදක කරගත් සංවර්ධනය (Coastal Water base development) සඳහා අදාළ මාර්ගෝපදේශක සැකසීම
4. පරමාණුක බලගක්ති අධිකාරිය මගින් කළාපිය වශයෙන් සම්බන්ධිකරණය වී සිදු කරනු ලබන ව්‍යාපෘති ව්‍යාපෘති කම්ටු - (රස්වීම් 07 සි)
5. ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් පවත්වනු ලැබුවිෂයගත රස්වීම් - ( (රස්වීම් 10 සි)
6. පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් පවත්වනු ලැබූ කාලගුණික විපර්යාස පිළිබඳව පාර්ශවකරුවන්ගේ රස්වීම් - (රස්වීම් 10 සි)
7. වේරළ සංරක්ෂණ හා වේරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පැවැත්වී (රස්වීම් 10 සි)
8. පානදුර ගැමුරු මූහුදේ ගිලි ගිය M.V. Thermophylae Sierra නොකාව මගින් සිදුවිය හැකි හදිසි තෙල් කාන්දුවීම් වලට පෙර සූදානම සඳහා සමුද්‍රීය ආරක්ෂණ අධිකාරිය මගින් පවත්වනු ලැබූ (රස්වීම් 02)
9. "දරණීය සංවර්ධනය සඳහා ජාතික එළඳායීතාවය ඉහළ නැංවීම" යන මැයින් ශ්‍රී ලංකා ව්‍යාතිකයන්ගේ සංගමය මගින් පැවැත්වූ (රස්වීම් 01 සි)
10. මත්තාරම් ලෞකියේ සිදු කරනු ලබන තෙල් ලිං කැණීම පිළිබඳ බහිජ තෙල් සම්පත් කම්ටුව හා සමුද්‍රීක පරිසර අධිකාරිය මගින් පැවැත්වූ -(රස්වීම් 01 සි)
11. වේරළබේ පරිසර පද්ධති සිතියම් ගත කිරීම සඳහා "අනාගතය සඳහා කබොලාන "යන මැයින් පරිසරය සඳහා වූ අන්තර් ජාතික සංගමය මගින් පැවැත්වූ රස්වීම් 03 සි

#### **ජාතික මට්ටමේ කළමනාකරණ සැලසුම් සැකසීම**

- ජාතික වේරළ කළාප හා වේරළ සම්පත් කළමනාකරණ සැලසුම් සැකසීම
1. සංවේදී කළාප - එස්. එ.එම්. අස්මි
  2. ජල කළමනාකරණය - කේ.ඒ.ඩ්බ්ලි. විරසේකර

#### **මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන් (ව්‍යාප්ත වැඩ සටහන්)**

1. සාගර පරිසර දූෂණය, පරිසර සංරක්ෂණය, පාරිසරික සංවේදී කළාප, කොරල් පර සංරක්ෂණය, තෙළව විවිධත්වය ආදි විවිධ මානාකා ඔස්සේ පාසැල්, හා විවිධ ආයතන වල දේශන පැවැත්වීම (දේශන 06) කේ. ඒ. ඩ්බ්ලි. විරසේකර

2. පරිසර දුෂණය පිළිබඳ දේශනය සිවලි මධ්‍ය මහා විද්‍යාලය 2012.02.29
3. පාරිසරික සංවේදී කළාප පිළිබඳ දේශනය - ගාල්ල, මාතර, හම්බන්තොට ප්‍රදේශයන්හි සම්මුඛ දුෂණ වැළැක්වීමේ අධිකාරිය විසින් පවත්වන ලදී. (සැප්තැම්බර, ඔක්තොම්බර 2012)
4. සාගර පරිසර දුෂණය පිළිබඳව වෙරළ ආරක්ෂක නිලධාරීන් හට මිරිස්ස ප්‍රදේශයේ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම්වල හානිදායකත්වය පිළිබඳව දේශන පැවැත්වීම. (මැයි සිට දෙසැම්බර 2012)
5. ජේජ් විවිධත්වයේ වැදගත්කම පිළිබඳව වෙරළ ආරක්ෂක නිලධාරීන් හට මිරිස්ස ප්‍රදේශයේ පිළිබඳව දේශන පැවැත්වීම. (2012.06.07)
6. කොරල් පර සංරක්ෂණය පිළිබඳව වෙරළ ආරක්ෂක නිලධාරීන් හට මිරිස්ස ප්‍රදේශයේ පිළිබඳව දේශන පැවැත්වීම. (2012.06.07)
7. පාරිසරික සංවේදී කළාප පිළිබඳ දේශනය - ගාල්ල, මාතර, හම්බන්තොට ප්‍රදේශයන්හි සම්මුඛ දුෂණ වැළැක්වීමේ අධිකාරිය විසින් පවත්වන ලදී. (2012.06.07)

1. ශ්‍රී ලංකා සඟරගමුව විශ්ව විද්‍යාලය සිසුන් 03
2. ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය පශ්චාත් උපාධි අපේක්ෂක සිසුන් 01
3. ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය පශ්චාත් උපාධි අපේක්ෂක සිසුන් 01

**උපාධ අපේක්ෂකයන්ගේ කාර්මික ප්‍රාග්‍රැනු වැඩ සටහන් සඳහා අධික්ෂණ කටයුතු සිදු කිරීම.**

1. ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය - උපාධි අපේක්ෂක සිසුන් 02
2. උග්‍ර වෙල්ලස්ස විශ්ව විද්‍යාලය - උපාධි අපේක්ෂක සිසුන් 01
3. බංගලාදේශ විශ්ව විද්‍යාලය - උපාධි අපේක්ෂක සිසුන් 01  
(කේ. එ. ඩී. විරසේකර, එස්. එ. එම්. අස්මි )

#### **අභ්‍යන්තර වාර්තා**

1. තාරා ආයතන පරිග්‍රය සඳහා පරිසර අධ්‍යයන වාර්තාව  
(එස්. එ.එම්. අස්මි, කේ. එ. ඩී. ඩී. විරසේකර , වතුරංගී විකුමරත්න නදියා හෙට්ටිගේ – ජනවාරි 2012)
2. ලංකාවේ විවිධ අභ්‍යන්තර ජලාශවල හා කලපු වල සිදු වූ හැඳිසි මසුන් මියයාමට අදාළ පර්යේෂණ වාර්තා සැකසීම.
3. පමුණුවිල ඇල, කැලණීය, බෙරුවල විල්කුව, රත්මලාන, බෙරේ වැව, ආරුගම් කලපුව, සිල්ල ඇල,  
බෙරුවල හා කන්තලේ ජලාශය.
4. (එස්. එ. එම්. අස්මි, කේ.එ.ඩී.විඩී. විරසේකර , වතුරංගී විකුමරත්න නදියා හෙට්ටිගේ, ප්‍රජානී හිනටිගල)

5. රත්මලාන පුදේගයේ හඳිසි මසුන් මියයාමට අදාළ පර්යේෂණ වාර්තා සැකසීම  
(එස්. එ. එම්. අස්මි, කේ. ඒ. ඩී. විරසේකර, නදිගා හෙවිටෝ – අප්‍රේල් 2012)
6. බේරේ වැවහි හඳිසි මසුන් මියයාමට අදාළ පර්යේෂණ වාර්තා සැකසීම.  
(කේ. ඒ. ඩී. විරසේකර, ප්‍රජානී හිනටිගල, බී. ආර්. සී. මෙන්ඩිස් – 2012 මැයි)
7. අරුගම්බේ කළපුවේ හඳිසි මසුන් මියයාම  
(එස්. එ. එම්. අස්මි, කේ. ඒ. ඩී. විරසේකර, ප්‍රජානී හිනටිගල, නදිගා හෙවිටෝ – 2012 ජූලි)
8. බේරුවල සිල්ල ඇලෙහි හඳිසි මසුන් මියයාම  
(කේ. ඒ. ඩී. විරසේකර – ඔක්තෝම්බර් 2012)
9. කන්තලේ ජලාශයේ මසුන් මියයාම  
(කේ. ඒ. ඩී. විරසේකර – 2011 ඔක්තෝම්බර්)

#### **බාහිර වාර්තා**

1. මූලික පාරිසරික අධ්‍යයන වාර්තාව (Sand exploration project) – ජූලි 2012
2. කජ්පරතොට බොට්ටු තැංගුරම්ලන ස්ථානය ඉදි කිරීම සඳහා මූලික පරිසර බලපැමි තක්සේරු වාර්තාව
3. මන්නාරම දෝශීයේ තෙල් ලිං කැණීම පිළිබඳ පරිසර අධ්‍යයන වාර්තාව

#### **පුහුණු පායමාලා හැදුරීම් දේශීය**

1. හඳිසි තෙල් විසිරීමේ අවස්ථා වලට පෙර සූදානම්වීම, සමුද්‍රීය පරිසර අධිකාරිය හා අන්තර් ජාතික සාමුද්‍රීක සංවිධානය මගින් පැවැත්වූ ජාතික වැඩමුළුව ජූනි 2012
2. ආපදා අවදානම අවම කිරීම පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනය මගින් පැවැත්වූ සහතික පත්‍ර පායමාලාව - ඔක්තෝම්බර් 2012
3. කාලගුණික විපර්යාස මගින් සිදුවන බලපැමි අධ්‍යයනය සඳහා තාක්ෂණික හා සමස්ථානික තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගැනීම පිළිබඳව පරමාණුක බලගක්ති අධිකාරිය මගින් පැවැත්වූ අන්තර් ජාතික වැඩමුළුව නොවැම්බර් 2012.
4. වරාය ආග්‍රිත ගාක හා සන්ත්ව ප්‍රජාව පිළිබඳ මූලික දත්ත ගබඩාව සැකසීමේ ක්‍රමෝපාංච පිළිබඳ සමුද්‍රීය පරිසර සංරක්ෂණ අධිකාරිය මගින් පවත්වනු ලැබූ ජාතික වැඩමුළුව නොවැම්බර් 2012.  
(කේ. ඒ. ඩී. විරසේකර)

#### **පර්යේෂණ පත්‍රිකා 04**

ඡලජ පරිසර පද්ධති ආග්‍රිතව නාරා ආයතනය, සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය, වැනි නොයෙකුත් ආයතන මගින් පවත්වන ලද පර්යේෂණ සමුළු සඳහා පරිසර අධ්‍යයන අංශය සිදුකරනු ලැබූ පර්යේෂණ වල සොයා ගැනීම වලට අදාළ පර්යේෂණ පත්‍රිකා 08 ක් මෙම වසර තුළ ප්‍රකාශනය

තරන ලදී. [International Full papers 02, International Abstracts04, National Abstracts 02 ]

එස්. එම්. අස්මි, කේ. එම්. ඩිඩ්. විරසේකර, නදිගා හෙට්ටිගේ, වතුරංගී විකුමරත්න, දිප්ත අමරතුංග, නිරෝශන් විකුමාරවි

#### ජාත්‍යන්තර පත්‍රිකා 04

1. එස්. එම්. අස්මි, කේ. එම්. ඩිඩ්. විරසේකර, දිප්ත අමරතුංග, නිරෝශන් විකුමාරවි නදිගා හෙට්ටිගේ, (2012) දැනට පවත්නා පුත්තලම කළපුවේ ජල තත්ත්වයන් පිළිබඳ ඇගයීමට භාජනය කිරීම. පශ්චාත් උපාධි ආයතනය ජේරාදෙණිය ශ්‍රී ලංකා PP18
2. එස්. එම්. අස්මි, කේ. එම්. ඩිඩ්. විරසේකර, දිප්ත අමරතුංග, නිරෝශන් විකුමාරවි නදිගා හෙට්ටිගේ, 2012) අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ තොරා ගත් ජල ප්‍රහාව වල තත්ත්වයන් පිළිබඳ ඇගයීමට භාජනය කිරීම. පශ්චාත් උපාධි ආයතනය ජේරාදෙණිය ශ්‍රී ලංකා PP26
3. එස්. එම්. අස්මි, කේ. එම්. ඩිඩ්. විරසේකර, දිප්ත අමරතුංග, නිරෝශන් විකුමාරවි නදිගා හෙට්ටිගේ, ප්‍රජානි හිනටිගල, පි. පි. රාජපක්ෂ (2012) ශ්‍රී ලංකාවේ අභ්‍යන්තර ජලජ පරිසරවල මූළුන් මියයාම පිළිබඳ ඇගයීම. පශ්චාත් උපාධි ආයතනය ජේරාදෙණිය ශ්‍රී ලංකා PP50\
4. ආර්. වි. තිලුපා, එම්. එම්. සි. ජයවර්ධන, එස්. එම්. අස්මි, සහ කේ. එම්. ඩිඩ්. විරසේකර (2012) අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ තොරා ගත් බිල ප්‍රහාව වල තත්ත්වයන් පිළිබඳ ඇගයීමට භාජනය කිරීම. පශ්චාත් උපාධි ආයතනය ජේරාදෙණිය ශ්‍රී ලංකා PP26

#### දේශීය පත්‍රිකා 02

1. එස්. එම්. අස්මි, කේ. එම්. ඩිඩ්. විරසේකර, දිප්ත අමරතුංග, නිරෝශන් විකුමාරවි උතුරු මැද පලාතේ තොරා ගත් ලිං ජලයේ ජල තත්ත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනය නාරා විද්‍යා සමූහව 2012 pp 33
2. නදිගා හෙට්ටිගේ, එස්. එම්. අස්මි, කේ. එම්. ඩිඩ්. විරසේකර, දිප්ත අමරතුංග, නිරෝශන් විකුමාරවි උතුරු මැද පලාතේ තොරා ගත් ලිං ජලයේ ජල තත්ත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනය නාරා විද්‍යා සමූහව 2012 pp 34.

#### ජාත්‍යන්තර සම්පූර්ණ පත්‍රිකා 02

1. එස්. එම්. අස්මි, කේ. එම්. ඩිඩ්. විරසේකර, දිප්ත අමරතුංග, වතුරංගී විකුමරත්න (2012 ) ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වට්නාකමක් ඇති ජලජ ප්‍රහාව වල ජල තත්ත්වයන් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කාලීකරම පියිය ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය ශ්‍රී ලංකාව pp 135 – 144.
2. එස්. එම්. අස්මි, කේ. එම්. ඩිඩ්. විරසේකර, දිප්ත අමරතුංග, නිරෝශන් විකුමාරවි, නදිගා හෙට්ටිගේ, ප්‍රජානි හිනටිගල, පි. පි. රාජපක්ෂ (2012) ශ්‍රී ලංකාවේ අභ්‍යන්තර ජලජ පරිසරවල මූළුන් මියයාම පිළිබඳ ඇගයීම. පශ්චාත් උපාධි ආයතනය ජේරාදෙණිය ශ්‍රී ලංකා කාලීකරම පියිය ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය ශ්‍රී ලංකාව pp 144.

## 5.2 දේවර තාක්ෂණීක අංශය

අංශ ප්‍රධානී : එන්. ඩී. පුණුදේව

අක්වෙරල මසුන් ඇල්ලීම සඳහා වන පරිසර හිතකාම් වට කරන දැලක් (කදන් කොස්) වැඩි දියුණු කිරීම මගින් ගැහුරු මුහුදේ ඇති Carangidae, Balistidae සම්පත් වලින් පෝෂිත අස්වැන්නක් ලබා ගැනීම.

### ත්‍රියාකාරකම

වට කරන දැල මගින් ලබා ගත්තා අස්වැන්නේ ප්‍රමාණය, මසුන් නියැදි වල දිග, මත්ස්‍ය සංයුතිය හා වියදම යන දත්ත බහුදින යාත්‍රාකරුවන්ගෙන් ලබා ගැනීම. මේ අමතරව මරුවැල් මගින් අල්ලා ගත්තා කහ වරල් කෙළවල්ලන්ගේ හා කරමල් දැල මගින් අල්ලන ලද බලයන්ගේ දත්ත එකතු කිරීම. මෙම පර්යේෂණය සඳහා භාවිතා කිරීමට නියමිත වට කරන දැලක් සැදීම සඳහා අවශ්‍ය වන අමුදව්‍ය මිලට ගැනීම සහ දැලේ සැකසුම අවසන් කිරීම.

### කාර්යසාධනය

මෙම ව්‍යාපෘතියේ ත්‍රියාකාරකම වශයෙන් ප්‍රධාන දේවර වරාය වලට සංවාරය කරමින් වට කරන දැල (කදන් කොස්) මගින් මසුන් අල්ලන බහුදින දේවර යාත්‍රාවල අදාළ දත්ත එකතු කිරීම, මේ අතරතුර මරුවැල් මගින් අල්ලන කෙළවල්ලන්ගේ හා කරමල් දැල මගින් අල්ලන බලයන්ගේ අදාළ දත්ත වාර්තා කිරීම.

මසකට ක්ෂේත්‍ර වාරිකා 10 - 15 අතර ප්‍රමාණයක් මෙම දත්ත වාර්තා කිරීමට යාම. පර්යේෂණ දැල සැකසීම සඳහා අවශ්‍ය වන දැල මිලට ගැනීම හා වට කරන දැලේ සැකසුම සැදීම.

වැඩි සටහන	ව්‍යාපෘතිය	වෙන්කල	වගක්ව පුණු	කාල	හෙළික	මූල්‍ය
		මූදල	නිලධාරියා	පරිච්ඡය	ප්‍රගතිය	ප්‍රගතිය
නව දේවර තාක්ෂණීක ක්‍රම සංවර්ධනය	අක්වෙරල මසුන් ඇල්ලීම සඳහා වන පරිසර හිතකාම් (කදන් කොස්) වැඩි දියුණු කිරීම මගින් ගැහුරු මුහුදේ ඇති Carangidae,Balistidae සම්පත් වලින් පෝෂිත අස්වැන්නක් ලබා ගැනීම.	මිලයන 0.6	එන්. ඩී. ඩී. පුණුදේව මහතා	2012 ජනවාරි සිට දෙසැම්බර	T- 100%	T- 100%
	හිතකාම් වට කරන දැලක් (කදන් කොස්) වැඩි දියුණු කිරීම මගින් ගැහුරු මුහුදේ ඇති				P- 95%	P- 95%

හෙළික කාර්ය සාධනය : සාමුළුවිත ඉලක්කය, සාමුළුවිත කාර්යය සාධනය

ව්‍යාපෘති අංක 1 : සාමුළුවිත ඉලක්කය - 100%  
කාර්ය සාධනය - 95%

මූල්‍ය කාර්ය සාධනය

ව්‍යාපෘති අංක 1 : මූල්‍ය ඉලක්කය - 100%

කාර්ය සාධනය - 156%

ප්‍රකාශනයන්.

පරේයේෂණ වාර්තාව :

අක්වෙරල මසුන් ඇල්ලීම සඳහා වන පරිසර හිතකාම් වට කරන දැලක් (කදන් කොස්) වැඩි දියුණු කිරීම මගින් ගැහුරු මුහුදේ ඇති Carangidae, Balistidae සම්පත්වලින් පොෂිත අස්වැන්නක් ලබා ගැනීම.

2012 පවත්වන ලද නාරා විද්‍යාත්මක සැසියේදී පල කරන ලද ව්‍යාපෘති සාරාංශය.

පවත්වන ලද පුහුණු කිරීම සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්.

ධිවර පරීක්ෂක හා දිවර කාර්මික මහත්ම මහත්මීන්ව රස් කරවා පවත්වන ලද දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන.

ව්‍යාපෘතිය අතරතුර පැන තැງින ලද ගැටළුකාරී තත්ත්වයන්.

නාරා ආයතනයේ ඇති වාහන හිගය හේතුවෙන් ක්ෂේත්‍ර වාරිකා විගාල ප්‍රමාණයක් අවලංග කිරීමට සිදුවීම.

## 5.3 ජාතික ජලගාස්ත්‍රීය අංශය

අංශ ප්‍රධානී : එම්.එෂ්. ආරියවෘග

### 2012 වසරේ මැනුම් සමස්ලෝචනය

ජාතික ජල ගාස්ත්‍රීය කාර්යාලය, ශ්‍රී ලංකික මූහුදු සීමාවේ කාර්යාලය සහ සුරක්ෂිත නාවික ගමනාගමනය සඳහා නාවිකයන්ට අවශ්‍ය සේවාවන් ලබා දෙන ආයතනයකි. එහි මූලිකම සේවාව වන්නේ නාවික ගමනාගමනය සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ලබා දැමයි. එනම් ; නාවික සිතියම්, වෙරළ කළාප කළමනාකරණ තොරතුරු, පරිසර සංරක්ෂණය සහ ඒ හා සම්බන්ධ දත්ත සහ සේවාවන් වේ. නිවැරදි හා යථාවත් නාවික සිතියම් හාවිතයෙන් සමුද්‍රය වාණිජ කටයුතු සහ අනෙකුත් සමුද්‍රය කටයුතු වලින් විශාල ආර්ථික හා වාණිජ වාසි ලබාගත හැකිවීම මෙහි වැදගත්කම කියාපානු ලබයි.

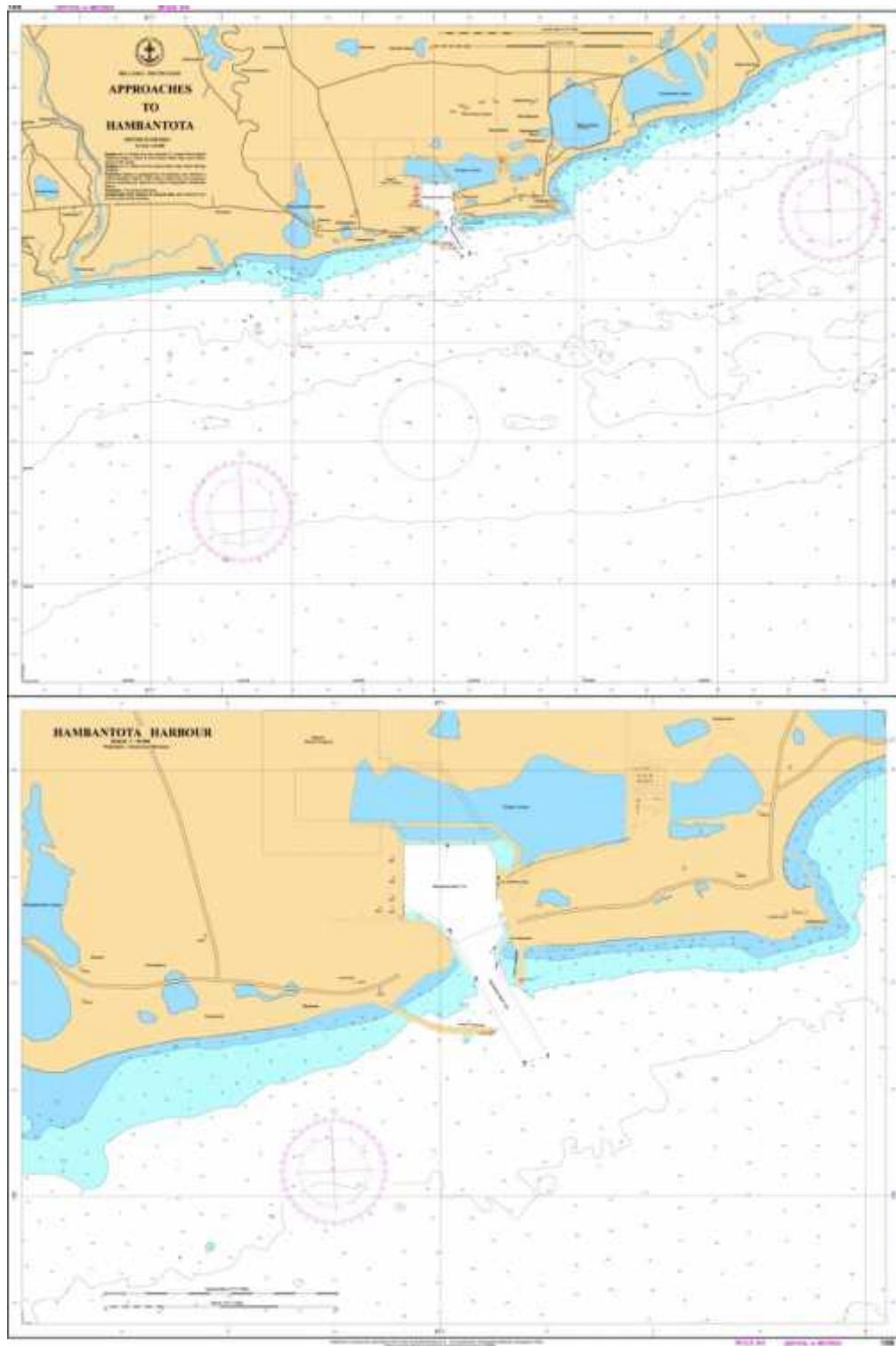
2012 වසරේ පහත සඳහන් මැනුම් කටයුතු සහ ත්‍රියාකාරකම් සිදුකර තිබේ.

1. ත්‍රිකුණාමල වරාය ආශ්‍රිත නාවික සිතියම්.
2. හම්බන්තොට වරාය පිවිසුම නවතම නාවික සිතියම නිෂ්පාදනය.
3. කළේපිටිය නාවික සිතියම සඳහා ජල ගාස්ත්‍රීය දත්ත රස් කිරීම.
4. භුමිතික දත්ත පද්ධතිය (MSDI) ස්ථාපිත කිරීම.
5. විශේෂ ඉල්ලීම් සඳහා මැනුම් සිදු කිරීම.
6. නාරා පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා විශේෂත මැනුම්.
7. උතුරු ඉන්දියානු සාගර ජල ගාස්ත්‍රීය කොමිෂමේ 12 වැනි වාර්ෂික සම්මන්ත්‍රණය සංවිධානය.
8. සමුද්‍රය භුමිතික දත්ත පද්ධති ජාත්‍යන්තර වැඩුම්ව. (MSDI)

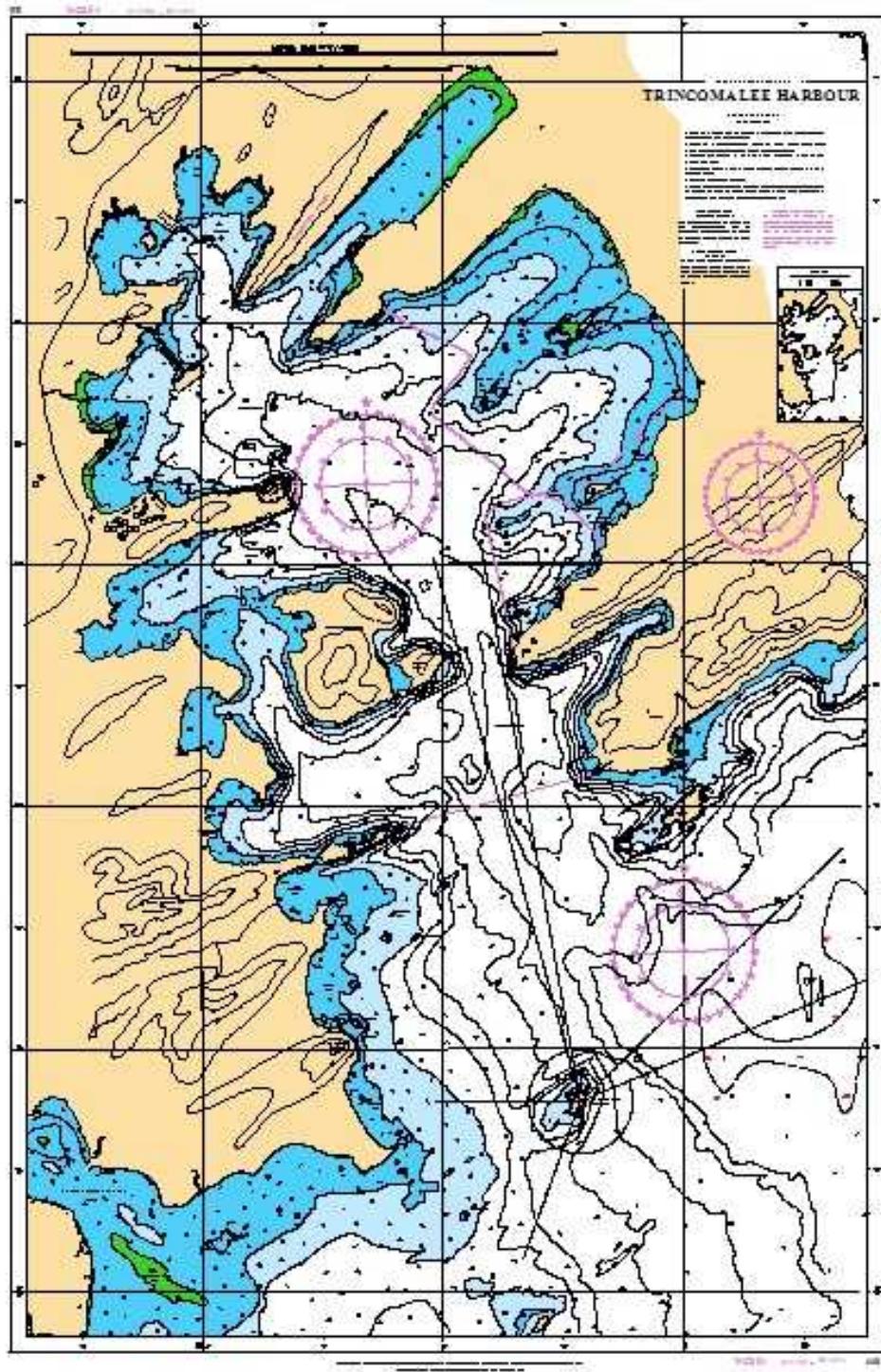
## ක්‍රියාකාරකම්

වැඩසටහන	අංකය	ව්‍යාපකතිය	වගකීම දරන නිලධාරියා	කාල සීමාව
1. ජාතික සිතියම් ව්‍යාපාතිය	1.1	හමුබන්තොට නාවික සිතියම් යට්ටාවත් කිරීම සඳහා දත්ත රස් කිරීම.	ඒ. එන්. ඩී. පෙරේරා එස්. ආර්. සී. රණවිර සී.කේ. අමරසිංහ	ඡන-දෙසැ
	1.2	ඩ්‍රික්සාමලය හා කළේපිටිය නාවික සිතියම් සඳහා දත්ත රස් කිරීම.		
	1.4	දත්ත විශ්ලේෂණය සහ සිතියම්කරණය.	එස්. ඩිඩ්. එස්. විරසිංහ වයි. එම්. ආර්. නිශ්චාපා කුමාරී	
2. සම්මූද්‍රය භූමික දත්ත පද්ධතිය (MSDI) ස්ථාපිත කිරීම.	2.1	නිර්වාණිජ පරිගණක මෘදුකාංගය නාවිතා කරමින් මූලාකාතික දත්ත පද්ධතියන් නිර්මාණය කිරීම.	ආර්.කේ. ඒ. ආරියරත්න විඩ්. එ. එ. ඩී. විශේෂුන්දර	ඡන-දෙසැ
	2.2	දත්ත සහ දත්ත පිළිබඳ කොරතුරු මූලාකාතික දත්ත පද්ධතියට ඇතුළේ කිරීම.		
3. විශේෂිත ඉල්ලීම් සඳහා කරන ලද මැනුම්. (උපදේශන සේවාව)	3.1	මැකිල්ල, තාගල්ල ජල ගාස්ත්‍රීය මැනුම්.	ඒ. එන්. ඩී. පෙරේරා එස්. ආර්. සී. රණවිර සී.කේ. අමරසිංහ	ඡන-දෙසැ
	3.2	වාලව්වේන ජල ගාස්ත්‍රීය මැනුම්.	එස්.ඩි.එස්. විරසිංහ වයි. එම්. ආර්. නිශ්චාපා කුමාරී	
4. උතුරු ඉන්දියානු සාගර ජල ගාස්ත්‍රීය කොමිසම 12 වැනි සම්මත්තුණය.	4.1	එක්සත් රාජධානීය ජල ගාස්ත්‍රීය කාර්යාලයේ සහයෝගීකාව ඇතිව සම්මත්තුණය සංවිධානය කිරීම.	ඒ. එන්. ඩී. පෙරේරා එස්. ආර්. සී. රණවිර ඩී. විශේෂුන්දර	මාරු
5. සම්මූද්‍රය භූමික දත්ත පද්ධතිය වැඩමුළව.	5.1	ජාත්‍යන්තර ජල ගාස්ත්‍රීය කාර්යාලය සහ උතුරු ඉන්දියානු සාගර ජල ගාස්ත්‍රීය කොමිසමට අනුබද්ධව (MSDI) ජාත්‍යන්තර වැඩමුළව සංවිධානය කිරීම.	ආර්.කේ. ඒ. ආරියරත්න විඩ්. එ. එ. ඩී. විශේෂුන්දර	මාරු
6. "සම්මූද්‍රකා" පර්යේෂණ නොකාව දියත් කිරීම.		හමුබන්තොට වරායේදී "සම්මූද්‍රකා" පර්යේෂණ නොකාව දියත් කිරීමේ උත්සවය සංවිධානය.	එම්. එ. ආරියවංශ අංශ ප්‍රධානී/ජාතික ජල ගාස්ත්‍රීය කාර්යාලය	නොවැම්බර

හමබන්තොට වරාය පිවිසුම නවතම නාවික සිතියම



ලංකා මලය වරාය නාවික සිතියම



## කාරය සාධනය

ව්‍යාපෘති අංක 1 : හමුබන්තොට වරාය නාවික සිතියම යථාවත් කිරීම.

හමුබන්තොට වරාය පිවිසුම නාවික සිතියමේ වැඩි තිම කරන ලදී. මූහුදෙහි නිරුපේෂීත ගමනාගමනය සඳහා නාවිකයන්ට පැවැති අත්‍යවශ්‍යතාවයක් සපුරාලීමකි.

ප්‍රගතිය (%)      හොඨික - 100%      මූල්‍ය - 100%

ත්‍රිකණාමල වරාය පිවිසුම නාවික සිතියම සැලසුම් කරන ලද්දේ ජාත්‍යන්තර නාවික මාර්ග සම්බන්ධ වන ආකාරයටය. ජාතික ජලාස්ථීය කාර්යාලීය දත්ත ගබඩාවේ ත්‍රිකණාමල මැනුම ආක්‍රිත ජල ගාස්ථීය දත්ත ඇතුළත්ය. මෙම නාවික සිතියම නිෂ්පාදනය නිරුපේෂීත නාවිකකරණය සඳහා ජාත්‍යන්තර සාමූද්‍ය සංවිධානයේ තියමයන් සපුරාලීමකි.

ව්‍යාපෘති අංක 1. 3 : දත්ත විශ්ලේෂණය සහ සිතියමිකරණය.

හමුබන්තොට නාවික සිතියම සැලසුම් යථාවත් කිරීම අවසන්ව ඇත. ත්‍රිකණාමල වරාය ආක්‍රිත නාවික සිතියම් නිෂ්පාදනයේ සිතියමිකරණ ක්‍රියාකාරකම් **90%** අවසන්ව ඇත.

කල්පවීය නාවික සිතියමට අදාළ රස්කර ඇති ජල ගාස්ථීය දත්ත විශ්ලේෂණය කර අවසන්ව ඇත.

ප්‍රගතිය (%)      හොඨික - 90%      මූල්‍ය - 100%

ව්‍යාපෘති අංක 2.0 : සමුද්‍රය භුමිතික දත්ත පද්ධතිය ස්ථාපනය කිරීම.

හමුබන්තොට වරාය වෙත ප්‍රවේශ විය හැකි මාර්ග පිළිබඳ නාවික සිතියම නිර්මාණය කිරීම හා සම්බන්ධ සිතියම් ඇදිමේ කටයුතු සම්පූර්ණ කර ඇත.

ප්‍රගතිය (%)      හොඨික - 95%      මූල්‍ය - 100%

ව්‍යාපෘති අංක 3.0 : රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය තොවන ආයතනයන් හි විශේෂීත අවශ්‍යතාවයන් සඳහා මැනුම.

3.1    මැවිල්ල, තංගල්ල ජල ගාස්ථීය මැනුම.

ප්‍රගතිය (100%)

ව්‍යාපෘති අංක 4.0 : 12 වැනි උතුරු ඉන්දියානු සාගර ජල ගාස්ථීය කොමිසම.

12 වැනි උතුරු ඉන්දියානු සාගර ජල ගාස්ථීය කොමිසම 2012 මාර්තු මස පවත්වන ලදී. මේ සඳහා ආධාර සපයන ලද්දේ උතුරු ඉන්දියානු සාගර කොමිසම ජාත්‍යන්තර ජල ගාස්ථීය සංවිධානය විසින්ය.

ව්‍යාපෘති 5.0    සමුද්‍රය භුමිතික දත්ත පද්ධතිය පිළිබඳ වැඩිමුළුව.

රටවල් 10 ක නියෝගීතයන් 17 දෙනෙක් දින 05 ක් පුරා පැවැති සමුළුවට සහභාගි විය. සම්පත් දායකත්වය CARIS මෘදුකාංග සමාගම සහ Ocean wise සමාගම විසින් දරන ලදී.

ප්‍රගතිය (%)      හොඨික : 100%      මූල්‍ය : 100%

## **ව්‍යාපෘතිය 6.0 සමුද්‍රික පර්යේෂණ නොකාව දියන් කිරීම.**

මි ලංකාවේ ප්‍රථම ජල ගාස්ත්‍රීය, සාගර විද්‍යා සහ ඩිවර පර්යේෂණ නොකාව 2012 මක්තොබර් 19 දින මාගම්පුර මහින්ද රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර වරායේදී දියන් කරන ලදී. නව තාක්ෂණික නාවිකමය, සංනිවේදනමය සහ ජල ගාස්ත්‍රීය උපකරණ වලින් සන්නද්ධ මිලියන 300 ක් වටිනා මෙම නොකාව තායිවාන් හිදී ගොඩ නගන ලදී.

මෙම නොකාවේ නාවිකයන් 05 දෙනෙකුට අමතරව විද්‍යාඥයින් 07 දෙනෙකුට පහසුකම් ඇත. මූහුදෙහි යාත්‍රා කරන අතරතුර පර්යේෂණ ක්‍රියාකාරකම් කිරීම සඳහා නවීන තාක්ෂණික පහසුකම් සහිත වියලි සහ තෙත රසායනාගාරයන් දෙකක් ඇත. ඇත දියණි බහුදින යාත්‍රා කිරීමේ පහසුකම් ද ඇත.

### **ප්‍රකාශන / සිතියම්**

1. හම්බන්තොට වරාය පිවිසුම ආග්‍රිත යථාවත් කරන ලද නාවික සිතියම්.
2. ත්‍රිකුණාමල වරාය නාවික සිතියම්.

### **පුහුණුවීම්/අවබෝධාත්මක වැඩි සටහන්.**

1. නාවික නිලධාරීන් සහ නාවිකයන් සඳහා ජල ගාස්ත්‍රීය මැනුම් සහ සිතියම් සැකසීම පිළිබඳව ක්‍රමවත් අවබෝධාත්මක වැඩි සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
2. සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලයේ භු වියුපන පියායේ උපාධි අපේක්ෂකයන් 02 කට ජල ගාස්ත්‍රීය මැනුම් පිළිබඳ පුහුණුව ලබා දී ඇත.
3. සබරගමු විශ්ව විද්‍යාලයේ භු වියුපන පියායේ උපාධි අපේක්ෂකයන් 100 දෙනෙකු ජල ගාස්ත්‍රීය මැනුම් පිළිබඳ පර්යේෂණ යාත්‍රාවේ පුහුණුවීම් ලබා දී ඇත.

විදේශ පුහුණු : නැති.

**සැලසුම් නොකරන ලද වෙනත් උපදේශක සේවා.**

### **ව්‍යාපෘතිය**

වෙරළ සංරක්ෂණ සහ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ

දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා මැඩිල්ල, තාගල්ල මුහුදු මැනුම

### **වටිනාකම**

රු. 1,237,340.00

## 5.4 අභ්‍යන්තර ජලජ සම්පත් සහ ජලපිළිව වග අංශය

අංශ ප්‍රධානී : ආචාර්ය වී. පහළවත්තංශාරච්චි

මිරදිය, කිවුල් දිය හා කරුදිය ජලපිළිව වගවන් තිරසාර අන්දමින් පැවැත්වීම සඳහා අවශ්‍ය පරේයේන් හා සංවර්ධන කටයුතු කරගෙන යනු ලබන්නේ ජලපිළිව වග අංශය මගිනි.

මෙ අනුව 2012 වසර තුළදී ජලපිළිව වග අංශය මගින් පරේයේන් 10 ක් දියත් කර ඇත.

ආර්ථිකව වැදගත් වන මූහුදු කුඩැලන් විශේෂයක් වන *H.scabra* (ඡැල්නා අව්‍යා) සාර්ථක ලෙස අභ්‍යන්තරයෙන් පසු විවිධ වග කුම භූන්වා දීම කරන ලදී. මේ අනුව කළපුවෙහි කොටු තුළ වග කිරීම සාර්ථක බව පෙන්වා දෙන ලදී. විසිනුරු මත්ස්‍ය කර්මාන්තය සඳහා වැදගත් වන මූහුදු කුඩැලන් විශේෂ වන *Pseudocolochirus violaceus* (මූහුදු ඇපල්) හා *Clochirus quadrangularis* ලෙස පළමු වරට අභ්‍යන්තරය කරන ලදී.

මෙයට අමතරව බහු වගවක් ලෙස *H.scabra* මූහුදු කුඩැලන් හා කිවුල් දිය ඉස්සන් වගව ප්‍රශස්ත ලවණ්‍යවය යටතේ සාර්ථක ලෙස සිදු කරන ලදී.

ආර්ථික වට්නාකමක් සහිත විදේශීය මත්ස්‍ය විශේෂයක් වන *Pangassus* හා ආවේණික මත්ස්‍ය විශේෂයක් වන *Garra ceylonensis* අභ්‍යන්තරය තුළදී සාර්ථකව අභ්‍යන්තරය කරන ලදී.

ඉස්සන් වග කළමනාකරණයේදී ඉතා වැදගත් සාධකයක් වූ ජල තත්ත්ව කළමනාකරණය හා ජල සංරක්ෂණය පිළිබඳ පරේයේන් දියත් කෙරුණු අතර, දැනට ව්‍යාප්ත වෙමින් පවතින ලෙසු කර්මාන්තය, ඉස්සන් කර්මාන්තය සඳහා තරුණාක් වෙමින් පවතින බව අදාළ අංශ වෙත දැනුම් දී ඇත. ඉස්සන් වගවේ සනීපාරක්ෂණය පිළිබඳව වූ පරේයේන් වන ක්‍රුළ පිවිත් පිළිබඳ පරීක්ෂණ මගින් මෙම වගවන් තුළ *Vibrio* බැක්ටේරියාවන් 53 දෙනෙකු හඳුනාගෙන ඇත.

එශ්ලෙසම tocoperyl acetate ඉසීම මගින් හා අධිපෝෂිත මත්ස්‍ය ආහාර ලබාදීමෙන් Common carp මූහුදු හට ව්‍යාධිකාරක ක්‍රුළ පිවියෙකු වන *Aeromonas* සඳහා ප්‍රතිරෝධය ඇති කළහැකි බව සෞයාගෙන ඇත.

එශ්ලෙසම වින සහ ඉතුදියන් කාල් මත්ස්‍ය විශේෂ ඇඟිල්ලන් නිශ්පාදන සඳහා වැව්වල සිටින දැනට අල්ලා නොහැනු ලබන කුඩා මත්ස්‍ය විශේෂ යොදා මිලන් අඩු පෝෂණයෙන් යුතු මත්ස්‍ය ආහාර සකසා ගත හැකි බව පෙන්වා දී ඇත.

එශ්ලෙසම ස්වභාවයෙන් ලබාගත හැකි අමුලව් හාවිතය මගින් විසිනුරු මත්ස්‍යයන් සඳහා මත්ස්‍ය ආහාර වර්ග 06 ක් නිපදවා ඇත. සුරතල් මත්ස්‍ය කර්මාන්තය දකුණු පළාත තුළ ව්‍යාප්ත කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ලෙස රෙකුව පරේයේන් මධ්‍යස්ථානය මගින් සුරතල් මත්ස්‍ය රෝග හඳුනා ගැනීම, ප්‍රතිකාර හඳුන්වා දීම එම පළාත තුළ කරගෙන යනු ලබයි.

එශ්ලෙසම බෙල්ලන් (Oyster) වග කිරීම සඳහා කළමනාකරණ සැලසුමක් කොරියානු රජය අනුබද්ධව මන්තාරම, අව්‍යාපිකුලම ප්‍රදේශය තුළ කරන ලද පරේයේන් ව්‍යාපෘති ආධාරයෙන් සකසන ලදී. මේ අනුව ප්‍රත්තලම හා මන්තාරම දිස්ත්‍රික්කවල සුදුසු ස්ථානයන් හි විද්‍යාත්මක ලෙස සාර්ථක අයුරින් බෙල්ලන් වගව කරගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය මූලික දත්ත රස්කර ඇත.

මෙයට අමතරව මිශ්මු කළපුව තුළ මස්අතු වලින් ලබා ගන්නා කොස්සා මත්ස්‍ය පැටවු කුඩා වග කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සාර්ථක අන්දමින් කර දීවර ජනතාව වෙත ලබා දී ඇත. විශාල දීවර නිශ්පාදනයන් සහිත මිශ්මු කළපුවේ ජල තත්ත්ව පරීක්ෂා කිරීම කඩාල්කැලේ ප්‍රාදේශීය පරේයේන් මධ්‍යස්ථානය මගින්

සිදු කරනු ලබයි. දැනට ලබාගෙන ඇති දත්ත මත කලපුවේ ස්ථාන කීපයක ජලය දුමින තත්ත්වයේ ඇති බැවි පෙන්වා දී ඇත.

පර්යේෂණ සංකීම්ප්‍රතික (abstracts) විසිනුනක් (23) මෙම අංශය මගින් විවිධ වූ විද්‍යාත්මක සම්ම්‍රුත්‍යායන්හි දී එම දක්වා ඇත. එමෙහිම විද්‍යාත්මක සගරාවල පර්යේෂණ ප්‍රකාශනයන් 04 ක් පළ කර ඇත.

### කාර්යසාධනය

ව්‍යාපෘති අංක 4.3 : ආර්ථිකව වැදගත් විසිනුරු කරමාන්තයේදී යොදා ගන්නා තෝරාගත් සමුද්‍රික මත්ස්‍යය විශේෂයන් සහ මුහුදු කුඩාලන්ගේ වගා තාක්ෂණික ක්‍රමෝපායන් දියුණු කිරීම.

**අරමුණ :** ජැය්නා අවටයා විශේෂයෙහි අහිජනන සහ වගා ක්‍රමයන්ට අදාළ තාක්ෂණික ක්‍රමෝපායන් දියුණු කිරීම සහ ඔවුන්ගේ වාණිජ කරමාන්තයන්ට අදාළ සුදුසු වගා ක්‍රම අධ්‍යයනය කිරීම, විසිනුරු මත්ස්‍යය කරමාන්තයේදී යොදා ගන්නා මුහුදු අශ්වයන්, මුහුදු කුඩාලන් අහිජනන ක්‍රමවේද දියුණු කිරීම.

ඉහත ව්‍යාපෘතිය යටතේ පළමු වරට දී ලංකාව තුළ මුහුදු කුඩාලන් විශේෂ 03 ක් අහිජනනය කරන ලදී. මින් විසිනුරු මත්ස්‍යය කරමාන්තයේදී වැදගත් වන විශේෂයන් 02 අහිජනනය කරනු ලැබුවේ ලොව ප්‍රමත් වතාවටය. අහිජනනය කරන ලද සතුන් විවිධ වගා තත්ත්ව යටතේ මධ්‍ය පොකුණු, ගසිබර ග්ලාස් ටැංකි සහ කලපු තුළ වූ ආවරණ කුඩාවල වගා කර ඔවුන්ගේ වර්ධන තත්ත්වයන් පරීක්ෂාවට ලක් කරන ලදී. මෙහිදී ආවරණ කුඩා තුළ වගාව ඉතා යෝග්‍ය වගා ක්‍රමය බවට හඳුනා ගන්නා ලදී.

වයඹ පළාත තුළ අතහැර දමා ඇති හෙක්ටෝර 2500 ක පමණ වූ ඉස්සන් පොකුණු තුළට විකල්ප වගාවක් ලෙස මුහුදු කුඩාලන් වගාව හඳුන්වා දීමේ විභාගය සෙවීම සඳහා පර්යේෂණයන් වනාන්තවිල්ලුව ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙහිදී ඉස්සන් සමග මුහුදු කුඩාලන් සම්බන්ධිත වගාවක් මාස 04 ක කාලයක් සිදු කරනු ලැබේය. බලාපොරොත්තු රැකිත කාලගුණික විපරයාස මගින් පර්යේෂණයේ අවසන් හායෙට බාධා ඇති වුවද, මුල් මාස කිහිපයේදී ලබා ගන්නා ලද ප්‍රතිඵල ඉතාමත් සින් ඇද ගන්නා සුළු විය. මෙහිදී මාස 04 දී කුඩාලන් ගුණී 200 ඉක්මවූ සාමාන්‍ය අයයකට වර්ධනය වූ අතර, ඉස්සන් ද ගුණී 30 සාමාන්‍යය අයයකට වැඩුණී. මුහුදු කුඩාලන් වගාව වයඹ පළාත තුළ වූ ඉස්සන් වගාවට විකල්ප වගාවක් ලෙස මුළුක පර්යේෂණවලදී තහවුරු විය.

සාමූදීක විසිනුරු කරමාන්තයේදී වැදගත් වන මුහුදු අශ්වයන් ද අහිජනනය කර ඔවුන්ගේ පිව්‍යතාවය (Survival) වැඩිකර ගැනීමේ ක්‍රමෝපායන් දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ද මෙම වසරේදී සාර්ථකව අත්හදා බලන ලදී. මුල් සති 02 කාලයේදී 90% ක පිව්‍යතාවයක් ලබා ගැනීමට හැකි විය.

ව්‍යාපෘති අංක 4.4 : තෝරාගත් ආවේණික සහ විදේශීක විසිනුරු මසුන් අහිජනන ක්‍රමවේදයන් සහ වාණිජමය වැදගත්කමක් සහිත ජලජ පැලැටි ප්‍රයෝගන ක්‍රම වැඩි දියුණු කිරීම.

මෙම ව්‍යාපෘති මගින් නව විසිනුරු මත්ස්‍ය ප්‍රහේද නිර්මාණය කිරීමට අරමුණු කර ගනිමින් තෝරාගත් ආවේණික සහ විදේශීක විසිනුරු මත්ස්‍ය විශේෂ අහිජනනය කිරීමේ ක්‍රමෝපායයන් දියුණු කිරීම, නව පටක රෝපණ පර්යේෂණාගාරයක් සකස් කිරීම, නව මත්ස්‍ය අහිජනනාගාරයක් සහ පවතින මත්ස්‍ය පුද්ගලනාගාරය ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු කිරීම අපේක්ෂා කෙරුණී.

මේ යටතේ ගල්පාචී (*Garra ceylonensis*) සහ අගෝක පෙතියා (*Asoka barb*) වැනි ආවේණික මත්ස්‍ය විශේෂ සහ විදේශීය මත්ස්‍ය විශේෂයන් වන *Pangasius sutchi* සහ *Labeo bicolor* අහිජනනාගාරය

තුළදී සාර්පකව අහිජනනය කෙරුණි. ආර්ථිකමය වැදගත් කමක් සහිත තරේජනයට ලක් වී සිටින දේශීය සහ වෙනත් විදේශීය මත්ස්‍ය විශේෂ අහිජනනය සඳහා පර්යේෂණ සිදු කෙරෙමින් පවතී.



මත්ස්‍ය පුද්ගලිකාගාරය සහ අහිජනනාගාරය සංවර්ධනය කර තිබේ. ජලජ පැළැටි පටක රෝපණ විද්‍යාගාරයක් ආරම්භ කර ඇති අතර, ආයතනය තුළ කඩා ඉවත් කිරීමට තිබූ ගොඩනැගිල්ලක් නැවත ප්‍රතිසංස්කරණය කර අභ්‍යන්තර ජලජ පැළැටි ගෘහයක් සකස් කර තිබේ.

ගල්පාවී (*Garra ceylonensis*) සහ තායිලන්ත් කැට් රිත් *Pangasius sutchi* සහ *Labeo bicolor* යන මත්ස්‍ය විශේෂ සාර්පකව අහිජනනය කිරීම ව්‍යාපාතියේ ප්‍රධාන ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පෙන්වා දිය නැකිය.

ප්‍රතියි (% )      හොඨික - 100%      මුල්‍ය - 100%

අහියෝග/ගැටෙල :

මසුන් වර්ධනය කිරීමේ දැල් ගෘහයන් හි දැනට සිදු කරන අලුත්වැඩියා කටයුතු වල පවතින ප්‍රමාදයන්, වැංකි පද්ධති ප්‍රමාණවත් නොවීම යන තාක්ෂණික ගැටෙල හේතුවෙන් වැංකි යොදාගෙන සිදු කෙරෙන වඩා ඉහළ මට්ටමේ අහිජනන පර්යේෂණ සිදු කිරීමට අපහසු වී තිබේ.

**ව්‍යාපාති අංක 4.7.1 : දැනට පවතින ජල හාවිතය අනුව මුන්දලම, ඕිලන්ද ඇල කලපු ප්‍රදේශයේ ජල කළමනාකරණය සහ ජල සංසරණය අධ්‍යයනය.**

මාසිකව මුන්දලම, ඕිලන්ද ඇල කලපු පද්ධතියේ ජල පරාමිතින් සහ ඒ ආශ්‍රිත කර්මාන්ත වල ජල හාවිතය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරන ලදී.

සාමාන්‍ය වියලි කාලගුණික තත්ව යටතේ ජලයේ ලවණ්‍යවය මුළු පද්ධතිය තුළම ඉහළ ගිය අතර, ලුණු කර්මාන්තය ආශ්‍රිත අප ජලය පිට කරන ප්‍රදේශ වල වසර පුරා ඉහළ ලවණ්‍යවයක් පැවතිණි.

ඉස්සන් කර්මාන්තයේ රෝගී තත්ව හා වර්ධනය බාල විම වසර මුල් කාලයේ තිබුණු අතර, මෙය බහුල වූයේ ලුණු කර්මාන්තය අධික ලෙස පවතින ප්‍රදේශවලය.

වසර මැද දි කලපු පද්ධතියේ ලවණ්‍යව ඉහළ යැම හා ඉතා වියලි කාලගුණික තත්ව නිසා එම ප්‍රදේශයේ ඉස්සන් කර්මාන්තය අන්තිවූ අතර, කලපු මසුන් විශාල වශයෙන් මිය යනු දක්නට ලැබුණි.

වර්ෂා කාලය පැමිණී පසු නැවත ඉස්සන් කර්මාන්තය ආරම්භ වූයේ වසරේ අග කාලයේය. මෙහිදී ජල පාලනයට යොදා ගන්නා බැක්ටීරියා (probiotics) වර්ග සමහරක් යෙදීමෙන් පසු ඉස්සන් මිය යැමක් දක්නට ලැබුණි.

මෙම අවස්ථාවලදී ජලයේ ඇමෝනියා වැඩිවික් සහ ඇල්ගේ මිය යාමක් පෙන්නුම් කළ අතර, ඒ පිළිබඳව වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම පූදුසුය. මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන තොමැතිවීම නිසා වසර අග කාලය තුළ ක්ෂේත්‍ර වැඩි කටයුතු අත්හිටුවන ලද අතර, රසායනාගාර පරීක්ෂණ කටයුතු පමණක් සිදු කෙරිණි.

#### ඛාධක :

අවශ්‍ය උපකරණ තොලැංම් සහ වසර අග භාගයේ මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන තොමැතිවීම නිසා වැඩි කටයුතු සාර්ථක ලෙස නිම කිරීමට තොහැකි විය.

**ව්‍යාපෘති අංක 4.7.2 : ලංකාවේ ඉස්සන් වග පොකුණු පද්ධති වල ඇති විඛිරෝයේ ගහනය පිළිබඳ ඉණාන්මක භා ප්‍රමාණාන්මක අධ්‍යයනය.**

මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය දත්ත සහ නියැදි හළාවත සහ පුන්තලම් දිස්ත්‍රික්ක වල පිහිටි ඉස්සන් වග පොකුණු වලින් ලබා ගන්නා ලදී. රස්කර ගත් නියැදි වලින් බැක්ටීරියා විශ්ලේෂණය කරන ලද අතර, විඛිරෝයේ බැක්ටීරියා හුදානා ගැනීම සඳහා PCR පරීක්ෂණය කරන ලදී. හුදානා ගත් රෝග කාරක බැක්ටීරියා විනාශ කිරීමට සුදුසු ප්‍රතිශීලික හුදානා ගැනීම සඳහා ද විශ්ලේෂණ කටයුතු කරන ලදී. අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හිදී නියැදි වල ජල තත්ත්ව පරීක්ෂාව ද කරන ලදී.



#### ප්‍රතිඵල :

- රෝග ආසාධිත ඉස්සන් සහ ජල සාම්පල 90 ක් පමණ අධ්‍යයනය සඳහා රස් කර ගන්නා ලදී.
- විඛිරෝයේ බැක්ටීරියා විශ්ලේෂණය මෙහෙයුම් 53 ක් ඉහත නියැදි වලින් වෙන්කර ගන්නා ලදී.
- ජල නියැදිවල විඛිරෝයේ ගහනය ජලයේ ලවනතාව වැඩිවිමත් සමග වැඩිවිමත් පෙන්වන ලදී.
- ලුමිනස් රෝගය ඉස්සන් වගාවන්ගේ ජ්‍යෙනි මාසය තුළ ලවණතාවය ඉහළ යාමත් සමග හළාවත දිස්ත්‍රික්කයේ වටවාන, පුලිවිචුලම යන ප්‍රදේශවල වැඩිවිමේ ප්‍රවනතාවක් පෙන්වන ලදී.
- බහුලව හමු වූ කාරක බැක්ටීරියාව ලෙස විඛිරෝයේ පුරාහිමෝලිටිකස් හුදානා ගන්නා ලදී.
- හුදානාගත් රෝග කාරක බැක්ටීරියා (විඛිරෝයේ) විශ්ලේෂණය සියල්ල පරීක්ෂා කරන ලද සියල් ප්‍රතිශීලික සඳහා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවක් පෙන්වන ලදී.

- මෙතෙක් කරන ලද අධ්‍යයනයන් හා සැසදීමේදී ඉස්සන් වගා පොකුණු වලින් වෙන්කර ගත් බැක්ටීරියා අනෙකුත් ජලපිටි වගා කටයුතු වලින් ගත් බැක්ටීරියා වලට වඩා වැඩි ප්‍රතිරෝධයක් ප්‍රතිශීවක සඳහා පෙන්වන ලදී.

ව්‍යාපෘති අංක 4. 8 සහ 4. 4 : විසිනුරු මසුන් සහ ආහාරය පිණිස ඇති කරන මසුන් සඳහා පහසු, අඩු මිලැකි මත්ස්‍ය ආහාර වැඩි දියුණු කිරීම.

- දේශීය අමුදවා යොදා ගනීමින් මත්ස්‍ය ආහාර වර්ග 06 ක් සකසන ලදී. ඒ සියලුම මත්ස්‍ය පැටවුන් (fry stage), මොලි (moly) මධ්‍ය මසුන් හා කොයි කාප් (koi carp) මත්ස්‍ය පැටවුන් සඳහා ය. මේ මත්ස්‍ය කැම පිළිබඳ පරීක්ෂණ කටයුතු නාරා ආයතනයේ හා රැකව ප්‍රාදේශීය පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ සිදු කරන ලදී. මසුන්ගේ වර්ධනය සැලකිය යුතු අයුරින් මේ මත්ස්‍ය කැම සමග සිදු වේ.
- ඉවත දමන ඉස්සන් ඔව් හා පොකු ප්‍රධාන පෙළේන් ප්‍රහවය ලෙස යොදා ගනීමින්, ගෝල්ඩ් රිෂ් මසුන්ගේ ගරීර වර්ණය වැඩි කිරීම සඳහා මත්ස්‍ය කැම වර්ග 3 ක් සකසන ලදී. එය නාරා ආයතනයේදී ගෝල්ඩ් රිෂ් (Gold fish) මසුන් සමග පරීක්ෂා කරන ලදී. ඉන් කැම වර්ග 02 ක් ගෝල්ඩ් රිෂ් මසුන්ගේ පැහැය වැඩි කිරීමට බලපා තිබුණි.
- ගයිටර් රිෂ් (Fighter fish) සඳහා මිට පෙර සකසන ලද කැම වර්ගය මත්ස්‍ය වගාකරුවන් 04 දෙනෙකුට ලබා දී ඔවුන්ගේ අත්දැකීම් මත, එම ආහාරයේ ප්‍රමාණය (pellet size) No. 1, 2, 3 ලෙස ප්‍රමාණ 04 කට සකසා, නැවත මත්ස්‍ය වගාකරුවන්ට ලබා දෙන ලදී. හො : 1 ප්‍රමාණයට සැකසු පෙළටි ගයිටර් මසුන් සඳහා වඩාත් සුදුසු බව දන්වන ලදී.

ප්‍රගතිය (%)	හොඨික - 98 %	මූල්‍ය - 101%
--------------	--------------	---------------

ව්‍යාපෘති අංක 4. 8 : වොකෝ ගෙරිල් ඇසිවේට්වලින් අධිපෝෂිත කරන ලද ආහාර වලට අනුව කොමන් කාප් මසුන්ගේ වර්ධනය හා *Aeromonas* බැක්ටීරියා ආසාදනයට ඔවුන් දක්වන ප්‍රතිශක්තිය නිරීක්ෂණය කිරීම.

ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන පරමාර්ථය, කොමන් කාප් මසුන්ට හොඳ වර්ගයේ සහ රෝග වලට ඔරොත්තු දීමේ ගක්තියක් ඇති ආහාරයක් හඳුන්වා දීමයි. නිපද වූ ආහාරය වොකෝගෙරිල් ඇසිවේට් වල මාත්‍රා 02 කින් අධිපෝෂණය කරවා වෙන වෙනම ඔවුනට ආහාර පිණිස ලබා දී අවසානයේ ව්‍යාධිතනක *Aeromonas* බැක්ටීරියාවන් ඔවුන්ට ආසාදනය කරවා ප්‍රතිශක්තිය නිරීක්ෂණය කරන ලදී. පර්යේෂණ ප්‍රතිඵලවලට අනුව අධිපෝෂණය කරන ලද මසුන් සාර්ථක ප්‍රතිඵල පෙන්වන ලදී. මී. ගැම් 04 කින් අධිපෝෂණය කරන ලද මසුන් මී. ගැම් 02 කින් අධිපෝෂණය කරන ලද මසුන්ට වඩා ප්‍රතිශක්තිකරණ හැකියාවක් සහ වර්ධනයක් පෙන්වුම් කරන ලදී.



ව්‍යාපෘති අංක 4. 6 : පාරිසරික පසු විපරම හා මිගමුව කලපුව තුළ කොස්සා මුදුන් වගාව.

**1 කොටස :** මිගමුව කලපුවේ දූෂක ජල ප්‍රවාහයන් එකවන ස්ථාන 06 ක (මධ්‍ය බොක්ක, දුඩුගම් ඔය, හැමිල්ටන් ඇල, දුන්ගාල්පිටිය, මුන්නකකරය හා පිටිපන වීදිය) ජලයේ හෝතික හා රසායනික සාධක සමඟ සත්ත්ව ප්‍රාවාශ වල බහුලතාවය හා ව්‍යාප්තිය වර්ෂ 2012 ජනවාරි සිට ඔක්තෝබර් මස දක්වා මාසික කාල අත්තරවල වෙනස් වන අයුරු අධ්‍යයනය කරන ලදී. සාපේක්ෂව ඉහළ පෝෂක ප්‍රමාණයන් විශේෂයෙන් ජලයේ අධික ගොස්පේට් සාන්දුණය සහ රෝටිගෙරා වැනි පාරිසරික දූෂක දැරුණක පිවින් මගින් කලපුවේ යම් යම් ස්ථානවල කාබනික දූෂණය බහුලව සිදු වී ඇති බව සනාථ වේ. මෙයින් සත්ත්ව ප්‍රාවාශ ව්‍යාප්ති රටාව පාරිසරික සාධක මත රඳා පවතින බවත්, මුළුන්ගේ ව්‍යාප්තිය මිනිසාගේ ත්‍රියාකාරකම් මෙන්ම ජල ක්‍රියාවලිය මත රඳා පවතින බව නිගමනය කළ හැකිය.

**2 කොටස :** ස්වාහාවික ජල ප්‍රහව වලින් අල්ලා ගනු ලබන කොස්සා මත්සා පැටවුන් ජලපිටි වගාව සඳහා යොදා ගැනීම අඩියානු හා පැසිඩික් රටවල හොඳින් ව්‍යාප්ත වී ඇත. යෝජිත ව්‍යාපෘතිය මගින් මිගමුව කලපුව අවට දීවර ජනනාවගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා විකල්ප පිවනෙශ්පාය ලෙස කුඩා තුළ කොස්සා මුදුන් වගාව ගුදන්වා දෙනු ලැබේය. ව්‍යාපෘතියේ මුළුක අරමුණ වහුදේ විකල්ප පිවනෙශ්පාය තුම මගින් ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සහ දිලිං බව තුරන් කිරීම මෙන්ම ජලපිටි පරිසර පද්ධති තිරසාර කළමනාකරණය හා එමගින් උපරිම ප්‍රයෝගන ලබා ගැනීමයි.



ව්‍යාපෘතියේ අවසාන අදියර වනවිට පිටිපන බසියවත්ත හා කටුනායක ප්‍රදේශවල සිදු කරන ලද වගාවල කොස්සා මුදුන්ගේ දිග හා බර පිළිවෙළින්,  $905 \pm 343$  ගුම් සහ  $38.77 \pm 5.51$  සේ.මි. සහ  $302 \pm 215$  ගුම් සහ  $29.5 \pm 5.7$  සේ.මි. සහ  $421.39 \pm 153.49$  ගුම් සහ  $31.11 \pm 3.18$  සේ.මි. ලෙස වාර්තා විය

පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල ලෙස පිටිපන පුදේශයේ සිදු කරන ලද වගාවන් ද, දිනකට ගැමී 1.16 ලෙස කටුනායක හා දිනකට ගැමී 0.8 ලෙස බසියාවත්ත පුදේශයෙන් ද වාර්තා විය.

මිශේම කළපුවේ කටුනායක පුදේශයේ ජලයේ පවතින අඩු ලවනතාවය මසුන්ගේ වර්ධනයට අභිජනකර ලෙස බලපානු ලබයි. කළපුවේ පිටිපන පුදේශයේ ජලයේ හෝතික හා රසායනික තත්ත්වයන් වෙරළබඩු ජලජවී වගාව සඳහා ඉතාමත් යෝග්‍ය තත්ත්වයක පවතී. පිටිපන පුදේශයේ පවතින ඉහළ ජල පුවමාරුව මසුන්ගේ ඉහළ දෙනික වර්ධන වේගයට උපකාරී විය.

**ව්‍යාපෘති අංක 4.10 : දකුණු පලාත් විසිනුරු මත්ස්‍ය කර්මාන්තය නගාලීම සඳහා අභිජනනය, වගාව ඇසුරු කරගත් රෝග හඳුනා ගැනීම හා ප්‍රජා සහභාගිත්වයේ කළමනාකරණය.**

මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ දකුණු පලාත් විසිනුරු මත්ස්‍ය කර්මාන්තය මූලික කරගත් ප්‍රජාව මසුන් අභිජනනය, වගාව හා ලෙඛිලෝග හඳුනා ගැනීම පිළිබඳව දැනුම දියුණු කිරීම තුළින් හොඳ කළමනාකාරීත්වයෙන් යුතු විසිනුරු මත්ස්‍ය කර්මාන්තයක් ඇති කිරීම හා ව්‍යාපෘත්ත කිරීම.

මෙම අනුව මාතර, ගාල්ල හා හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයන් හි තෝරාගත් වගාවන් වල ජල තත්ත්වය හා රෝග පිළිබඳ පරීක්ෂාව මාසිකව තිරික්ෂණය කරන ලදී. දැනැට මෙම පලාත් විසිනුරු මත්ස්‍ය කර්මාන්තයේ නියුලෙන්නන් පනස්දෙනෙකු පමණ සිටියත්, මෙයින් විසිපහක් පමණ දෙනා තමාගේ මත්ස්‍යයන් අභිජනනය කිරීමෙන් ලබා ගනී. මත්ස්‍ය රෝගී තත්ත්වයන් මෙම කර්මාන්තයේ ප්‍රධාන ගැටළුව ලෙස හඳුනාගත් අතර, පරීක්ෂා කළ මත්ස්‍ය පොකුණුවල මත්ස්‍යයන්ගේ ලෙඛිලෝග සඳහා ප්‍රතිකාර නියම කරන ලදී.

**ව්‍යාපෘති අංක 4.11 : වින සහ ඉන්දියන් කාප් මත්ස්‍ය ඇඹිල්ලන් නිෂ්පාදනය සඳහා වැව් වල සිටින කුඩා මත්ස්‍ය විශේෂ යොදාගෙන සාදන ලද මත්ස්‍ය ආහාර යොදා ගැනීම.**

වින සහ ඉන්දියන් කාප් මත්ස්‍ය ඇඹිල්ලන් නිෂ්පාදනය සඳහා වැව් වල සිටින දැනට අල්ලා ගනු නොලබන කුඩා මත්ස්‍ය විශේෂ යොදා සැකසු මිලන් අඩු පෝෂණයෙන් යුත් මත්ස්‍ය ආහාර නිෂ්පාදනය සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කරන ලදී

වැව් වල සිටින කුඩා මසුන් යොදාගෙන සැකසු මත්ස්‍ය ආහාරත්, වෙළඳපොලේ ඇති කරවල කුඩා යොදාගෙන සැකසු මත්ස්‍ය ආහාරත් යොදාගෙන සැකසු මත්ස්‍ය ආහාර තෝරාගත් මඟ පොකුණු වල පරීක්ෂණාත්මක මත්ස්‍ය ඇඹිල්ලන් වගාවන් සිදු කරන ලදී.

පරීක්ෂණාත්මක මඟ පොකුණු වල ජල තත්ත්ව ගතිගුණ කාප් මත්ස්‍ය විශේෂ සඳහා සුදුසු අයය පරාසයන් තුළ ඇති බව තිරික්ෂණය කරන ලදී වෙළඳපොලේ ඇති කරවල කුඩා යොදාගෙන සැකසු මත්ස්‍ය ආහාර වලින් මසුන්ට ලැබෙන වර්ධන ප්‍රතිලාභය (සාපේක්ෂ වර්ධන වේගය = 119.59%, විශිෂ්ට්‍ය වර්ධන වේගය=2.46%) ට වඩා වැව් වල සිටින කුඩා මත්ස්‍ය විශේෂ යොදා සැකසු මත්ස්‍ය ආහාර වලින් මසුන්ට ලැබෙන වර්ධන ප්‍රතිලාභය (සාපේක්ෂ වර්ධන වේගය = 199.16%, විශිෂ්ට්‍ය වර්ධන වේගය = 3.42%) වැඩි බව සොයා ගන්නා ලදී. මත්ස්‍ය වගාකරුවන් දැනැට යොදා ගන්නා මත්ස්‍ය ආහාර වලට අඩුම වර්ධන ප්‍රතිලාභයක් (සාපේක්ෂ වර්ධන වේගය = 92.09%, විශිෂ්ට්‍ය වර්ධන වේගය = 2.04%) ලැබෙන බව සොයා ගන්නා ලදී.

ප්‍රගතිය (%)

හෝතික - 90%

මූලෝ - 98%

## දුන්කරතා :

1. ජලපිටි වග සංවර්ධන අධිකාරීයේ උච්චලව මධ්‍යස්ථානයේ පොකුණු පරීක්ෂණාත්මක මත්ස්‍ය වගාවන් සඳහා යොදා ගැනීමට නොහැකි විම නිසා (මත්ස්‍ය ඇගිල්ලන් නිෂ්පාදනයට එම පොකුණු සියල්ලම එම ආයතනය විසින් ප්‍රයෝගනයට ගන්නා නිසා) සැලසුම් කළ පරිදි 2012 මැයි මාසය තුළ පරීක්ෂණාත්මක මත්ස්‍ය වගාවන් ආරම්භ කිරීමට නොහැකි විය. කෙසේ නමුත්, 2012 අගෝස්තු මාසය තුළ සුරිය වැව, ප්‍රජාමූලික මත්ස්‍ය ඇගිල්ලන් නිෂ්පාදන ඒකකයේ තෝරාගත් පොකුණු වල පරීක්ෂණාත්මක මත්ස්‍ය වගාවන් ආරම්භ කරන ලදී.
2. මත්ස්‍ය ආහාර නිෂ්පාදනය සහ මත්ස්‍ය ආහාර පරීක්ෂාවන් සඳහා යෝග්‍ය පහසුකම් නාරා ආයතනය තුළ නොපැවතිම.

ව්‍යාපෘතිය : 4.17 උතුරු සහ වයඹ පළාත් ජලපිටි වග සංවර්ධන සැලසුමක් නිරමාණය කිරීම. (KOICA අනුබද්ධිත)

ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ, පුත්තලම හා මන්නාරම යන පුදේශ මූලික කරගෙන ජලපිටි වගාවක් වශයෙන් බෙල්ලන් වගාව හා කකුලවන් වග කිරීම සඳහා සැලසුම් කිරීමයි. මේ අනුව නියාමික ව්‍යාපෘතියක් ලෙස මන්නාරම අවව්මිකුලම පුදේශයේ බෙල්ලන් වග ව්‍යාපෘතිය පවත්වාගෙන ගිය අතර, එමගින් ලබාගත් දත්තයන් උපයෝගී කරගෙන පුත්තලම ගෙළ වාචිය පුදේශය බෙල්ලන් වගාව සඳහා වඩා උච්ච බැවි නිරීක්ෂණය කෙරීමේ. එමසම අවව්මිකුලම පුදේශයේ දැනට ව්‍යාප්ත වී ඇති බෙල්ලන්ගේ සංඛ්‍යාව නිර්ණය කිරීම හා සිතියමිගත කිරීම කරන ලදී.



## පෝස්ටර මගින් ඉදිරිපත් කිරීම.

1. 2012 වසරේ දි ශ්‍රී ලංකා පදරුගන මණ්ඩලයේදී පවත්වන ලද “මින් විසිතුරු” පුදරුගනය සඳහා කාප් සහ බිස්කස් මසුන් වගාව පිළිබඳව සවිස්තරාත්මක පෝස්ටර දෙකක් සකසන ලදී.
2. ශ්‍රී ලංකාවේ ආවේණික මසුන් විශේෂ, ආවේණික අතිශාංකික විශේෂ, ගෝල්ඩ් පිළි, බිස්කස් මත්ස්‍ය සහ දෙපියන් බෙල්ලන් විශේෂ පිළිබඳ වර්ණවත් අධ්‍යාපනික පෝස්ටර නිරමාණය කර මුළුණය කරවන ලදී.

## දැනුම ගෙදා හැරීම

සාර්ථක විසිනුරු මත්ස්‍ය වගාව අහිජනනය සහ ඇතිදැඩි කිරීම පිළිබඳව පර්යේෂණ තුළින් ලබා ගත්තා වූ දැනුම කළින් කළට පවත්වන ලද පුහුණු පායමාලා සහ වැඩුම් මගින් මහජනතාවට ලබා දෙන ලදී.

විසිනුරු මත්ස්‍ය වගාකරුවන්ට විෂයානුබද්ධ උපදෙස් සහ අවශ්‍ය තොරතුරු ඔවුන්ගේ ඉල්ලීම් වලට අනුකූලව ලබා දෙන ලදී

පවත්නා නීතිමය රාමුව තුළ අපනයන සහ ආනයන රෙගුලාසි වලට යටත් වන මත්ස්‍ය විශේෂ හුදුනා ගැනීම පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා රේගු නිලධාරීන් සහ සත්ත්ව නිරෝධන නිලධාරීන් පුහුණු කරවන ලදී

විසිනුරු ජල්ල පැලැටි වගාව, ප්‍රවාරණය පිළිබඳ පුහුණුව ලබා දෙන ලදී

## පුවත්පත් ලිපි

‘අමතර ආදායමකට ගෙවත්තේම සිදුකළ හැකි බහුරෝපණ මත්ස්‍ය වගාව’

### ගුන්ථ සහ පුස්කිකා

සපිටි මත්ස්‍ය ආහාර - ගුන්ථය (ගරු දීවර සහ ජල්ල සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යතුමාට පිළිගන්වන ලදී.)

#### පර්යේෂණ වාර්තා

1. 2012 වසරේදී ආරුමිගම බොක්කේ හඳුසි මත්ස්‍ය මරණ පිළිබඳ අධ්‍යයන වාර්තාව.
2. 2012 වසරේදී දෙනිඅත්තක්කේඩියේ මත්ස්‍ය මරණ පිළිබඳ අධ්‍යයන වාර්තාව.
3. 2012 වසරේදී ගිරාදුරුකොට්ටේ හඳුසි මත්ස්‍ය මරණ පිළිබඳ අධ්‍යයන වාර්තාව.
4. 2012 වසරේදී සිල්ලි ඇල-බේරුවල හඳුසි මත්ස්‍ය මරණ පිළිබඳ අධ්‍යයන වාර්තාව.
5. 2012 වසරේදී රකව හඳුසි මත්ස්‍ය මරණ පිළිබඳ අධ්‍යයන වාර්තාව.
6. 2012 වසරේදී බොල්ගොඩ ලේක් - මොරටුව හඳුසි මත්ස්‍ය මරණ පිළිබඳ අධ්‍යයන වාර්තාව.
7. කොරියානු සහයෝගිතා සමාගමට ඉදිරිපත් කරන ලද උතුරු සහ වයඹ පළාතේ ජලපිටි වගාව කළමනාකරණය සඳහා වූ සැලැස්ම.
8. සිෂේල්ස් දුපත්වල ජලපිටි වගාව පිළිබඳ සාධ්‍යතා වාර්තාව.
9. කොකිලාසි උපදෙස් සේවාව සඳහා කොකිලාසි කළපුවේ දීවර සහ අනෙකුත් පරිසර තත්ව ඇගයීම් වාර්තාව.
10. අහිනවයෙන් ඉදි කරන ලද ඉහළ කොක්මලේ ජලාගයේ ජලපිටි වගාවන් සඳහා ක්වේනම් සාධ්‍යතා අධ්‍යයන වාර්තාව.
11. කොරියානු සහයෝගිතා සමාගමට ඉදිරිපත් කරන ලද නාරා ආයතනය විසින් උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශයන් හි කරන ලද සංවර්ධන ව්‍යාපෘති පිළිබඳ වාර්තාව.

12. දේවර සහ ජලජ සම්පත් අමාත්‍යාංශයට ඉදිරිපත් කරන ලද නාරා ආයතනය විසින් උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශයන් හි කරන ලද සංවර්ධන ව්‍යාපෘති පිළිබඳ වාර්තාව.
13. වාණිජමය මත්ස්‍ය ආහාර සංඛ්‍යාතින්, දැනට පවත්නා තත්ත්ව, ප්‍රයෝග්‍යකරණය සහ නිවේදී සාදා ගන්නා ලද මත්ස්‍ය ආහාර හාවිතයේ දී ඇතිවන ගැටළු පිළිබඳව වූ වාර්තාව.
14. බෙරුවල බුස්ස සහ කොළඹ ප්‍රදේශවල ඇති වගා නොකරන කුණුරුවල මත්ස්‍ය වගාව පිළිබඳව සාධාතා වාර්තාව.
15. බෙරුවල සිල්ලය ඇලෙනි ජල දුෂ්චරණය තත්ත්ව වාර්තාව සහ ජලපිළිවි වගා පිළිබඳ සාධාතා වාර්තාව.
16. මන්නාරම ප්‍රාදේශීය ලේකම්ගේ ඉල්ලීමට අනුව මන්නාරම කුඩා පරිමාණ දේවරයන්ගේ මත ගැටුම පිළිබඳව සකසන ලද වාර්තාව.
17. 2012 වසරේදී බෙන්තොට තලං කලපුවේ හඳුසි මත්ස්‍ය මරණ පිළිබඳ අධ්‍යයන වාර්තාව.

#### **වෙනත් සන්නිවේදනයන්**

1. 2012 වසරේ මාරු මස 31 වන දින මුහුදු කුඩාල්ලන් වගාව සහ ඔවුන්ගේ වාණිජමය වගාව සඳහා සුදුසු වගා පොකුණු පිළිබඳව රුපවාහිනී විකාශනය වූ ප්‍රවාත්තිය (සිංහල සහ ඉංග්‍රීසි)
2. 2012 වසරේ මැයි මස 31 වන දින ලංකාදීප ප්‍රවත්තනෙහි පළ වූ වගා අත් හරින ලද ඉස්සන් පොකුණු කුළ මුහුදු කුඩාල්ලන් වගාව කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව කෙටි සාකච්ඡාව.
3. 2012 වසරේ අගෝස්තු මස 05 වන දින ලංකාදීප ප්‍රවත්තනෙහි පළ වූ විදේශ විනිමය ඉහැයිම් මාරුගයක් ලෙසට මුහුදු කුඩාල්ලන් වගාව කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව කෙටි සාකච්ඡාව.
4. 2012 වසරේ ඔක්තෝබර් මස 03 වන දින මුහුදු කුඩාල්ල දේවර සහ ජලජ සම්පත් අමාත්‍යාංශයේ මාසික සගරාවේ පළ වූ sea apple නම් වන මුහුදු කුඩාල්ලන් විශේෂය කාතිම අභිජනනය සහ ආර්ථික වැදගත්කම පිළිබඳ වූ ලිපිය.

#### **දැනුම ලබනුම්/ව්‍යාපේකී වැඩ සටහන්:**

1. මන්නාරම සහකාර දේවර අධ්‍යක්ෂගේ ඉල්ලීමකට අනුව, 2012 අගෝස්තු මන 08 වන දින මුහුදු කුඩාල්ලන් එකතු කිරීම, දැනට පවතින ගහණයන් වෙළඳපොලට සැකසීම, අපනයනය සහ කාතිම තත්ත්ව යටතේ වගාව යන තොරතුරු ඇතුළත් වැඩමුළුවක් මන්නාරම දිස්ත්‍රික් දේවර කාර්යාලයේදී පවත්වන ලදී. මෙහිදී මූලික වශයෙන් sandfish නම් මුහුදු කුඩාල්ලන් විශේෂය මුහුදේ පාලිත තත්ත්ව යටතේ තර කිරීම සහ ර්ව අදාළ ගැටළු සහ එවාට පිළියම් සාකච්ඡා කරන ලදී.
2. හලාවත දිස්ත්‍රික් ලේකම්ගේ ඉල්ලීමකට අනුව 2012 අගෝස්තු මස 17 වන දින මුහුදු කුඩාල්ලන් වගාව සහ ආග්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව දැඩි නැගුම වැඩසටහනට අනුබද්ධිතව වැඩමුළුවක් දිස්ත්‍රික් දේවර කාර්යාලයේදී පවත්වන ලදී.
3. මුලතිව් ගුවන් හමුදා අණදෙන නිලධාරී වින්ඩ් කොමාන්චර් හර්ෂ පින්නගොඩ මහතාගේ ඉල්ලීමකට අනුව, 2012 අගෝස්තු මස 21, 22, 23 තෙවැනි කුළ නන්දකඩාල් කලපුව කුළ මුහුදු කුඩාල්ලන් වගා කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව සොයා බැලීමේ අධ්‍යයන වාරිකාව.

4. ප්‍රජා සහභාගිත්වයෙන් උතුරු සහ දකුණු දිග මූහුදු තීරයේ මූහුදු පැලැටි වගාව පවත්වාගෙන යනු ලැබේ.
5. ජලපිටි වගා අධිකාරිය හා එක්ව ඉස්සන් අනිෂ්චිතනාගාර වර්ගිකරණය.
6. වයඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ විෂයමාලා සංවර්ධනයට දායකත්වය ලබා දීම.
7. සාර්ථක විසිනුරු මත්ස්‍ය වගාව, අනිෂ්චිතනය සහ ඇතිදැඩි කිරීම පිළිබඳව පර්යේෂණ තුළින් ලබා ගත්තා වූ දැනුම කළින් කළට පවත්වන ලද පුහුණු පායමාලා සහ වැඩමුළු මගින් මහජනතාවට ලබාදෙන ලදී.
8. විසිනුරු මත්ස්‍ය වගාකරුවන්ට විෂයානුබද්ධ උපදෙස් සහ අවශ්‍ය තොරතුරු ඔවුන්ගේ ඉල්ලීම් වලට අනුකූලව ලබාදෙන ලදී.
9. පවත්තා නීතිමය රාමුව තුළ අපනයන සහ ආනයන රෙගුලාසි වලට යටත් වන මත්ස්‍ය විශේෂ නදුනා ගැනීම පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා රේගු නීලධාරීන් සහ සත්ත්ව නීලධාරීන් පුහුණු කරවන ලදී.
10. විසිනුරු ජලපිටි පැලැටි වගාව, ප්‍රවාරණය පිළිබඳ පුහුණුව ලබා දෙන ලදී.
11. නදිසි මත්ස්‍ය මර්ත්‍යතාවන් පිළිබඳ අධ්‍යානයන් 06 ක් සිදුකර වාර්තා සපයන ලදී.
12. හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ මත්ස්‍ය පෝෂණය ආහාර නිෂ්පාදනය සහ කළමනාකරණය පිළිබඳව දෙනින පුහුණු පායමාලාවක් විසිනුරු මත්ස්‍ය වගාකරුවන් වෙනුවෙන් පවත්වන ලදී.
13. බෙරුවල, බුස්ස සහ කොරෝන ප්‍රදේශවල ඇති වගා තොකරන කුමුරුවෙවල මත්ස්‍ය වගාව පිළිබඳ සාධාරණ අධ්‍යානය.
14. රෝගී මත්ස්‍ය සාම්පල 14 ක් පරීක්ෂා කරන ලද අතර නිවාරණය සඳහා උපදෙස් සහ මොළය නීරදේශ කරන ලදී.
15. සාර්ථක විසිනුරු මත්ස්‍ය වගාව, අනිෂ්චිතනය සහ ඇති දැඩි කිරීම පිළිබඳව තෙදින වැඩමුළු 2012 මාර්තු මස භෞරණ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ දී පවත්වන ලදී.
16. සාර්ථක විසිනුරු මත්ස්‍ය වගාව, අනිෂ්චිතනය සහ ඇති දැඩි කිරීම පිළිබඳව හා රෝග කළමනාකරණය පිළිබඳ වැඩමුළුවක් 22 ඔක්තෝබර් මස මොරුගල දී පවත්වන ලදී.
17. සමුද්‍රය ආරක්ෂණ අධිකාරිය මගින් සංවිධානය කරන ලද වැඩමුළුවක් සඳහා කඩ්පාන පරීසරය ගැන දේශනයක් පවත්වන ලදී.
18. කඩ්පාන පරීසරය ගැන දේශනයක් තංගල්ල කොට්ඨාස කාර්යාලයේ පාසැල් සඳහා පවත්වන ලදී.

**ලබා දෙන ලද පුහුණුවීම්.**

විද්‍යාලේදී අවසන් වසර සිසුන්ගේ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති අධික්ෂණය කරන ලදී.

වයඹ විශ්ව විද්‍යාලය	-	01
පේරාදෙණීය විශ්ව විද්‍යාලය	-	01
උඩ වෙළුලස්ස විශ්ව විද්‍යාලය	-	04

වයඹ, ජයවර්ධන සහ උච්ච වෙළුලස්ස යන විශ්ව විද්‍යාලවල සිපුන් සඳහා කාර්මික පූභාණු ලබා දෙන ලදී.

නාවික නිලධාරීන් සඳහා දේවර කරමාන්තය සහ ජලපිටි වගාව පිළිබඳ දේශන පවත්වන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා විවෘත විද්‍යාල සිපුන් සඳහා ප්‍රායෝගික සැසි පවත්වන ලදී.

### සේවාවන් ලබා දුන් කාරකසහා.

1. සාරක් රටවල මත්ස්‍ය මව් සතුන්ගේ තත්ත්ව කළමනාකරණය සහ තත්ත්ව වැඩි දියුණු කරවීම සඳහා ලේඛන සැකසීමේදී මූලිකත්වය ගෙන කටයුතු කරන ලදී.
2. ජාතික කාමිකර්ම ප්‍රතිපත්ති සහාවේ ජලපිටි වගාව සහ පැහැදිලි සම්පත් පිළිබඳව වූ ජාතික කාරක සහා සහික.
3. ජාතික කාමිකර්ම ප්‍රතිපත්ති සහාවේ පර්යේෂණ සහ ව්‍යාපෘති පිළිබඳව වූ ජාතික කාරක සහා සහික.
4. අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලයේ විසිනුරු මත්ස්‍ය කරමාන්ත උපදෙස් කාරක සහා සහික.
5. ආර්ථික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ දිවි නැගුම පිවිකා වෘත්ති සංවර්ධන වැඩි සටහනේ, විසිනුරු මත්ස්‍ය කරමාන්තය වැඩි දියුණු කරවීමේ කාර්තු කාරක සහා සහික.
6. ජලපිටි වගා තාක්ෂණ කාරක සහා සහික - ජලපිටි වගා අධිකාරීය.
7. ඉස්සන් වගා තාක්ෂණ කාරක සහා සහික - ජලපිටි වගා අධිකාරීය.
8. පර්යේෂණ කාරක සහා සහික - විද්‍යාභිවර්ධන සංගමය.
9. පර්යේෂණ (කාමිකර්මන්ත සහ වන) කාරක සහා සහික - විද්‍යාභිවර්ධන සංගමය.
10. පරිසර අමාත්‍යාංශයේ සහ ලෝක සංරක්ෂණ සංගමයේ රතු දත්ත පොත පිළියෙළ කිරීම සඳහා වූ විශේෂයු කම්මුව සහික.
11. උපදෙස් කම්මු සාමාජික පිවිවිද්‍යා ආයතනය.
12. ඉස්සන් වගා සංවර්ධන කාරක සහා සහික - වයඹ පළාත් සහාව දේවර අධිකාරීය.
13. පර්යේෂණ කම්මුව - වනපිටි සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව.

### වැඩිමුළු දේශන සහ සම්මත්තුණු

1. 2012 ජනවාරි මස 08 වන දින කොළඹ දී පවත්වන ලද විශේෂයුදින් සහ ප්‍රතිලාභීන් සහභාගිත්වයෙන් “ඇගිලිත්තන් නිෂ්පාදනය සඳහා විකල්ප ක්‍රමෝපදායන්” මැයෙන් පවත්වන ලද වැඩිමුළුව.
2. 2012 මාර්තු මස 13 සහ 14 දෙදින තුළදී කන්ත්ලියේ පවත්වන ලද ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය සහ ඇගයීම් පිළිබඳව වැඩිමුළුව.
3. 2012 මාර්තු මස 10 සහ 11 දෙදින තුළදී SLAFAR මගින් පවත්වන ලද ඉදිරිපත් කිරීම කුසලතාව දියුණු කිරීම පිළිබඳව පවත්වන ලද වැඩිමුළුව.

4. ජාතික කෘෂිකර්ම ප්‍රතිපත්ති සභාවේ ජලපිටි වගාව සහ පැය සම්පත් පිළිබඳව වූ ජාතික කාරක සභා සමුළු රස්වීම්.
5. ජාතික කෘෂිකර්ම ප්‍රතිපත්ති සභාවේ පර්යේෂණ සහ ව්‍යාපෘති පිළිබඳව වූ ජාතික කාරක සභා සමුළු රස්වීම්.
6. පරිසර අමාත්‍යාංශයේ සහ ලෝක සංරක්ෂණ සංගමයේ රතු දත්ත පොත පිළියෙළ කිරීම සඳහා වූ විශේෂයෙන් කමිටුව.
7. පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ආක්‍රමණයිලි ආගන්තුක විශේෂ විශේෂයෙන් වැඩුමුළව.
8. ශ්‍රී ලංකා පදනම් ආයතනයේ දී පවත්වන ලද ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාතිවර්ධන සංගමයේ වාර්ෂික සැසිවාර.

#### **පුහුණු වීම්, වැඩුමුළු, රස්වීම් (විදේශ)**

1. පාංගු හාවිතයෙන් තොරව විසිනුරු ජලජ පැලැටි සහ පැය අස්වනු තාක්ෂණය පිළිබඳව තායිලන්තයේදී පවත්වන ලද BIMSTEC අන්තර්ජාතික පුහුණු පායමාලාව.
2. Catfish මුළුන් කානිම අහිජනනය පිළිබඳව ඉන්දියාවේදී පවත්වන ලද පුහුණු පායමාලාව.
3. Catfish මුළුන් කානිම අහිජනනය පිළිබඳව ඉන්දුනීසියාවේදී පවත්වන ලද පුහුණු පායමාලාව.
4. කිවුලදිය ඉස්සන් වගාවේ මතුවෙමින් පවතින රෝග තත්ත්ව පිළිබඳව තායිලන්තයේදී පවත්වන ලද පුහුණු පායමාලාව.
5. තාවික තාක්ෂණය පිළිබඳව කොරියාවේ දී පවත්වන ලද පුහුණු පායමාලාව.

#### **ප්‍රතිපාදන ලබා ගැනීමට යොමු කරන ලද ව්‍යාපෘති යෝජනා**

ව්‍යාපෘති යෝජනා දෙකක් ඉදිරිපත් කළ ද ප්‍රතිපාදන නොලැබේ.

## 5.5 සමුද්‍රීය ජීව විද්‍යා සම්පත් අංශය

අංග ප්‍රධානී      ආචාර්ය සිසිර හපුතන්ත්‍රි මහතා (2012.11.26 සිට)  
                                ආචාර්ය රේඛා මල්දෙනිය මිය (2012.01.01 සිට 2012.11.25 දක්වා)

සමුද්‍රීව විද්‍යා අංශය මගින් සමුද්‍රීව විද්‍යා සම්පත් කළමනාකරණය, සංවර්ධනය සහ සංරක්ෂණය පිළිබඳව පර්යේෂණ සිදු කරනු ලබයි. මෙම අංශය මගින් 2012 වසරේදී භාණ්ඩාරය මගින් ලබාදුන් ප්‍රතිපාදන භාවිතා කරීම් පර්යේෂණ ව්‍යාපාති පහක් සිදු කරන ලදී. 2012 වසරේදී සිදු කරන ලද ප්‍රධාන පර්යේෂණ පහත පරිදී වේ.

1. වෙරළාසන්න සහ අක්වෙරල ආණිත වරල් සහිත මසුන් (කුඩා සාමුදික, විශාල සාමුදික සහ නිතලවාසී) සහ වරල් රහිත මසුන් (කවච මසුන්, මොලස්කාවන් සහ මූහුදු කුඩැලන්) අධික්ෂණය සහ තක්සේරුව
2. ශ්‍රී ලංකාවේ තෝරාගත් වෙරළාණිත ප්‍රදේශවල මූහුදු ක්ෂේරපායින් පිළිබඳ අධ්‍යයනය
3. තෝරාගත් කරදිය මසුන් සහ වෙරළට ගොඩඟසන ලද මූහුදු ක්ෂේරපායින්ගේ අණුක ජීව විද්‍යාත්මක හදුනා ගැනීම.
4. කුම්බලාවන් පිළිබඳ සිදු කරන අණුක ජීව විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනය
5. ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු සහ වයඹ පළාත් සඳහා ජලපිටි වග සංවර්ධන ව්‍යාපාති සැලසුම් නිර්මාණය කිරීම (නාරා ආයතනයේ අනුෂ්ථර ජලපිටි වග සම්පත් අංශය හා සමුද්‍රීව විද්‍යා අංශය එක්ව සිදුකළ KOICA ව්‍යාපාතිය (මන්නාරම අවට මූහුදේ පාරිභෝෂනය කළ හැකි කවාටි බෙල්ලන් ගැවේෂණය සහ ගහන තක්සේරුව)

මෙට අමතරව සමුද්‍රීව විද්‍යා අංශය මගින් IFAD ව්‍යාපාතිය (විදේශ මූල්‍ය අනුග්‍රහය) යටතේ ද පර්යේෂණ ව්‍යාපාතියක් සිදුකර ඇත. මෙම ව්‍යාපාතියේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ නිතලවාසී වරල් සහිත මත්ස්‍ය සම්පත පිළිබඳ මූලික තොරතුරු සැපයීම සහ පත්ලට දමන මරුවැල් පන්තය මගින් මෙම මත්ස්‍ය සම්පත නෙලා ගැනීම පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමයි.

සමුද්‍රීව විද්‍යා අංශයේ අංග ප්‍රධානී BOBLME කළාපීය ව්‍යාපාතියේ ජාතික සම්බන්ධිකාරක ලෙසද කටයුතු කරයි. මෙම ව්‍යාපාතියේ ශ්‍රී ලංකාව මගින් සිදුකරන සියලුම ජාතික ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධිකාරණය කරන්නේ ජාතික සම්බන්ධිකාරක හරහාය. 2012 වර්ෂයේදී BOBLME ව්‍යාපාතියේ මූල්‍යමය අනුග්‍රහය යටතේ නාරා ආයතනය දේවර දෙපාර්තමේන්තුමේ සංස්‍යාධික සම්බන්ධිකාරක සම්බන්ධිකාරක සම්බන්ධිකාරක සිදු කිරීම සහ මෝරා මසුන් සංරක්ෂණය සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා වන ජාතික ක්‍රියාකාරක සැලැස්මක් පිළියෙළ කිරීම සඳහා ව්‍යාපාති වාර්තා පිළියෙළ කරනු ලැබේයි. ඒ අනුව සමුද්‍රීව විද්‍යා අංශය මගින් මෝරා සම්බන්ධ අධ්‍යයනයට අදාළ ක්‍රියාකාරකම් 2012 තොවැමිල් මාසයේ සිට සහ කුම්බලාවා පිළිබඳව පර්යේෂණ ව්‍යාපාතිය 2013 ජනවාරි මාසයේ සිට ආරම්භ කර ඇත.

නාරා ආයතනය මගින් පළ කරන විද්‍යාත්මක සගරාවේ (NARA Journal) ප්‍රධාන කර්කා සහ කර්කා ලෙස සමුද්‍රීව විද්‍යා අංශයේ පර්යේෂණ නිලධාරීන් දෙදෙනෙක් කටයුතු කළ අතර, එහි වෙළුම 02 ක් 2012 වසරේදී එමිදක්වන ලදී. (වෙළුම 39 හා වෙළුම 40)

සමුද්‍රීව විද්‍යා අංශය උපදේශන සේවා සපයම්න් ක්‍රියාකාරකම් කිහිපයකට 2012 වසරේදී සහභාගී වී ඇත. කරදිය දේවර සම්පත් පාරිභෝෂනයේදී පැනනගින ප්‍රශ්නවලට නිර්දේශ ලබන්ම සඳහා දේවර හා

ඡලප සම්පත් අමාත්‍යාංශය මෙන්ම දේවර හා ඡලප සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් කරනු ලබන ඉල්ලීම් වලට සමූහීව විද්‍යා අංශය අවශ්‍ය උපදේශන සේවා ලබයි ඇත.

මුහුදු කුඩාලන්, පොකිරීස්සන් වැනි අපනයනය කරන සමහරක් කරදිය විශේෂ සඳහා දේවර හා ඡලප සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවට සංවර්ධන සැලසුම් පිළියෙල කිරීමේදී තාක්ෂණික සභායන් ලබයිමද මෙම අංශය මගින් සිදු කළ අතර, කරදිය මත්ස්‍ය සම්පතෙහි සංශෝධනය, අවකාශයේ ව්‍යාප්තිය හා සූලකාවය පදනම් කොට ගත් ශ්‍රී ලංකා දේවර සිතියම් වෙළුම 1 (Sri Lanka Fisheries Atlas Volume 1) 2012 වසරේදී නිකුත් කිරීමද සිදු කරන ලදී.

උසාව් නියෝග අනුව පොලිසිය විසින් රගෙන එන මත්ස්‍ය සාම්පලවල මරණය සිදුවී ඇත්තේ ප්‍රාපුරණ ඉව්‍ය යොදා ගැනීමෙන්ද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා 2012 වසරේදී විමර්ශන සිදු කරන ලදී. තවදුරටත් ඉහත සිද්ධින් සම්බන්ධයෙන් උසාවියට විශේෂය සාක්ෂි ලබයිම සඳහා උසාවියේ පෙනී සිටීමද අප අංශය මගින් සිදු කරන ලදී. මේ අමතරව දැවින් දේවර ප්‍රජාව සමග මනා අන්තර සම්බන්ධතාවයකින් අප අංශය කටයුතු කළ අතර, පෙද්ගලික අංශය මගින් සිදු කරනු ලබන විවිධ ඉල්ලීම් සඳහාද අපගේ මනා සහයෝගය ලබයි ඇත. විශ්ව විද්‍යාල සහ පාසල් සිපුන් ඔවුන්ගේ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සඳහා තාක්ෂණික ප්‍රහුණුව, උපදේශකත්වය සහ පහසුකම් ලබයිමද අප අංශය මගින් සිදු කරන ලදී.

සමූහී විද්‍යා අංශයේ පර්යේෂණ කාර්ය මණ්ඩලය විසින් විශාල සාමුද්‍රික මුළුන් හා කුඩා සාමුද්‍රික මුළුන් පිළිබඳ දත්ත රස්කිරීම, දත්ත ගබඩාවන් යාචන්කාලීන කිරීම, දත්ත විශේෂණය කිරීම හා පර්යේෂණ පත්‍රිකා (Research Papers) පිළියෙල කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කරනු ලබයි. ඉන්දියානු සාගරයේ වුනා හා වුනා වැනි මුළුන් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ඉන්දියානු සාගර වුනා කොමිසමට (IOTC) දත්ත ලබයිම සහ දේවර හා ඡලප සම්පත් අමාත්‍යාංශයට ශ්‍රී ලංකාවේ විශාල සාමුද්‍රික මත්ස්‍ය සම්පත් නෙලාගැනීම පිළිබඳව තොරතුරු හා අදාළ දත්ත ලබයිමද 2012 වසරේදී සිදු කරන ලදී.

ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරීන් දෙදෙනෙක් සහ එක් කණීඩ් පර්යේෂණ නිලධාරීනියක් 2012 වසරේදී අප අංශයෙන් සේවය අතහැර ගිය අතර, තව එක් පර්යේෂණ නිලධාරීයක් ස්ථාන්ක්‍රියා යේ ආවාර්ය උපාධිය සඳහා විදේශ ගතවිය. මෙලෙස සුදුසුකම් ලත් නිලධාරීන් අප අංශයෙන් ඉවත්වී යාම අංශයේ සමස්ත ප්‍රගතියට අනිතකර ලෙස බලපෑ හැකි බැවින් ප්‍රාග්ධනා වී පවතින පර්යේෂණ නිලධාරී ඇබැරතු පිරවීම මගින් අප අංශයේ පර්යේෂණ කාර්ය මණ්ඩලය ගක්තිමත් කිරීමට අවධානය යොමු වී ඇත.

### සිදු කරන ලද ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතිය	වෙන්කරන ලද මුදල (රු.මු.)	වගකිව පුකු නිලධාරීන්	කාලපරිච්චෙක	
			සිට	දක්වා
1.1 චෙරලාසන්ත සහ අක්වරල ආග්‍රිත වරල් සහිත මුළුන් (කුඩා සාමුද්‍රික, විශාල සාමුද්‍රික සහ තිනලාවී) සහ වරල් රහිත මුළුන් (කවව මුළුන්, මොලස්කාවන් සහ මුහුදු කුඩාලන්) අධික්ෂණය සහ තක්සේරුව	2.14	ආවාර්ය රේඛා මල්දෙනිය	2011	2012
1.4 ශ්‍රී ලංකාවේ තෝරාගත් චෙරලාසිත ප්‍රදේශවල මුහුදු ස්ථිරපාදිත පිළිබඳ අධ්‍යයනය	0.36	ආවාර්ය රේඛා මල්දෙනිය ආර්. පී. පී. කේ. ජයසිංහ කේ. එච්. කේ. බණ්ඩාරනායක වි. පී. එන්. හසරාගි	2011	2012

1.6.1	තොරාගත් කරදිය මපුන් සහ වෙරලට ගොඩැසන ලද මූහුදු ක්ෂීරපායින්ගේ අණුක පිට විද්‍යාත්මක ගුදනා ගැනීම.	0.45	ඩී. එන්. ඒ. රන්දුගල	2010	2012
1.6.2	කුම්බලවන් පිළිබඳව සිදු කරන අණුක පිට විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනය		චි. ආර්. හේරන්	2012	2013
4.1.7	ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු සහ වයඹ පළාත් සඳහා ජලපිටී වග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සැලසුම් නිර්මාණය කිරීම (නාරා ආයතනයේ අභ්‍යන්තර ජලපිටී වග සම්පත් අංශය හා සමුද්‍රපිටී විද්‍යා අංශය එක්ව සිදුකළ KOICA ව්‍යාපෘතිය (මන්නාරම අවට මූහුදේ පාරිභෝෂනය කළ හැකි ක්‍රියා බෙල්ලන් ගැවීෂණය සහ ගෙන තක්සේරුව)		ආචාර්ය එස්. එස්. කේ. හපුතන්ති මහෙන්දු ජයතිලක	2012	2013

ව්‍යාපෘතිය 1.1 : වෙරළාසන්න සහ අක්වෙරල ආශ්‍රිත වරල් සහිත මපුන් (විශාල සමුද්‍රක, කුඩා සාමුද්‍රක සහ නිකලවාසි) සහ වරල් රහිත මපුන් (කවව මපුන්, මොලස්කාවන් සහ මූහුදු කුඩාලේන්) අධික්ෂණය සහ තක්සේරුව

ශ්‍රී ලංකාවේ බස්නාහිර, දකුණ හා නැගෙනහිර වෙරල තීරයන් ආවරණය වන පරිදි සියලුම දේවර වරායන් සහ ප්‍රධාන මත්ස්‍ය ගොඩැලැම් මධ්‍යස්ථාන ආශ්‍රිතව රැගෙන එන වරල් සහිත සහ වරල් රහිත මත්ස්‍ය සම්පත පිළිබඳව අධික්ෂණය කිරීම සිදු කරන ලදී. එක් එක් මත්ස්‍ය විශේෂයට අදාළව ලද අස්වැන්න, යාත්‍රා පන්න හාවිතය පිළිබඳව තොරතුරු රස්කිරීම මේ ඇතුළත්ය. මූලික විශේෂයන්ට අදාළව අනෙකුත් වෙළ විද්‍යාත්මක (උදා. දිග සහ බර ලබා ගැනීම) තොරතුරු එක්රස් කිරීමද, මත්ස්‍ය සාම්පාදනයේ පර්යේෂණාගාරයට රැගෙන වින් සිදුකරනු ලබන අනෙකුත් ජේව් විද්‍යාත්මක අධ්‍යයන සහ ආහාර පුරුදු පිළිබඳ අධ්‍යයනය සිදු කිරීමද මේ යටතේ සිදු කරනු ලබයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ යාත්‍රා හාවිතයෙන් දියඟෙහි සිදු කරන මත්ස්‍ය කර්මාත්තය වුනා සහ වර්ග, විශාල සාමුද්‍රක මත්ස්‍යයින් ඉලක්ක කොට සිදු කරනු ලබයි. වුනා මත්ස්‍ය සම්පත ප්‍රධාන ලෙසම කෙළවල්ලා, ඇස්ගොඩි කෙළවල්ලා, බලයා, ඇටවල්ලා, අලගොඩුවා සහ රාගොඩුවා යන විශේෂයන්ගෙන් සමන්විත වේ. ඉත් ඇටවල්ලා, අලගොඩුවා සහ රාගොඩුවා බොහෝවිට වෙරල ආශ්‍රිත මූහුදු තීරයේ වැඩිපුර වාසය කරයි. වුනා හැරුණුකොට තොරුන්, මෝරුන් සහ සජ්පරා, කොජ්පරා, කළපනා විශේෂ බහුදින යාත්‍රා මගින් ඉලක්ක ගත තොවූ මපුන් ලෙස බොහෝවිට අල්ලා ගනු ලබයි.



මෝරුන්ට අදාල ගොඩබැසීම් වල බහුතරය (60% පමණ) හොඳ මෝරා (Silky Shark) යන විශේෂය වන අතර, පොල්කොලයා සහ නිල් මෝරා අනෙකුත් ප්‍රධාන විශේෂ වේ. අපනායනය ඉලකක් කරගත් මරුවැල් පන්නය සහිත නවීන යාත්‍රා මගින් අනෙකුත් බහුදින යාත්‍රාවලට සාපේක්ෂව වැඩි ප්‍රතිශතයක් සප්පරා, කොප්පරා, තලපතා විශේෂ ගොඩබැම සිදුකරනු ලබන අතර, එවැනි යාත්‍රා අනෙකුත් බහුදින යාත්‍රාවලට වඩා කැපී පෙනෙන වෙනසකම් කිහිපයක් පෙන්වයි.

කුඩා ඇස් සහිත කරමල් දැන් ආශ්‍රිතව සිදු කරනු ලබන කුඩා සාමූහික මත්ස්‍ය කරමාන්තය ප්‍රධාන වශයෙන්ම භාල්මැස්සන්, සාලයන්, සුබයන්ගෙන් සමන්විත වේ. බටහිර වෙරමල් සිදුකරන ලද පරදේශණයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නොමෙරු (පරිනත නොවු) මසුන් හසුවන කාලය ලෙස ජනවාරි සිට අප්‍රේල් කාලසීමාව හඳුනාගෙන ඇත. මැයි සිට සැප්තැම්බර දක්වා රාත්‍රියේදී සිදු කරනු ලබන සෙක්කල් මත්ස්‍ය කරමාන්තය මගින් පරිනත මසුන් බොහෝදරට හසුවන බව නිරීක්ෂණය විය. රාත්‍රි කාලයේ හසුව කුඩා සාමූහික මත්ස්‍යයින්ගෙන් පරිනත ගැහැණු සතුන් 34% ක් හා පරිනත පිරිමි සතුන් 19% ක් ලෙස ප්‍රතිඵල විශේෂණයේදී තහවුරු වූ අතර, උදෑසන කාලයේදී එකී අයන් පිළිවෙළින් 8% ක් හා 16% ක් විය.



කුඩා ඇස් සහිත කරමල් දැන් දිවර කරමාන්ත



කුඩා සාමූහික මත්ස්‍ය අස්වැන්න

ප්‍රගතිය (%)	හොඳික - 95%	මුල්‍ය - 100%
--------------	-------------	---------------

**ව්‍යාපෘතිය 1.4 :** ශ්‍රී ලංකාවේ තොරාගත් වෙරළාසන්න ප්‍රදේශ ආශ්‍රිතව සිදුකළ සමුද්‍ර ක්ෂීරපායින් පිළිබඳ අධ්‍යායනය

ශ්‍රී ලංකාව ආශ්‍රිත මුහුදු තිරයේ හමුවන සමුද්‍ර ක්ෂීරපායින්ගේ හැසිරීම හා අනෙකුත් වැදගත් තොරතුරු තේරුම් ගැනීමෙහිලා කවමත් නොයෙකුත් අඩුපාඩු පවතින හෙයින්, ඒ පිළිබඳව අධ්‍යායනයන් හා එමගින් එම විශේෂ සරක්ෂණයට සහ කළමනාකරණයට අදාළ විද්‍යාත්මක නිර්නායක ලබාදීමත් වැදගත් වේ. මෙකී ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ නිරීක්ෂණ හා ගබ්ද තරංග හාවිතයෙන් සිදුකරන ගවේෂණ පදනම් කොට සමුද්‍ර ක්ෂීරපායින්ගේ ව්‍යාපෘතිය හා පර්යවන රටා හඳුනා ගැනීමයි. එය සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා මිරිස්ස, ත්‍රිකූණාමලය සහ කළුවිටය යන සමුද්‍ර ක්ෂීරපායින් බහුලව ගැවෙසන ප්‍රදේශ ආශ්‍රිතව කුමානුකුලව තොරාගත් ගමන් රටාවක් ඔස්සේ ගවේෂණ කටයුතු සිදු කළ අතර, සමුද්‍ර ක්ෂීරපායින්ගේ වාසස්ථාන නිරීක්ෂණයත්, එම පිවින් “විශේෂය” යන වර්ගීකරණ මට්ටම දක්වා හඳුනා ගැනීමත් සිදු කරන ලදී. එක් එක් විශේෂ නිරීක්ෂණය වූ ස්ථානය ගෝලීය ස්ථාන නිර්නායක පද්ධතිය (GPS) නිවැරදි ලෙස (ජායාරුප) සහනන් කිරීමක් සිදු කළ අතර, හැකි සැම පරීක්ෂණයක්ම ග්‍රහනය කර ගන්නා ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස (*Balaenoptera musculus*) (නිල් තල්මසා), *Stenella longirostris* (Spinner බොල්ගින්) සහ *Sousa Chinensis* (Indo pacific humpback dolphins) විශේෂ නිවැරදි ලෙස හඳුනා ගත හැකිවූ අතර, Indo Pacific Hump back Dolphin, Bottle nose Dolphin සහ Spinner Dolphin යන විශේෂයන්ගේ දිවති රටා වැඩිදුරටත් විශේෂණය කරන ලදී.

මිට අමතරව ශ්‍රී ලංකා වෙරළ තීරයට ගොඩ ගසන ලද මුහුදු ක්ෂේරපායින්ට අදාල දත්ත ගබඩාවක් පවත්වාගෙන යනු ලබන අතර, එකී ගොඩ ගැසීම්වලට අදාලට විශේෂය හඳුනා ගැනීමත් හැකිනම් මරණයට සේතුව හඳුනා ගැනීමත් සිදු කරනු ලබයි. පවතින දත්තවලට අනුව එසේ බහුතරයක් ගොඩගැසුනු තල්මසුන් පිළිවෙළින් බැලින් තල්මසුන් (Ballen Whales) නිල් තල්මසුන් (Blue Whales) හා මත්දා තල්මසුන් (Sperm Whales) වේ.



ශ්‍රී ලංකා අධ්‍යාපනයන් මිරිස්ස



කොළඹ වරායට ගොඩගැසුනු නිල් තල්මසුනු

ප්‍රගතිය (%)	හොඟික - 90%	මුලූ - 100%
--------------	-------------	-------------

ව්‍යාපෘතිය 1.6. 1 : කෝරාගත් කරදිය මත්ස්‍ය විශේෂ සහ ගොඩගසන ලද සමුද්‍රය ක්ෂේරපායින් අණුක පීව විද්‍යාත්මකව හඳුනා ගැනීම.

මෝරුන් සංරක්ෂණය මේ වනවිට වර්තමාන අවශ්‍යතාවයක් බවට පත්වී තිබේ. ඒ සා ප්‍රධාන සේතුව ලෙස මෝරුන්ගේ අඩු වර්ධන වෙයය, පැක්වාත් පරිනතිය සහ සීමිත ජනිතයින් බිජිකිරීම වැනි ජෙවිය සාධක හමුවේ යොදන අතිමහත් දේවර ආයාසය පෙන්වනුයි හැක.

ප්‍රමාණය ඉක්මවා තනි විශේෂ නොලා ගැනීම පිළිබඳව අනාවරණය කිරීම සඳහා මෝරුන්ගේ ඇල්ලීමේ ප්‍රමාණය තක්සේරු කිරීම සඳහා සහ මෝරුන්ගේ විශේෂ පාදක වූ වෙළඳාම විස්තර කිරීම බලපානු ලබයි. එම නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළඳපලෙහි පවතින මෝරුන් විශේෂ හඳුනා ගැනීම සඳහා මියින් නිස්සු නියෝගී ස්ථාන තොටෝ වෙළඳපාල විශේෂ සඳහා 645 හ්‍යෝම් යුගල් DNA තීරු සංකේත යොමු කිරීමේ අනුපිළිවෙළවල් ස්ථාන කරන ලදී.

ඒ සඳහා මිගමුව, හළාවත, බෙරුවල යන ප්‍රදේශයන් ගෙන් මෝරුන් විශේෂයන්ගේ සාම්පල එකතු කරගන්නා ලදී. කුලයන් හතරකට (Laminidae, Alopiidae, Sphyrinidae, Carcharhinidae) අයත් මෝරුන් විශේෂ සඳහා 645 හ්‍යෝම් යුගල් DNA තීරු සංකේත යොමු කිරීමේ අනුපිළිවෙළවල් ස්ථාන කරන ලදී.

මෝරුන් විශේෂ 09 ක් (big eye thresher, blue shark, silky shark, scalloped hammerhead shark, longfin mako, shortfin mako, tiger shark, silvertip shark, sandbar shark) සඳහා DNA තීරු සංකේත යොමු කිරීම දත්ත ගබඩාවක් පිහිටුවන ලදී. කොට මෝරුන්ගේ සම්මත DNA තීරු සංකේත කළාපයන් විස්තාරණයේදී ඇතිවූ ගැටළු තත්ත්වයන් නිසා මියින් තොටෝ පාලක කළාප මත පදනම් වූ බහු අවයවිකරණ දාම ප්‍රතික්‍රියාව සිදු කරන ලදී. අනුපිළිවෙළින් විශේෂ සඳහා වූ විශේෂය වූ Primers මගින් විස්තාරණය කරන ලදී. බාහිර රුප ලක්ෂණ මගින් විශේෂ හඳුනා ගැනීමට තොහැකි අවස්ථාවේදී යොමු කිරීම දත්ත ගබඩාවල වෙළඳපලෙහි පවතින මෝරුන් සාම්පල හඳුනා ගැනීමට භාවිතා කළ හැක.

ගොඩගැසු සමුදු ක්ෂේරපායින් සම්මත ක්‍රම මගින් හඳුනා ගැනීමට තොහැකි වූ හෙයින්, මියින් තොටෝ ස්ථාන විශේෂ පාලක කළාපයන් මත පදනම් වූ DNA හ්‍යෝම් අනුපිළිවෙළවල් යොදා ගන්නා ලදී, නිදර්ශක හඳුනාගැනීම

තහවුරු කිරීම සඳහා DNA පරීක්ෂණ සඳහා රැගෙන එන ලද පටක සාම්පල් වලින් සම්පූර්ණ ජාතමය DNA කොටස් පරීක්ෂණය කර ගන්නා ලදී. සම්මත කුම අනුගමනය කරමින් මයිටකොන්ස්ට්‍රියම් DNA පාලක කළාපයන් වල ආසන්න වශයෙන් හැඳුම යුගල් 550 කොටස් බහු අවයවිකරණ දාම ප්‍රතිත්වාය (PCR) මගින් විස්තාරණය කරන ලදී. ගාල්ල, මේස්ස සහ පානදුර යන ප්‍රදේශවලට ගොඩනෙන ලද තල්මසුන් නිල් තල්මසා (Blue Whale) *Baleenoptera musculus* ලෙස හදුනා ගන්නා ලදී.



මිගමු වරායේ ගොඩනෙන ඇති මෝරුන්



ගාල්ල වෙරළට ගොඩගැසී තල්මස් මළකුණ

ප්‍රගතිය (%)	හොඳික - 98%	මුල්‍ය - 101%
--------------	-------------	---------------

ව්‍යාපෘතිය 1. 6. 2 : කුම්බලාවන් පිළිබඳව සිදුකරන ලද අණුක පිව විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනය.

බෙන්ගාල බොක්ක ආශ්‍රිත රටවල්වලින් (කායිලන්තය, මලයාසියාව සහ ඉන්දියාව) කුම්බලා විශේෂ 03 ක් වාර්තා වේ ඇතු. එනම්, *R Kanagurta*, *R brachysoma* සහ *R faughni* ය. ශ්‍රී ලංකා මූහුදෙන් අල්ලා ගන්නා විශේෂය දැනට වුළුහාත්මක ලක්ෂණවලින් හදුනාගෙන ඇත්තේ *R Kanagurta* ලෙසය. මෙම විශේෂ තුනෙහි වුළුහාත්මක වෙනස්කම් දක්නට ලැබෙන්නේ හිසේහි සහ ගරීරයේ අපර කොටසෙහිය. වුළුහාත්මක ලක්ෂණ, පාරිසරික සාධක හේතුවෙන් වෙනස්විය හැකි බැවින් අණුක පිව විද්‍යාත්මක කුම මගින් විශේෂ අධ්‍යයනය කිරීම ඉතා වැදගත්ය. මෙම අධ්‍යයනය කරනු ලබන්නේ කුම්බලාවන්ගේ ගහණ පිළිබඳ ඉදිරියේදී සිදු කරනු ලබන අධ්‍යනයේ මුළු පියවරක් ලෙස හා සම්පත් කළමනාකරණයේදී නිවැරදි හදුනා ගැනීම ඉතා වැදගත් වන බැවිනි.

කුම්බලා මසුන්ගේ නියැදි බේරුවල, මිගමුව, හලාවත, කළුපිටිය සහ ත්‍රික්කාමලයෙන් ලබාගන්නා ලදී. වුළුහාත්මක ලක්ෂණ අධ්‍යයනය කරන ලද අතර, අණුක පිව විද්‍යාව සඳහා අවශ්‍ය නියැදි වරල් වලින් හෝ පේඛී වලින් ලබාගන්නා ලදී. ඔයිටොකොන්ස්ට්‍රියල් COI ප්‍රදේශයට විශේෂීත ප්‍රසිලර් හාවිතා කරමින් එම විශේෂීත ප්‍රදේශය බහුඅවයවිකරණ දාම ප්‍රතිත්වාය (PCR) මගින් ගණනය කරගන්නා ලදී. එම කොටස්වල හැඳුම අනුමිලිවලින් නිර්ණය කරන ලද අතර, ඒවා ජාත්‍යන්තර දත්ත ගබඩාවක් සමග සංසන්ධාය කළ විට 95% ක සමානාත්මකවයක් සමග *R. Kanagurta* ට අයක් විය. මෙයින් ශ්‍රී ලංකාවේ හමුවන්නේ *R. Kanagurta* විශේෂය පමණක් බව තහවුරු විය.



ප්‍රගතිය (%)      හොඳික - 98%      මුල්‍ය - 101%

#### ව්‍යාපෘතිය 4. 1. 7 : ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු සහ වියඹ පළාත් සදහා ජලපිටි වග සංවර්ධන සැලසුමක් නිර්මාණය කිරීම (KOICA ව්‍යාපෘතිය)

මෙම ව්‍යාපෘතිය අභ්‍යන්තර ජලපිටි සම්පත් අංශය හා සමුද්‍රපිටි විද්‍යා අංශය මගින් සිදුකරගෙන යනු ලබයි. මේ යටතේ සමුද්‍රපිටි විද්‍යා අංශය විසින් ප්‍රධාන ලෙස මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයේ ඇති පාරිභෝෂනයට ගනු ලබන කාවාටි බෙල්ලන් සිතියමිගත කිරීම් සහ ඔවුන්ගේ තොග තක්සේරු කිරීම් සිදු කරනු ලබයි. මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයේ පවතින කාවාටි බෙල්ලන් බිම් මිනුමිගත කිරීම් සහ දැනට පවතින තොග තක්සේරු කිරීම දැනට කරගෙන යම්න් පවතී. දැනට කරගෙන යනු ලබන සිතියමිගත කිරීම් සහ තක්සේරු කිරීම ප්‍රධාන කාවාටි බෙල්ලන් බිම් දෙකක් වෙත යොමුවුනු අතර, ඒවා මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයේ තේවන්පිඩි සහ අව්‍යවකුලම් යන ප්‍රදේශවල පිහිටා ඇත. මෙම මිනුමිගත කිරීමේදී ඉහත සදහාන් ප්‍රදේශයන් දෙකකි කාවාටි බෙල්ලන් පැතිරීම සිතියමිගත කරන ලදී. තේවන්පිඩි ප්‍රදේශයේ කාවාටි බෙල්ලන් තක්සේරුකරණය සදහා 1m x 1 m ප්‍රමාණයේ සමවතුරුගාකාර නියයැදි පරිස්‍යාව (quadrat) හාවතා කරන ලදී. එමෙන්ම එක් ප්‍රදේශයකින් ගතයුතු quadrat නියයැදි සංඛ්‍යාව තීරණය කිරීම සදහා ප්‍රධාන නිර්නායක 02 ක් හාවතා කරන ලදී.

1. එම ප්‍රදේශයේ කාවාටි බෙල්ලන්ගේ සනන්වය
2. පිවී කාවාටි බෙල්ලන් ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රමාණය සහ සූලනකාවය

එක් එක් තනි පිවියාගේ දිග සහ බර යන මිනුම් ද ලබාගන්නා ලදී. තේවන්පිඩි ප්‍රදේශයේ සම්පත් තක්සේරුකරණය දැනටමත් සම්පූර්ණ කර ඇති අතර, දත්ත විශ්ලේෂණය සහ පවතිනු ලබන තොගය ඇස්තමේන්තුගත කිරීම කරගෙන යනු ලබයි. කෙසේ වෙතත් අව්‍යවකුලම් ප්‍රදේශයේ තොග තක්සේරුකරණයේ සෙස්තු වැඩිකටයුතු අයහපත් කාලගුණ තත්ත්වයන් සහ කාවාටි බෙල්ලන් පැතිර පවතින බිම් ප්‍රදේශයන්හි පවතින ඉහළ ජල මට්ටම හේතුවෙන් මෙතෙක් ආරම්භ කර නොමැත.



අවවිකුලම් පුද්ගලයේ කාවාටි බෙල්ලන් සිතියම

ප්‍රගතිය (%)	හොඨික - 85%	මුල්‍ය - %
--------------	-------------	------------

### බාහිර මුදල් ආධාර සැපයු ව්‍යාපෘති

සමූහිකි විද්‍යා අංශය මගින් පේදුරු ඉවුරු (Pedro bank) පවතින නිතල මත්ස්‍ය සම්පත් පිළිබඳව මූලික සම්පත් ගවේෂණය කිරීමක් හා (පතුල් මරුවැල් පන්නය හාවිතයෙන්) සම්පත් නෙලා ගැනීමට පතුල් මරුවැල් පන්නය හාවිතයේ යෝග්‍යතාවය පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය IFAD ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිපාදන යටතේ සිදු කරන ලදී. සාගර මත්ස්‍ය සම්පත් නිෂ්පාදනයේ ඉහළ දැමීම සහ එම සම්පත් තිරසාර ලෙස සංවර්ධනය කිරීමටද ලබාගත් තොරතුරු වැදගත්වේ. ප්‍රජාවගේ සහභාගිත්වයෙන් ගැඹුරු දියෙහි උපතිකල වර්ල් සහිත මත්ස්‍යයින් පිළිබඳ ගවේෂණය මිනුම්ගත කිරීමක් කරන ලදී. ගයිබරග්ලාස් පිටත මෝටර බෝට්ටුවල ආධාරයෙන් පතුල් මරුවැල් පන්නය හාවිතා කරමින් මත්ස්‍ය සම්පත නෙලාගත්තා ලදී. මෙහිදී බෝට්ටු, දේවර ආම්පන්න, දේවරයින් සමග කුලී පදනමට සේවයේ යොදාවා ගත්තා ලදී. ගවේෂණය මත්ස්‍ය සම්පත් නෙලීම මුලතිව් පුද්ගලය පාදක කරගනිමින් අගෝස්තු මස අවසානයේදී ආරම්භ කරන ලද අතර, ගවේෂණය දින 13 ක් පුරාවට සිදු කරන ලදී. පළමු වැඩ වාරයේදී ස්ථාන 27ක නියයි විශ්ලේෂණය කරන ලදී. දෙවන වැඩවාරය සැප්තැම්බර මස 21 දින මුලතිව් පාදක කරගනිමින් ආරම්භ කරන ලද අතර, ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අපහසුතා, රජ මූහුද තත්ත්වයන් සහ දැරස වූ ගමන් මග නිසා පර්යේෂණ ක්‍රේඛායා දින 10 ට පසු යාපනයට ගමන්ගත් අතර, මෙහෙයුම පේදුරු තුවුව දෙසින් අත්හරින ලදී. දෙවන වැඩ වාරයේදී ස්ථාන 18 ක නියයි නිරික්ෂණය කළ අතර, එයින් 12 ක් මුලතිව් පුද්ගලයෙන් සහ අනෙක් පේදුරු තුවුව ආගුණයන්ද වේ.

මෙම මූලික අධ්‍යයනයේදී වාරකා වූ අතිශය ප්‍රකට සහ සිත්ගත්තා සූළ නිරික්ෂණය වූයේ Synodontidae කුලයට අයත් Trachinocephalus myops නම් වූ විශේෂයේ සූලනතාවයයි. පෙර අධ්‍යයනවලදී මෙවැනි තොරතුරු වාරකාගත්තීමක් දක්නට නොවිය. පතුල් මරුවැල් පන්නය හාවිතය මගින් මෙම ගහණය තක්සේරු කිරීම කළ නොහැකි නිසා ගහණය තක්සේරු කිරීමට අවශ්‍ය තොරතුරු එක්රස් කිරීමට පොලර් මගින් මුළු ඇල්ලීමේ කුමය සීමිත වාර ගණනක් සිදු කිරීමට තිරණය කරන ලදී.

### කරන ලද වෙනත් ක්‍රියාකාරකම්

1. නාරා සගරාවේ (Journal) 30 වන සහ 40 වන කළාප මුද්‍රණය.
2. විවිධ උසාව් මගින් යොමු කරන ලද පුපුරණ ද්‍රව්‍ය යොදා නෙලාගත් යැයි සැක කරන මත්ස්‍ය සාම්පල නිරික්ෂණය කිරීම සහ ර්ව අදාළ වාරකා ලබාදීම.

3. බාහිර අධික්ෂණය (B.Sc) විද්‍යාවේදී උපාධි පාඨමාලාව) – වයඹි විශ්ව විද්‍යාලයේ පැඟ සම්පත්, දේවර සහ පෙළුමන් අධ්‍යයන පියායේ ජලපිටිව වගා දේවර අධ්‍යයන අංශයේ අංශ ප්‍රධානීය විසින් 2012 ජූලි 15 දින ලිපියෙන් ගොමු කරන ලද එස්. ජිවන්තන් නැමති විද්‍යාවේදී උපාධි ශිෂ්‍යයාගේ අවසන් වසර පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියේ බාහිර අධික්ෂණය කටයුතු.
4. “සාගර කැස්බැච්වන් අනුක ජිව විද්‍යාත්මක ක්‍රම මගින් හදුනා ගැනීම” යන මාතාකාව යටතේ පර්මනියේ රෝස්ටොක් විශ්ව විද්‍යාලයේ උපාධි සිපුවකු හට එක් මසක පුහුණු කාසීමාවක් ලබයි. (2012 පෙබරවාරි 13 – මාරුතු 15)
5. NIFNE ආයතනයේ ඉල්ලීමක් අනුව 2012 ජනවාරි මස කොමරෝස්හි දේවර කණ්ඩායමක් සඳහා දේවර සේව්‍යයේදී අනුක ජිව විද්‍යාත්මක හාවිතයන් පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩුම්ප්‍රාග්‍රැමක් පැවැත්වීම.
6. කාකමුනෙයි කළපුවෙහි කවච එක්රස්කිරීම පිළිබඳව විමර්ශනයක් පැවැත්වීම.
7. කොකිලායි කළපුවෙහි පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරුවක් (EIA) සිදු කිරීම.
8. සාර්ක් සමුළුව සඳහා ශ්‍රී ලංකාව නියෝජනය කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ වෙරළාසන්න සහ සාමුද්‍රික දේවර කරමාන්තය යන මාතාකාව යටතේ ලිපිගොනුවක් ඉදිරිපත් කිරීම.
9. ශ්‍රී ලංකා වෙරළ ආරක්ෂක බලකාය සඳහා ජෙවත විවිධත්වය හා කොරල්පර වල වැදගත්කම සම්බන්ධව දේශනයක් පැවැත්වීම.
10. ශ්‍රී ලංකාවේ මතස්‍ය විශේෂ හදුනා ගැනීමට අදාළව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනයේ කණ්ඩායමක් සඳහා දේශනයක් පැවැත්වීම.

#### **පර්යේෂණ පත්‍රිකා**

1. Haputhantri S.S.K, (2012) Analysis of billfish landings made by small fresh tuna longline vessels operated from Sri Lanka during 2005 – 2009. IOTC–2012–WPB10–09
2. D.C.T. Dissanayake and G. Stefansson (2012) Habitat preference of sea cucumbers: *Holothuria atra* and *Holothuria edulis* in the coastal waters of Sri Lanka. *Journal of the Marine Biological Association of the United Kingdom*, 92(3): 581 - 590 (ISSN 0025-3154)
3. D.C.T. Dissanayake and G. Stefansson (2012) Present status of the commercial sea cucumber fishery in the coastal waters of Sri Lanka. *Journal of the Marine Biological Association of the United Kingdom*, 92(4): 831-841 (ISSN 0025-3154)
4. D.C.T. Dissanayake and K. Hewapathirana (2012) Sri Lanka National Report. 16<sup>th</sup> Session of the Scientific Committee meeting of the Indian Ocean Tuna Commission. Mahe, Seychelles.
5. Herath D.R, Ranmadugala D.N.A and Amarakoon, G.U. (2012) Genetic identification of Indian mackerel of Sri Lanka. Proceedings of the National Aquatic Resources Research and Development Agency (NARA) scientific sessions, 4<sup>th</sup> December 2012, pp. 48.
6. Ranmadugala D.N.A. and Herath D.R. (2012). Mitochondrial DNA as a genetic marker for identification of stranded blue whales. Proceedings of the 18<sup>th</sup> annual sessions of the Sri Lanka

- Association for Fisheries and Aquatic Resources, 17<sup>th</sup> and 18<sup>th</sup> May, 2012. Auditorium of Sri Lanka Foundation Institute Colombo 07, pp. 30.
7. Ranmadugala D.N.A. and Herath D.R. (2012). Identifying sharks in the Sri Lankan fish landings with DNA barcodes. Proceedings of the 18<sup>th</sup> sessions of the Sri Lanka Association for Fisheries and Aquatic Resources, 17<sup>th</sup> and 18<sup>th</sup> May, 2012. Auditorium of Sri Lanka Foundation Institute Colombo 07, pp. 29.
  8. Ranmadugala D.N.A., Herath D.R. and Amarakoon G.U. (2012). The value of mitochondrial gene sequences in species conservation: case studies from the National Aquatic Resources Research and Development Agency (NARA). Proceedings of the National Aquatic Resources Research and Development Agency (NARA) scientific sessions, 4<sup>th</sup> December, 2012, pp. 49.
  9. P.A.D. Ajith Kumara, J.S. Jayanatha and D.C.T. Dissanayake (2012). Induced breeding and larval rearing of the sea cucumber *Holothuria scabra*. 18<sup>th</sup> Annual Scientific Session: Sri Lanka Association for Fisheries and Aquatic Resources, Sri Lanka Foundation Institute, Colombo, Sri Lanka. (Abstract) P. 9
  10. P.A.D. Ajith Kumra, J.S. Jayanatha, J. Pushpkumara and D.C.T. Dissanayke (2012). Artificial breeding and larval rearing of *Pseudocolochirus violaceus* (Sea apple cucumber) in Sri Lanka. Scientific Session: National Aquatic Resources Research and Development Agency (NARA), Colombo, Sri Lanka P.5
  11. P.A.D. Ajith Kumra, D.C.T. Dissanayake and W. Bandra (2012). Polyculture of *Holothuria scabra* with *Penaeus monodon* in the northwest coast of Sri Lanka. Scientific Session: National Aquatic Resources Research and Development Agency (NARA), Colombo, Sri Lanka P.6 .
  12. Bandaranayake, K.H.K. and Maldeniya, R., (2012) A review on Neritic tuna resources in Sri Lanka, Paper presented at 2nd working party on neritic tunas, Penang, Malaysia, 19-21 November 2012 (IOTC-2012-WPNT02-09).
  13. Hasarangi D.G.N., Haputhantri S.S.K, and Maldeniya R., (2012) A Review on Shark Fishery Resources in Sri Lanka, IOTC-2012-WPEB08-15.

#### **මුද්‍රිත සහ විද්‍යුත් මාධ්‍ය සම්බන්ධ වැඩසටහන්**

1. මුහුදු කුඩාලේන්ගේ කාතිම අභිජනන ක්‍රම සහ වග ක්‍රම සඳහා සූදුසු තත්ත්වයන් පිළිබඳ කෙටි සම්මුඛ සාකච්ඡා -2012 මාර්තු 31 දින රුපවාහිනී ඉංග්‍රීසි ප්‍රවෘත්ති
2. මුහුදු කුඩාලේන් වග කිරීම සඳහා අන්තර් දමන ලද ඉස්සන් කොටු නැවත භාවිතය පිළිබඳ කෙටි සම්මුඛ සාකච්ඡා – 2012 මැයි 21 : ලංකාදීප ප්‍රවත්තන
3. වයඹ සහ නැගෙනහිර මුහුදු ආශ්‍රිතව සිදුකරන ලද මුහුදු කුඩාලේන් සම්පන් ගෙවීමෙන් පිළිබඳව විනාඩි 15 ක කෙටි සම්මුඛ සාකච්ඡා – 2012 ජූනි 03 : ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ වෙළඳ සේවය.

4. මුහුදු කුඩාලන් මත්ස්‍ය කරමාන්තය සහ එහි කළමනාකරණය පිළිබඳ සම්මුඛ සාකච්ඡා – 2012 ජූලි 01 : ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ වෙළඳ සේවය
5. නාරා ආයතනය විසින් සිදු කරනු ලබන සමුද්‍ර සීරපායින් සම්බන්ධ පරායේෂණ කටයුතු පිළිබඳ විශේෂාංගය 2012 ජනවාරි 06 දින විකාශිත රුපවාහිනී ප්‍රවෘත්ති.

වෙනත් වාර්තා

1. Ajith Kumara, P.A.D., J.S. Jayanatha, J. Pushpakumara and D.C.T. Dissanayake (2012) Development of artificial breeding and culture techniques for sandfish in Sri Lanka. Sathsamudura: 25-28
2. Ajith Kumara, P.A.D., J.S. Jayanatha, J. Pushpakumara and D.C.T. Dissanayake (2012) Research and Development Efforts to Manage Depleted Sea Cucumber Populations in Sri Lanka. YSF Newsletter: 14-16

#### **පුහුණු පායමාලාවන්/ වැඩමුළු/ සහභාගි වූ සමුළු**

1. තායිලන්තයේ “පුත්‍ර” හි 2012 පෙබරවාරි මස 13 – 17 යන දිනයන්හිදී පැවැති බෙන්ගාල බොක්ක විශාල සාමුද්‍රික පරීසර පද්ධතිය තිරසාර ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ (BOBLME) ව්‍යාපෘතිය යටතේ දේශ සීමාන්තර පොදු ගැටුව විශ්ලේෂණ වාර්තාව ස්ථීර කිරීම හා කුමෝජ්පායික ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සැකසීමේ සමුළුවට සහභාගිවීම්.
2. තායිලන්තයේ බැංකොක්හි 2012 පෙබරවාරි 28 සිට මාර්තු 01 දක්වා පැවැති බෙන්ගාල බොක්ක විශාල සාමුද්‍රික පරීසර පද්ධතිය තිරසාර ලෙස කළමනාකරණය කිරීමේ (BOBLME) ව්‍යාපෘතිය යටතේ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ රස්වීම හා වාර්ශික කළාපීය ක්‍රියාකාරකම් සැලැස්ම සැකසීමේ වැඩිසටහන.
3. 2012 මැයි 21 – 24 දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ හික්කඩුවේ දී පැවැති කොරල් පර තිරික්ෂණය හඳුනා ගැනීම හා යම් තත්ත්වයකට පත්කිරීමේ කළාපීය දරුණකයන් හඳුනා ගැනීම යන මැයෙන් පැවති වැඩමුළුව.
4. 2012 මැයි මස 30 වනදින සිට ජූනි 10 දක්වා කොරියාවේදී පැවැති KOICA සාමුද්‍රිය වගාව පිළිබඳව පුහුණු වැඩමුළුව.
5. 2012 සැප්තැම්බර් මස 11 – 15 දක්වා කේප්ටවුන්හි පැවති ඉන්දියානු සාගර වූනා කොමිසමේ (IOTC) දහවන Billfish (තලපතා, කොප්පරා, සප්පරා) මසුන් පිළිබඳව කටයුතු කරන විද්‍යාත්මක සැසිවාරය.
6. 2012 සැප්තැම්බර් මස 17 – 19 දක්වා දකුණු අඩුකාවේ කේප්ටවුන්හි පැවති අවවන ඉන්දියානු සාගර වූනා කොමිසමේ (IOTC) පරීසර පද්ධති හා ඉලක්ක නොකළ මත්ස්‍ය සම්පත තෙලා ගැනීම සම්බන්ධව දෙවන ක්‍රියාකාරී රස්වීම්.
7. ඉන්දියානු සාගර වූනා කොමිසමේ (IOTC) දෙවන ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායම් රස්වීම්.
8. 2012 අලේල් 16 – 17 දක්වා ඕස්ට්‍රොලියාවේ පිමැන්ටල්හි පැවැති නමවන ඉන්දියානු සාගර වූනා කොමිසමේ (IOTC) අනුමැති කම්ටු රස්වීම සහ 16 වන ඉන්දියානු සාගර වූනා කොමිසමේ රස්වීම්.

9. 2012 සැප්තැම්බර 16 – 22 දක්වා වියවනාමයේ Dan nang (ඩා නංග්) හි පැවති හතරවන ආසියානු පැකිරික් දීවර කොමිසමෙහි සහ 32 වන ආසියා පැකිරික් දීවර කොමිසමෙහි රස්වීම.
10. 2012 නොවැම්බර 19 - 21 දක්වා මැලේසියාවේ පිනැන්ග්ගි පැවැති කුඩා මුනා විශේෂ සම්බන්ධ දෙවන ඉන්දියානු සාගර මුනා කොමිසමේ කමිටු රස්වීම.

## 5.6 ජාතික සාගර විද්‍යා සහ සමුද්‍රීය විද්‍යා ආයතනය

අංශ ප්‍රධානී ආචාර්ය කේ. අරුලන්තන් මහතා

ජාතික සාගර හා සමුද්‍රීය විද්‍යාතනයේ කාර්යය වනුයේ, අපගේ මූහුදු සීමා කලාප, වෙරළ හා සමුද්‍ර සම්පත් කළමනාකරණය හා අපගේ ජාතික ආර්ථිකය සමාජය හා පාරිසරික අවශ්‍යතාවයන් ඉටුකර ගැනීම සඳහා සාගර සම්පත් බුද්ධිමත්ව කළමනාකරණය තුළින් කාර්මික කටයුතු සහ දිගකාලීන සැලසුම් සහගත ගවේෂණයක් කිරීමයි. තවද, ශ්‍රී ලංකාවේ EEZ කලාපය තුළ මත්ස්‍ය කර්මාන්තය හා බැඳෙන අපීවි සම්පත් ගවේෂණය සඳහා අවශ්‍ය දත්ත හා මෙහෙයුම් පිළිබඳ දැනුම ද මෙම අංශය විසින් ලබා දේ. එමෙන්ම මෙම අංශය යටතේ අනෙකුත් ඉංජිනේරු කටයුතු සඳහා පාරිසරික බලපෑම් අධ්‍යයතයට, ඒවා සැලසුම් කිරීමට, වෙරළබඩ ඉදි කිරීම සඳහා පුදුසු ස්ථාන තෝරා ගැනීමට, එනම් වරායක්, දේවර වරායක්, වෙරළබඩ සංරක්ෂණ යෝජනා තුම වැනි දැ පිළිබඳ පර්යේෂණ කර අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දේ. එම පර්යේෂණ කටයුතු ගෝලිය උණුසුම්කරණය හා හරිතාගාර ආවරණය අදාළ කරගෙන කාලගුණ විපර්යාස පිළිබඳ අනාවැකි ද පල කරයි. තවදුරටත් පර්යේෂණ සිදු කිරීම තුළින් ඉහත සංසිද්ධී අනාගතයට බලපාන අයුරු හා එම බලපෑම් අවම කර ගැනීමට අවශ්‍ය සැලසුම් හා උපදෙස් ලබා දේ.

2012 වර්ෂය තුළ ජාතික සාගර හා සමුද්‍රීය විද්‍යාතනය මගින් පර්යේෂණ ව්‍යාපාති පහක් නිම කරන ලදී. ඒවායේ අරමුණු වනුයේ,

- ලංකාව වටා පිහිටි සාගරය පිළිබඳ අවබෝධය වැඩි දියුණු කිරීම.
  - සාගර අපීවි සම්පත් පිළිබඳ ගවේෂණය හා තක්ව විශ්ලේෂණය.
  - ශ්‍රී ලංකාව වටා ඇති දියවැළ්, තාපානතිය, උත්පලවනයන් හුදානා ගැනීම හා අධ්‍යතය.
  - සාගරයේ සිදුවිය හැකි හානිවල විහාරය පිළිබඳ සැලසුම් කිරීම හා අනාවැකි පල කිරීම.
  - මත්ස්‍ය කලාප මෝසම් හා කාලගුණීක සංසිද්ධී පිළිබඳ අනාවැකි පල කිරීම.
  - වන්දිකා ජායාරූප මගින් මත්ස්‍ය සම්පත් පිළිබඳ අනාවැකි පල කිරීම.
  - ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති මහද්වීප තටාකය තු ගැසෙන හා තු හොතිකව සිතියමිගත කිරීම.
  - වෙරළ කලාප කළමනාකරණය සඳහා අවශ්‍ය තීරණ ගැනීමට උපකාර කිරීම.
- මෙයට අමතරව මෙම අංශය මගින් පහත ජාතික අවශ්‍යතා ද ලබා දේ.
- සාගරය හා සම්බන්ධ ව්‍යුහයක් හා ස්ථාවර මූහුදු මට්ටම් නඩත්තු කිරීමේ මූලික මධ්‍යස්ථානය ලෙස සාගර නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය ක්‍රියා කරයි.
  - ශ්‍රී ලංකාව වටා සාගරයේ මත්ස්‍ය කලාපයන් පිළිබඳ නිවේදන සති දෙකකට වරක් මත්ස්‍ය කලාප අනාවැකි පල කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය මගින් නිකුත් කරයි.

ජාතික සාගර හා සමුද්‍රීය විද්‍යාතනයයේ කාර්යය මණ්ඩලය විසි දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. මෙයට පර්යේෂණ නිලධාරීන් දී දෙනෙක්, පර්යේෂණ සහකාරවරු සය දෙනෙක්, විද්‍යාගාර සභායකයින් දෙදෙනෙක් හා කාර්යාල සභායකයින් දෙදෙනෙක් ඇතුළත් වේ.

**ව්‍යාපෘතිය 1. 4 : මුහුදු ක්ෂීරපායින් සිටින ස්ථාන හඳුනා ගැනීම.**

අරමුණු :

- දාජයි සම්ක්ෂණ හා ගබඳ සම්ක්ෂණ මගින් සමුදු ක්ෂීරපායින්ගේ සංචරණය හා ව්‍යාපෘතිය අවබෝධ කර ගැනීම.
- මුහුදු ක්ෂීරපායින් එකතු වන ස්ථාන හඳුනා ගැනීම.
- මුහුදු උගරකුගේ සැකිල්ලක් සැකසීම හා සමුදු ක්ෂීරපායින් වෙරළ වටා සංචරණය කරන ස්ථාන පිළිබඳ වාර්තා ඇතුළත් දත්ත ගබඩාවක් සැකසීම.

ප්‍රතිඵල :

- මුහුදු ක්ෂීරපායින්ගේ ගබඳ පිළිබඳ දත්ත ගබඩාවක් දිග පුහු බොල්පින්, කබර මූල්ලා බොල්පින්, සාමාන්‍ය බොල්පින්)
- සමුදු ක්ෂීරපායින්ගේ දිවනි තරංග වලට අනුව ඔවුන් සිටින ස්ථාන ගණිතමය ආකෘතියක් කුළින් ලබා ගැනීම.
- මුහුදු උගර සැකිල්ල සැකසීම.

ප්‍රගතිය (%)      හොඨික - 75%      මුල්‍ය - 100%

**ව්‍යාපෘතිය 1. 8 : වන්දිකා තාක්ෂණය මගින් මත්ස්‍ය අනාවැකි පළ කිරීමේ පද්ධතිය දියුණු කිරීම.**

අරමුණු :

- අනාවැකි පළ කිරීම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා “වුනා” මසුන් හරහා ස්ථානගත දේවර දත්ත එක්රස් කරයි.
- කාලයත් සමග ලබා ගන්නා මුහුදු මතුපිට උෂ්ණත්වය, හරිතපුද හා සිරස් හා තිරස් උෂ්ණත්වය යන පරාමිතින් මගින් වුනා මසුන් ඇල්ලීම.
- මත්ස්‍ය අනාවැකි පළ කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය පිළිබඳ නව තාක්ෂණික කුම හා මසුන් අල්ලා ගැනීමේ උපක්‍රම පිළිබඳ දේවර ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීම.
- දේවර ප්‍රජාවගේ ආර්ථික කාර්යයන් වැඩි දියුණු කිරීමට සතිපතා මත්ස්‍ය අනාවැකි පිළිබඳ තොරතුරු බෙදා හැරීම.

ප්‍රතිඵල :

- වන්දිකා තාක්ෂණ දත්ත සැකසීමේ විද්‍යාගාරයේ බාරිතාව වැඩි දියුණු කිරීම.
- වෙරළ ආක්‍රිත මුහුදේ දේවර කර්මාන්තය සඳහා සාගරික දත්ත ඇතුළත් දත්ත ගබඩාවක් නිර්මාණය කිරීම.
- මුහුද ආක්‍රිත දේවර ප්‍රජාවගේ ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව දියුණු කිරීම.

ප්‍රගතිය (%)      හොඨික - 95%      මුල්‍ය - 60%

## ව්‍යාපෘතිය 2. 3 : ත්‍රිකුණාමල බොක්ක හා ඒ ආසන්න ගංගා දිය දහරා අධ්‍යයනය

ත්‍රිකුණාමල බොක්ක ශ්‍රී ලංකාවේ වැදගත් වෙරළ ආස්‍රිත ජල පද්ධතියක් වේ. මන්ද, ත්‍රිකුණාමල බොක්ක ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට, පාරිසරික අයයන්ට හා නාවික කටයුතු වලට විශාල බලපෑමක් සිදු කරයි. මෙම ත්‍රිකුණාමල බොක්කේ සාත තුළ ජලයේ ලක්ෂණ වෙනස්වීම් රඳා පවතින්නේ මහවැලි ගගේ අත ගංගා (උප්පු ආරු, කොඩියාරු ආරු, කට්ටු ආරු) මගින් එකතු වන මිරිදිය, තබලගමු බොක්ක ආස්‍රිත කාෂී කර්මාන්තයේ මුදා හැරීම හා පාඨාණ මතය. ජල පද්ධතියේ වෙනස්වීම් ත්‍රිකුණාමල බොක්ක තුළ ඇති පරිසර පද්ධතියට, ජලජ ගාක හා සංචුත්ව සංඝුම බලපෑමක් ඇති කරයි. එමගින්ම මුහුදට ජල දහරා ලෙස ගමන් කරන මෙම ගංගා ජල දහරා මගින් බලපෑමක් ඇති කරනුයේ මත්ස්‍යයන්ට පමණක් තොට ඉස්සන්, මුහුද ඉකිලි, ලොඩි මිලියන ගණනක් වූ මොලස්කාවන්, මුහුද පැලැටි, කකුලවන් අනෙකුත් අන්තීක්ෂීය පිවින්වත්ය. තවදුරටත් මෙය මුහුද ස්පිර්ඩානින්ගේ සංවරණ රටාවට ද බලපෑම් ඇති කරයි. (තල්මසන්, බොල්පින්) ගංගා ගලායුම නිසා ඇතිවන වාර්ෂික පාඨාණ පැනිරීම, ත්‍රිකුණාමල බොක්කේ පවතින දියවැල් රටාව පාලනය කෙරෙනුයේ ප්‍රාථමික නිෂ්පාදනය හා වෙරළ ආසන්න වාසස්ථානයි. අවසානයේ ත්‍රිකුණාමල බොක්ක හා සම්බන්ධ සියලු ආර්ථික කටයුතු (ධිවර, පලපිටි හා සංවාරක) සහ වැදගත් පාරිසරික ත්‍රිකුණාමල බොක්ක හා සාගරය නිරික්ෂණය මධ්‍යස්ථානය.

ප්‍රගතිය (%) හොඹික - 97% මුල්‍ය - 130%

## ව්‍යාපෘතිය 5. 1 : සාගරය හා බැඳී ආපදාවන් පිළිබඳ පූර්ව අනතුරු ඇගැවීම සඳහා සාගර තත්ත්වයන් නිරික්ෂණය කිරීම - සාගර නිරික්ෂණ මධ්‍යස්ථානය.

2007 මාරුතු මස සාගර නිරික්ෂණ මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපනය කරන ලදී. මෙම මධ්‍යස්ථානය නිශ්චිත කාලයන් හා ආසන්න නිශ්චිත කාලයන් තුළදී ශ්‍රී ලංකාව අවට සාගරය තුළ සාගරික තත්ත්වයන් නිරික්ෂණය කිරීම සඳහා නිරික්ෂණ පද්ධතියක් ගොඩනගමින් පවතී. මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වනුයේ මෙම පද්ධතිය මගින් ශ්‍රී ලංකාව වටා ඇති සාගරික තත්ත්වයන්ගේ වෙනස පිළිබඳ අනාවැකි පළ කිරීමේ හැකියාවන් සමන්වීතව ගොඩ නැගීමයි.

අරමුණු :

- පූර්ව අනතුරු ඇගැවීම සහ සාගරය හා බැඳී ආපදාවන් වලක්වා ගැනීම.
- ශ්‍රී ලංකාව වටා සාගරයේ හොඹික සාගරික පාරිසරික තත්ත්වයන් පිළිබඳ අනාවැකි පළ කිරීම.
- සාගරික හා ඒ ආස්‍රිත පරාමිතින් පිළිබඳ දත්ත ගබඩාක් පවත්වා ගැනීම.
- සාගරයේ පවතින පාරිසරික දත්ත හා තොරතුරු විශ්ලේෂණය එම තොරතුරු අවශ්‍ය පුද්ගලයන්ට ලබා දීම.
- කාලගුණික වෙනස්වීම් වෙරළ පරිසරයට බලපාන අපුරු පිළිබඳ නිරික්ෂණ සහ නිරුපන මගින් අධ්‍යයනය.

ප්‍රතිඵල :

- ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය වෙත සාගරය හා බැඳී ආපදාවන්ගේ නිශ්චිත තොරතුරු ලබාදීම තුළින් එම ආපදාවන්ගේ හානිය අවම කිරීම.
- වෙරළාසන්න මුහුදේ පාරිසරික තත්ත්වයන් පිළිබඳ සිතියම් හා ජායාරුප.
- මසුන් බහුල පුද්ගල කාලගුණික රටා වැනි දේ සඳහා අදාළ වන්නා වූ හොඹික සාගර පාරිසරික තත්ත්වයන් සඳහා අනාවැකි පළ කිරීමට නිර්මාණයක් කිරීම.

ප්‍රගතිය (%) හොඹික - 95% මුල්‍ය - 98%

ව්‍යාපෘතිය 5. 3 : ඩු විද්‍යාත්මක හා ඩු සොයික විද්‍යාත්මක ගවේණය.

අරමුණ :

- මුහුදු පතුලේ මතුපිට ලක්ෂණ හා පාඨාණ ලක්ෂණ පිළිබඳ ගවේණය.
- සාගර පාඨාණ පැතිරීම සිතියම් කිරීම.
- Side Scan Sonar හාවිතයෙන් මුහුදු පතුල මත ඇති නිශ්චිත වස්තුන් සොයා ගැනීම.

ප්‍රතිඵල :

- අධ්‍යාපන කළාපය තුළ මුහුදු පතුලේ පාඨාණ සාම්පූල හාවිතයෙන් එහි පාඨාණ ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ විස්තරාත්මක සිතියම්.
- අධ්‍යාපන කළාපය තුළ මුහුදු පතුලේ මතුපිට ලක්ෂණ පිළිබඳ විස්තරාත්මක සිතියම්.

### විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ පත්‍රිකා

#### Abstracts

1. Arulananthan. K, Circulation system and hydrographic – an introduction to oceanography of Northern Indian Ocean ., Proceeding of the first International conference on oceanography in the Bay of Bengal, 2012
2. Harischandra K.A.D.A.T. and Arulananthan. K., Tropic status of Periya Kalappu Lagoon – a bar built lagoon., National Aquatic Resources Research and Development Agency Scientific Sessions – 2012
3. Jayanthi. M.A.J.C, Arulananthan K.2012. A preliminary study on potentiality of captive breeding of Holothurians scabra. Submitted to the Journal of the National Aquatic Resources Research and Development Agency of Sri Lanka.
4. Jayanthi. M.A.J.C., Mallikarachchi, U., and Arulananthan, K.2012. Fattening of sea cucumber as an alternative income generation activity in the Northern Province, Sri Lanka. In: proceedings of the 18th annual sessions: Sri Lanka Association for Fisheries and Aquatic Resources (SLAFAR), May 2012, Colombo (abstract).
5. Jayasiri, H. B. Arulananthan K. and Jinadasa S. U. P. (2012), Characterization of bio-physical features in Thalawila fishery ground, Northwestern coast of Sri Lanka, First International Conference of Oceanography in Bay of Bengal
6. Jayathilaka R.M.R.M., K. Arulanthan., **Vocalizatice patterr** of Indo-Pacific humpback dolphins (*Sousa-chinensis*) in Sri Lanka ,**Kalpitiya lago** , National Aquatic Resources Research and Development Agency Scientific Sessions – 2012.,
7. Jinadasa. S.U.P., Historical evidences of the internal wave generation in the Bay of Bengal, First International Conference of Oceanography in Bay of Bengal

8. Jinadasa. S.U.P., Internal waves and bottom turbulence in the East China sea, NARA scientific session
9. Jinadasa. S.U.P., Integrated geophysical applications for exploration of ship wrecks along the East Coast of Sri Lanka, NARA scientific sessions
10. Jinadasa. S.U.P., Characterization of beach faces using Airborne Lidar Technology, Southern Maine Coastal Area.
11. Lossif Lozovatsky, H.J.S. Fernando, S.U.P. Jinadasa and K. Arulananthan., Internal waves and mixing with emphasis on the East Indian Coastal Current off Sri Lanka., Proceeding of the first International conference on oceanography in the Bay of Bengal, 2012

#### Full Papers

1. Rajapaksa. J.K., Modeling thermal front using satellite data to locate tuna fishing grounds in the NE Indian Ocean, APRSAF-19, 2012
2. Rajapaksa. J.K., Enhancement of Fishery Forecasting System of Sri Lanka incorporating Satellite Data: Case Study on Yellowfin Tuna (*Thunnus albacores*), PORSEC, 2012
3. Rajapaksa. J.K., Predicting thermal structure of the ocean using satellite data to locate hooking depths of tuna longlines in the northeast Indian Ocean, IOTC, 2012
4. Wijayadewa.A. Preliminary investigation on offshore sand deposits in Negombo, NARA Scientific Session 2012.
5. Jinadasa. S.U.P (2012), Locating of Salt and Fresh Water Interface in Coastal Zones Using 2D Resistivity Imageries *Applied Mechanics and Materials* Vols. 212-213 (2012) pp 155-162, *Trans Tech Publications, Switzerland* doi:10.4028/www.scientific.net

#### Full Workshops/ Symposium / Meetings

1. Arulananthan. K., DBCP capacity building workshop for the Western Indian Ocean region (Mombassa, 16-20 April 2012)
2. rulanathan. K., Multidisciplinary Oceanographic Observations for Coastal Zone Management., CSIR-National Institute of Oceanography, Goa, India., September 03 -14, 2012
3. Jayatilak . R.M.R.M., **Marine mammal symposium and passive acoustic training program** conducted by CRIOMM-IOMAC, Mount Lavinia Sri Lanka ( 14-16 th of December 2011)
4. Rajapaksa. J.K., The Space Applications for Environment (SAFE) workshop and the 19th Session of the Asia-Pacific Regional Space Agency Forum (APRSAF-19), Kuala Lumpur, Malaysia, December 11-14, 2012
5. Rajapaksa. J.K., Pan Ocean Remote Sensing Conference (PORSEC), 5-9 November 2012, Kochi, Kerala, India
6. Rajapaksa. J.K., Working Party on Tropical Tunas (WPTT) and India Ocean Tagging Symposium, Indian Ocean Tuna Commission (IOTC), 24th October to 2nd November 2012, Mauritius

## **ව්‍යාපේකි කටයුතු**

Rajapaksa. J.K., Collaborative project “**Modeling ocean frontal zone using satellite and float data to locate tuna fish aggregations in Sri Lankan waters**” technically supported by Japanese Aerospace eXploration Agency (JAXA) through SAFE (Space Agency for Environment) initiative of APRSAF (Asia Pacific Regional Space Agency Forum) was completed and final report was presented at APRSAF-19 meeting held in Malaysia 11-14 December 2012.

## **අනෙකුත් ත්‍රියාකාරකම්**

1. Rajapaksa. J.K., Involved in IOTC CELL meeting participation held in the Ministry of Fisheries and Aquatic Resources for IOTC matters concerned. A proposal is prepared as an alternative management options for the proposed quota allocation proposals submitted by 6 countries.
2. Rajapaksa. J.K., Contributed to the central database management system (CDBMS) established at the Ministry of Fisheries. Meeting participation, technical advices and fisheries data have been provided to the database in the required format to submit to the IOTC.
3. Rajapaksa. J.K., Actively involved in the IOTC-OFCF project for fishery data collection program, Meeting participation as well as a resource person for samplers training program

## 5.7 පසු අස්වනු තාක්ෂණ ආයතනය

අංශ ප්‍රධානී: ආචාර්ය කේ. ඩී. එස්. ආරියව්‍ය

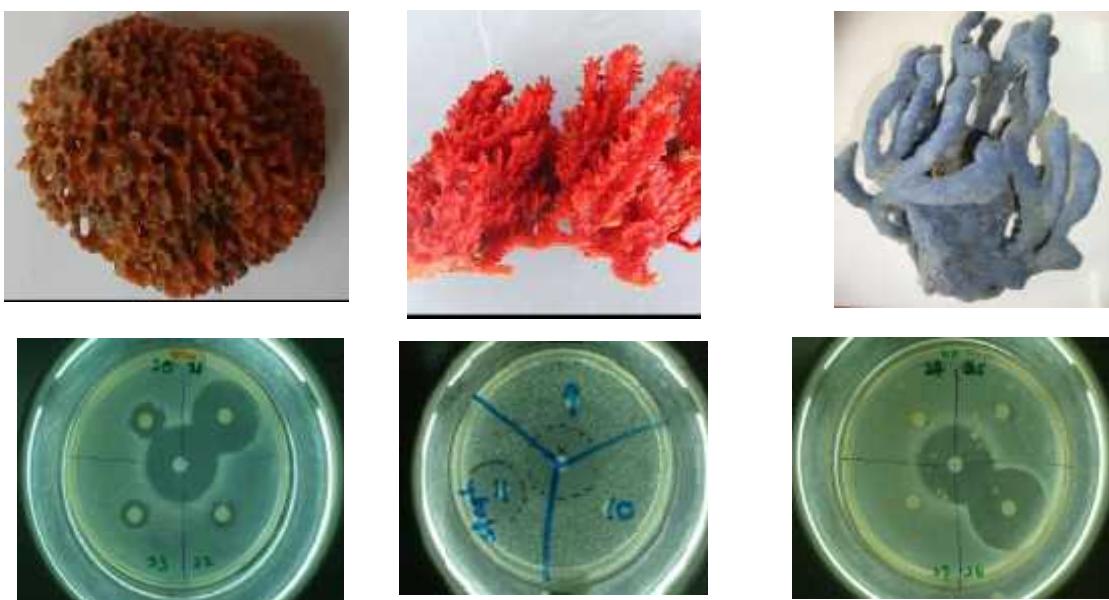
පසු අස්වනු තාක්ෂණ ආයතනය ප්‍රධාන වගයෙන් පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති 3 ක් 2012 වර්ෂයේදී සාර්ථකව නිම කරන ලදී. පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිවලට අමතරව පසු අස්වනු තාක්ෂණ ආයතනය විසින් දිවර ප්‍රජාව උදෙසා නිවැරදි මත්ස්‍ය පරිහරණය පිළිබඳව පූහුණු වැඩමුළු කිහිපයක් පවත්වන ලදී.

උපාධි අපේක්ෂක සිසු සිසුවියන් කිහිප දෙනෙක් හට ඔවුන්ගේ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති හා පූහුණුවේම් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන ලදී. මෙම අංශයේ තත්ත්ව පාලන විද්‍යාගාරය මගින් දිවර කේත්තුයට නියැදි විශ්ලේෂණ සේවා සපයනු ලබයි. තත්ත්වපාලන විද්‍යාගාරයේ සූජුපිට් විද්‍යාගාරය හා රසායන විද්‍යාගාරය ISO/IEC 17025 (2005) ප්‍රතිකතරණ තත්ත්ව සහතිකයට අනුකූලව සේවා ඉටු කරනු ලබයි.

2012 වර්ෂය අවසානයේදී නියැදි 955 ක විශ්ලේෂණ කටයුතු සිදුකර ඇති අතර, විශ්ලේෂණ වාර්තා 505 නිකුත් කර ඇත. ඒ අතරම මිලියන 5.93 ආදායමක් උපයා ඇත.

ව්‍යාපෘති 3.1 : මූහුදු පිවින්ගේ පෙළ විවිධත්වය සහ ජ්‍යායින් ලබාගත හැකි ග්‍යාෂයිය වටිනාකමකින් යුත් රසායනික නිස්සාරණය

මූහුදු පිවින්ගේ ග්‍යාෂයිය වටිනාකමකින් යුත් සංයෝග බහුල වගයෙන් ඇති අතර, ඒවා බොහෝමයක් මේ වනතෙක් හඳුනාගෙන තොමැත්ත. මායු කොරල් (sponges) එවැනි ග්‍යාෂයිය වටිනාකමකින් යුත් සංයෝග බහුල පිවින් කොට්ඨාගයක් වන අතර, ශ්‍රී ලංකාව අවටින් සෞයා ගන්නා ලද මායු කොරල් විශ්ලේෂණ 19 ක් සූජු පිවින්ට (බැක්ටීරියා සහ දිලිර) එරෙහිව ක්‍රියා කළ හැකි සංයෝග පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරන ලද අතර, දෙහිවල සහ යාපනය පුදේශුවලින් ලබාගන්නා ලද විශ්ලේෂණ 07 ක පමණ ඉහළ ප්‍රතිමක්සිකරණ (antioxidant) ක්‍රියාකාරීත්වය පරිශා කරන ලදී. දෙහිවල පුදේශුයෙන් ලබාගන්නා ලද එක් විශ්ලේෂයක ප්‍රතිමක්සිකාරක අගය 91% පමණ ඉහළ අගයක පැවතුනි. එසේම දෙහිවල සහ යාපනය පුදේශුයෙන් ලබාගන්නා ලද විශ්ලේෂණ 02 ක් ස්ටැෆෝකොක්සිස (Staphylococcus) බැක්ටීරියා වලට එරෙහිව විශ්ලේෂ ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්වන ලදී.



Analysis of Sponges for Antifungal Activity

ප්‍රගතිය (%)

හොඟික - 100%

මුල්‍ය - %

**ව්‍යාපෘතිය 3. 4 : පුණු දැමු කට්ටා කරවල වල සහ පුණු දමා අවවේ වියුතු කට්ටා කරවල වල ප්‍රමාණාත්මක සහ ගුණාත්මක තත්ත්වයන් සංස්ථානය කිරීම.**

මෙම අධ්‍යයනය මගින් පුණු දැමු කට්ටා කරවල සහ සාම්ප්‍රදායික ආකාරයට පුණු දැමු කට්ටා කරවල වල පුණු ප්‍රමාණය ජල ප්‍රමාණය පොරීන් ප්‍රමාණය වෙනස්වීමත් අවසන් අස්වැන්නේ ප්‍රතිශතයත් සංස්ථානය කරන ලදී. රසායනික හා හෝතික පරික්ෂාවන් මගින් ගුණාත්මක තත්ත්වයන් නිරික්ෂණය කරන ලදී.

සාම්ප්‍රදායක නොවන ආකාරයට කට්ටා කරවල සැකසීම මගින් සාම්ප්‍රදායක කුමයට කරවල නිෂ්පාදනයට වඩා 25% කින් අස්වැන්න වැඩිකර ගතහැකි අතරම තත්ත්වයන් වඩාත් උසස් කරවල නිෂ්පාදනය කරගත හැකි බව සනාථ විය.

**ව්‍යාපෘතිය 3. 4 : මූහුදු පැලැටී උපයෝගනයන් නිපදවීය හැකි විවිධ වෙළඳපාල නිෂ්පාදන**

මූහුදු පැලැටීවල ක්‍රියාත්මක මූහුදු පැලැටී වර්ග 04 ක් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනය කරන ලද පොහොර වර්ග හා ඒවායින් බෝග නිෂ්පාදනය කෙරෙහි ඇති බලපෑම අධ්‍යයනය කරන ලදී.

මෙහිදී ප්‍රධාන මූහුදු පැලැටී වර්ග 03 ක් යොදා ගන්නා ලදී. එනම්, සාගසම් විශේෂ, උල්වා විශේෂ හා ග්ලැසිලේරියා විශේෂ හා ඉයුකෝමා විශේෂ යන වර්ගයන්ය. මෙම මූහුදු පැලැටී විශේෂ මූහුදු කොර්පර අග්‍රිතව වර්ධනය වන බැවින්, ඒවායේ ඇති අප්‍රාව්‍ය ඉවත් කිරීම සඳහා මූහුදු වතරෙන් සෝදා විශේෂය කිරීමෙන් අනතුරුව උපරිම වර්ධනයක් සඳහා පැලැටී පොහොර පමණක් හාවිතය ප්‍රමාණවත් නොවන අතර, හිග රසායනික ද්‍රව්‍ය මිශ්‍ර කිරීම මගින් මූහුදු පැලැටී වල ගුණාත්මකභාවය හා වර්ධනතාවය ඉහළ නැංවීමට තවදුරටත් කටයුතු කිරීමට හැකි බව අධ්‍යයනය කරන ලදී.

**ව්‍යාපෘතිය :** මූහුදු පැලැටී හාවිතයන් සාදා ගන්නා ලද රසායනික පොහොර වල රසායනික හා පෝරුම පදාර්ථ නිර්ණය කිරීම.

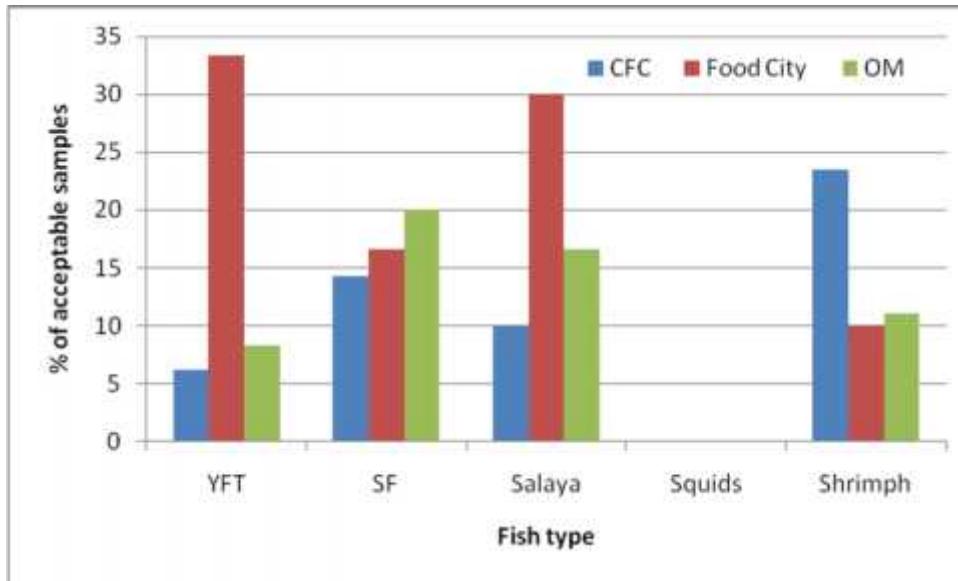
මෙම මූහුදු පැලැටී පොහොර නිස්සාරණ කුම කිහිපයකට කරන ලද අතර, මෙහි ඇති නිස්සාරණය කරන ලද පොහොර ප්‍රමාණය 75%, 80%, 90% ලෙස ප්‍රතිශත වලින් ලබා ගන්නා ලදී. වැඩිම ප්‍රමාණයක් නිස්සාරණය කරන ලද්දේ 80% කුමය බැවින් එහි රසායනික පරාමිතික වල අගය ඉහළ අගයක් දැයි තීරණය කරන ලදී. මූහුදු පැලැටී පැය  $\frac{1}{2}$  ක් රත් කිරීමෙන් නිස්සාරණය කරන ලද පොහොර වැඩි සාන්දු ප්‍රතිශතයක් අඩංගු විය රසායනික ද්‍රව්‍ය අඩංගු ප්‍රමාණයද ඉහළ අගයක ගන්නා ලදී.

ප්‍රගතිය (%)      හෝතික - 100%      මූල්‍ය - %

**ව්‍යාපෘතිය 3.6 : දේවර වරායන්හි හා තෝරාගත් මත්ස්‍ය වෙළඳසැල්හි මත්ස්‍යයින්ගේ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ පරික්ෂා කිරීම.**

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ තෝරාගත් දේවර සංස්ථා, වෙළඳසැල්, සුපිරි වෙළඳසැල් හා අනෙකුත් මත්ස්‍ය අලෙවිසැල් වල අලෙවිය සඳහා ඇති මත්ස්‍යයින්ගේ නියයැදි රසායනික හා ක්‍රියාත්මක පර්යේෂණවලට හාන්තය කරන ලදී. මත්ස්‍ය වර්ග 05 ක් මත්ස්‍යයින් පර්යේෂණවලට යොදාගත් අතර, මුළු නියයැදි ප්‍රමාණය ගත්කළ නියයැදි 15 ක් (කෙලවල්ලා - 37, කොජ්පා - 36, සාලයා - 26, ඉස්සන් - 36, දැල්ලන් -20 ) පැලියගොඩ, පන්නල, අනුරාධපුරය, නිස්සාමහාරාමය, අවිස්සාවේල්ල, කන්තලේ, යක්කල, මේරිගම, හැටන්, නුවර, අම්බලන්තොට, රත්නපුර, බණ්ඩාරවල, නුවරඑළිය, ඇල්පිටිය, ගාල්ල, නුගේගොඩ, හොරණ සහ ඉංගිරිය යන ස්ථානවලින් එකතු කර ගන්නා ලදී. මෙම නියයැදියන්හි

ව්‍යාධිනක සැදුලීවින් (*Salmonella, E.coli, Staph, TPC*) හා රසායනික ද්‍රව්‍ය (TVN, Histamine & mercury) ඇතිදිය පරීක්ෂා කර බලන ලදී. මින් වැඩි නියැදි ප්‍රමාණයක් ගුණාත්මක හා වයෙන් පහළ තත්ත්වයක පවතින ලදී. මෙම පර්යේෂණයේ සාරාංශය පහත ප්‍රස්ථාරයෙන් පෙන්වුම් කරයි.



ප්‍රගතිය (%)      හොඳින් - 100%      මූල්‍ය - %

මෙම ව්‍යාපෘතියට 2012 වර්ෂයේ රු. මිලියන 1.82 වෙන්කළ නමුත් බේරුවල දීවර වෙළඳ අලෙවිසැල් ඉදිකිරීමේ අරමුණීන් එම මුදල රු. මිලියන 8.82 දක්වා ඉහළ නංවන ලදී. මෙම ඉදිකිරීම් තවදුරටත් කරගෙන යනු ලබයි.

#### විශ්ලේෂණ සේවාව

අපනයනය කරන මත්ස්‍ය හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනවලට හා මිනිස් පාරිභෝෂණයට ගන්නා මුළුන්ගේ හා සුරතල් මත්ස්‍ය කර්මාන්තයේ සැදුලීවි හා රසායනික පරීක්ෂණ පවත්වා තත්ත්ව පාලන සහතික නිකුත් කිරීමේ අරමුණීන් මෙම වැඩිසටහන සකස් කර ඇත.

දීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව එම මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන අපනයනය කිරීමේ අවසර ලබාදීමේ නිසි බලධාරයා වේ.

නාරා ආයතනයේ තත්ත්ව පාලන රසායනාගාරය, මත්ස්‍ය හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන, ජලය හා අයිස් පරීක්ෂා කිරීමේ පූර්ණ බලතල සහිත ආයතනයක් වේ.

මෙම වනවිට ආසන්න ලෙස 955 ක පමණ අපනයනය කරනු ලබන මත්ස්‍යයින් හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන, ජලය (මිරිදිය, කරදිය සහ සුරතල් මුළුන් සඳහා වූ) හා අයිස් පරීක්ෂා කර පරීක්ෂා වාර්තා නිකුත් කර ඇත. මෙම රසායනාගාරය ISO/IEC 17025 තත්ත්ව සහතිකය 2004 දී ලබාගත් අතර, එම තත්ත්වය තවදුරටත් පාලනය කරගනිමින් පවතී. අනුකූලතා තක්සේරු පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිතන මණ්ඩලය (SLAB) මගින් 2012 වර්ෂයේදී සිදුකළ විගණනයෙන් අනතුරුව, ISO IEC 17025 (2005) තත්ත්ව පාලන සහතිකය 2015 දක්වා දැරූස කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමුති ආයතනය මගින් විද්‍යාගාර උපකරණ කුමාංකනය කරන ලදී. අභ්‍යන්තර විගණන හා ඉහළ කළමනාකාරීත්වය සමඟ ප්‍රගති සමාලෝචන රස්වීම්ද පවත්වන ලදී. (Management Review Meeting)

### පූහුණු වැඩසටහන්

දිනයන්	ආයතනය	පූහුණුව	සහභාගි වූ සංඛ්‍යාව
19 -20/02/2012	වර්ල්වී විෂය - පොතුවිල්	මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන හා නිවැරදි පරිගණකය	35
16,17/05/2012	US AID at NARA	මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන	25
19/06/2012	සේවා ලංකා ත්‍රික්කාමලය	මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන හා නිවැරදි පරිගණකය	30
24/06/2012	මහවැලි අධිකාරීය	මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන	50
05/09/2012	ධේවර දෙපාර්තමේන්තුව හළාවන	කරවල නිෂ්පාදනය	40
13 – 14/09/2012	ධේවර දෙපාර්තමේන්තුව මීගමුව	කරවල නිෂ්පාදනය	50
08/12/2012	ධේවර අමාත්‍යාංශය හා ඡලපිටි වග අධිකාරීය මොරවැව - ත්‍රික්කාමලය	පූහුණු දැඩි මාල් හා දුම් ගැසු මාල් නිෂ්පාදනය	40
09/12/2012	ධේවර අමාත්‍යාංශය හා ඡලපිටි වග අධිකාරීය කන්තලේ - ත්‍රික්කාමලය	පූහුණු දැඩි මාල් හා දුම් ගැසු මාල් නිෂ්පාදනය	40

- දැයට කිරුළ පුදර්ගනය සඳහා දුම් ගැසු මාල පිළියෙළ කිරීම මෙම දුම්ගැසු මත්ස්‍යයින් සහන මිලට එම පුදර්ගනයේදී අලෙවි කරන ලදී. අනෙක් මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන පුදර්ගනයට තබන ලදී.
- මිරිස්ස දේවර වරායෙහි නිවැරදි මත්ස්‍ය පරිගණකය පිළිබඳ දැන්වීම් පුවරු සාදා පුදර්ගනය කිරීම.
- රස්වීම් කීපයකට සහභාගිවීම – දිවිනැගුම
- විද්‍යාගාර හා මත්ස්‍ය සැකසුම් නිෂ්පාදනාගාරයේ අලුත්වැඩියා කටයුතු නිමකර ඇත.
- පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් සංවිධානය කරන ලැබූ රස්දිය පිළිබඳ වැඩමුළුවට කෙරීන පිනදාස මහතා සම්පත් දායකයෙකු ලෙස සහභාගි වන ලදී.

පහත දැක්වෙන ව්‍යාපෘති යෝජන NORAD ආයතනයට ඉදිරිපත් කරන ලදී.

- මත්ස්‍ය හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනයන්හි ගුණාත්මකභාවය සෞඛ්‍යාරක්ෂිතභාවය හා වෙළඳපොල වැඩුණුවුණු කිරීම.
- ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුද ආග්‍රිත පරිසරයේ හා ආහාර ද්‍රව්‍යවල බැරලෝග මට්ටම පිළිබඳ පරිස්ථා කිරීම.  
මෙම අඟ පිළිබඳ විශේෂයින් දෙදෙනෙක් නාරා ආයතනයට පැමිණෙන ලදී. (Nov.26 – Dec.04, 2012)

## Research Publications

1. Norrakiah Abdullah Sani, Sujeewa Ariyawansa, Jamal Khair Hashim and Abdul Salam Babji 2012. The Risk Assessment of *Vibrio parahaemolyticus* in Black Tiger Shrimps (*Penaeus monodon*) in Malaysia. *Food Control* 31 (2013) 546-552.
2. S. Ariyawansa, P. Ginigaddarage and K. Hettiarachchi. An assessment of the effectiveness of cleaning and sanitation practices adopted by five fish processing establishments in Sri Lanka. 4<sup>th</sup> International symposium Sabaragamuwa University of Sri Lanka 11-12 January, 2013.Pp 3.
3. H.P.E. De Zoysa, P.H. Ginigaddarage, K.W.S. Ariyawansa and I. Wickramasinghe. Sources of faecal contamination of fresh fish harvested by multi-day boats. 4<sup>th</sup> International symposium Sabaragamuwa University of Sri Lanka 11-12 January, 2013. Pp 8.
4. S.B.N. Ahmad, E.M.R.K.B. Edirisinghe, P.H. Ginigaddarage, A. Rajasuriya and E. Dilip de Silva. Screening for antibacterial, antifungal and antioxidant activities of some local marine sponges. International conference on chemical sciences 20- 22 June 2012.
5. P.H. Ginigaddarage, K.W.S. Ariyawansa and K.S. Hettiarachchi. Sources of bacterial contamination of fresh fish harvested by multi-day boats. NARA scientific sessions 4th December, 2012.
6. S.B.N. Ahmad, E.M.R.K.B. Edirisinghe, P.H. Ginigaddarage, A. Rajasuriya and E. Dilip de Silva. Studies on the biochemical activities of some marine sponges in Sri Lanka. NARA scientific sessions 4<sup>th</sup> December, 2012.
7. Ariyarathna, D.S., Athauda, A.M.S.C., Ariyawansa, S. and Rajapaksha, N. 2012. Evaluation of shelf life of hot smoked herrings (*Amblygaster sirm*) under different packaging and storage conditions. NARA scientific sessions,43.
8. Ariyarathna,D.S., Sigurjon, A. and Pórarinsdóttir ,K.A., 2012. Effect of brining prior to dry salting on weight yield and quality of salted dried Atlantic herrings (*Clupea harengus*). NARA scientific sessions, 42.
9. B.K.K.K. Jinadasa, E.M.R.K.B. Edirisinghe and I. Wickramasinghe, 2012. Assessment of trace metals levels of main export fish species; Sri Lanka, International conference on chemical sciences-2012 June 20-22, Colombo, Sri Lanka; 67 pp.
10. B.K.K.K. Jinadasa, E.M.R.K.B. Edirisinghe and I. Wickramasinghe, 2012. Mercury in Yellowfintuna, *Thunnus albacares* from waters of Sri Lanka, The first international conference on oceanography in the Bay of Bengal, 2012 Nov. 28 -29, Colombo, Sri Lanka; 30 pp.
11. B.K.K.K. Jinadasa, I. Wicramasinghe and R.I. Samanthy, 2012. Study on metal concentration of some sea cucumber species in Sri Lanka, International Conference on Fisheries and Marine science 2012 Aug 23-24, Negombo-Sri Lanka; 23 pp.

12. B.K.K.K. Jinadasa and S.B.N. Ahmad, 2012. Evaluation of the concentration of trace metals in the fishing harbors; Sri Lanka, National Aquatic Resources Research & Development Agency, scientific session, 2012 Dec. 04, Colombo, Sri Lanka; 26 pp.
13. S.B.N. Ahmad, B.K.K.K. Jinadasa and E.M.R.K.B. Edirisinghe, 2012. The Nutritional Composition and Fatty acid Profile of Sea Bass (*Lates calcarifer*) in Sri Lanka, National Aquatic Resources Research & Development Agency, scientific session, 2012, Dec. 04, Colombo, Sri Lanka; 41 pp.
14. M.M. Subasinghe, B.K.K.K. Jinadasa and I. Wickramasinghe, 2012. Accumulation of toxic and essential trace metals in four fish species from Anuradapura district, Sri Lanka, First national symposium of “The potential health and environmental impacts of exposure to hazardous natural and man-made chemicals and their proper management”, 2012 Nov. 23, Colombo, Sri Lanka; 1-5 pp.
15. B.K.K.K. Jinadasa, E.M.R.K.B. Edirisinghe and S.B.N. Ahmed, 2012. Observations on trace metal concentrations in Yellowfin Tuna (*Thunnus albacores*) and Swordfish (*Xiphias gladius*) of Sri Lanka. 18<sup>th</sup> Annual Scientific Sessions of the Sri Lanka Association for Fisheries and Aquatic Resources (SLAFAR), 2012 May 17-18, Colombo, Sri Lanka; 41 pp.
16. S.B.N. Ahmad, B.K.K.K. Jinadasa and E.M.R.K.B. Edirisinghe, 2012. Fatty acid compositions of some local sea cucumber species in Sri Lanka, 18<sup>th</sup> Annual Scientific Sessions of the Sri Lanka Association for Fisheries and Aquatic Resources (SLAFAR), 2012 May 17-18, Colombo, Sri Lanka; 40 pp.
17. P.S. Jayasinghe, V. Pahalewattaarachchi, K.K.D. S. Ranaweera. Annual scientific session of Post graduate Faculty in Sri Jayawardanapura 2012 “Evaluation of Post harvest quality of Commercial Important Seaweed species available in Sri Lanka”.
18. Jayasinghe P.S., Ranaweera K.K.D.N. and Pahalewatharachi V. Eighteenth annual scientific session of Sri Lanka Association For Fisheries And Resources in 2012 “Extraction and Characterization of alginate from brown seaweed from South West cost of Sri Lanka”
19. P.S. Jayasinghe, V. Pahalewattaarachchi, K.K.D. S. Ranaweera. Chemical Composition of Some Edible Seaweed Species Available in Sri Lanka. Annual scientific session of NARA 2012.

### **පුහුණුවේම**

- සූයීම ආරියරත්න – මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන හා තිවැරදි පරිගණකය (අයිස්ලන්තය 2011 - සැප් - 2012 මාර්තු)
- සූයීම ආරියරත්න හා කේලින පිනදාස – SPSS මූලික පුහුණුව දින 04 – 2012 ජුලි)
- එම්. කේ.වත්දානි – පරිගණක පුහුණුව SLIDA (2012 මක්තොබර 09 - 16)

## 5.8 සමාජ-ආර්ථික සහ අලෙවී පර්යේෂණ අංශය

අංශ ප්‍රධානී - කේ. එච්. එම්. එල්. අමරලාල්

දීවර අංශය සහ දීවර ප්‍රජාව ආසුනු සමාජ-ආර්ථික සහ අලෙවීකරණ අංශයන් ආසුනු පර්යේෂණ දියත් කිරීම පිළිබඳ වගකීම සමාජ-ආර්ථික සහ අලෙවී පර්යේෂණ අංශය වෙත පැවරී ඇත.

2012 වසර දී ක්‍රියාත්මක කරන ලද පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති

1. දීවර කර්මාන්තයේ පැතිකඩ 2011.
2. ශ්‍රී ලංකාවේ සමුද්‍ර දීවර කර්මාන්තයේ ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව.
3. ශ්‍රී ලංකාවේ වතු අංශයේ මත්ස්‍ය පරීභෝෂන රට්ට.

ක්‍රියාකාරකම්:

ඉහත ව්‍යාපෘති 03 යටතේ අංශයේ පර්යේෂණ කාර්යය මණ්ඩලය පහත සඳහන් ක්‍රියාකාරකම්වල නිරතවිය.

- දෙන්ත රස් කිරීම.
- දෙන්ත විශ්වේෂණය.
- වාර්තා/වාර්ෂික ප්‍රකාශන එළිදැක්වීම

වැඩ සටහන	ව්‍යාපෘතිය	වෙන් කිරීම (රුපියල්)	වගකීම දැරූ නිලධාරී	කාල සීමා
සමාජ-ආර්ථික සහ අලෙවී පර්යේෂණ	1. දීවර කර්මාන්තයේ පැතිකඩ 2011 (6.4)	100000.00	එම්. එම්. එ. එස්. මහිජාල කේ. එච්. එම්. එල්. අමරලාල්	වසර 1
	2. ශ්‍රී ලංකාවේ සමුද්‍ර දීවර කර්මාන්තයේ ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව. (1.12)	452182.00	එම්. එම්. එ. එස්. මහිජාල කේ. එච්. එම්. එල්. අමරලාල්	වසර 1
	3. ශ්‍රී ලංකාවේ වතු අංශයේ මත්ස්‍ය පරීභෝෂන රටාවන්. (1.13)	428319.00	එච්. එම්. එම්. එල්. මහිජාල කේ. එච්. එම්. එම්. එල්. අමරලාල්	වසර 1

## කාර්යසාධනය

ව්‍යාපෘතිය 6. 4 : දේවර කර්මාන්තයේ පැතිකඩ් 2011 ප්‍රකාශනය.

දේවර කර්මාන්තයේ පැතිකඩ් 2011 ප්‍රකාශනය සම්පූර්ණ කර නාරා වෙති පිටුවේ පල කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය 1. 12 : ශ්‍රී ලංකාවේ සමුද්‍ර දේවර කර්මාන්තයේ ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව

මෙම ව්‍යාපෘතිය වෙරළාසන්න දේවර කර්මාන්තයේ ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව පිළිබඳ අධ්‍යනය කිරීමට සීමා විය. උතුරු පළාතේ දේවර දිස්ත්‍රික්ක හැර සියලුම දේවර දිස්ත්‍රික්ක ආවරණය වන පරිදි දත්ත රස්කරන ලදී. දේවර කර්මාන්තයෙහි ආයෝජනයල මෙහෙයුම් පිරිවැය සහ ආදායම යාත්‍රා හා පන්තවල සංයුතින්වලට අනුව තොරතුරු රස් කිරීම සිදු විය. මෙහිදී හෙලි වූ වැදගත් කරුණ නම් යාන්ත්‍රික හා යාන්ත්‍රික නොවන යාත්‍රා වර්ග අනුව කාර්යක්ෂමතාවයේ සැලකිය යුතු වෙනසක් ඇති බවයි.

කෙසේ වෙතත් වෙරළාසන්න දේවර කර්මාන්තයේ ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාවය හාවිතා කරන පන්තවල සංයුතිය අනුව වෙනස් වේ. ස්ථීරික පන්ත වලට සාලේක්ෂව අර්ධ ගතික හා ගතික පන්ත කුම ඉහළ කාර්යක්ෂමතාවයක් පෙන්වයි. එබැවින් ස්ථීරික පන්ත කුමවලට වඩා ගතික පන්ත කුම හාවිතය වෙරළාසන්න දේවර කර්මාන්තය සඳහා නිර්දේශ කෙරේ.

ව්‍යාපෘතිය 1. 13 : ශ්‍රී ලංකාවේ වතු අංශයේ මත්ස්‍ය පරීභෝජන රටා

මෙම අධ්‍යනයේ අරමුණ වුයේ වතු අංශයේ මත්ස්‍ය පරීභෝජන රටා සහ ඒ සඳහා ඇති බාධක හුදානා ගැනීමයි. නාගරික හා ග්‍රාමීය අංශය හා සසදන කළ වතු අංශය පහල මට්ටමේ සමාජ ආර්ථික ද්ර්ශන මගින් අඩු පිළින මට්ටමක් පෙන්වනු මෙන්ම කරයි. එබැවින් වතු අංශයේ මත්ස්‍ය පරීභෝජන රටා හා ඒ සම්බන්ධ බාධක හුදානා ගැනීමෙන් ඔවුන්ගේ පෙළේඛන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමට අවශ්‍ය මත්ස්‍ය පරීභෝජනය ඉහළ නැංවීමට අවශ්‍යවන්නාවූ ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ ගැනීමට හැකිවේ. වතු අංශයේ මත්ස්‍ය පරීභෝජනය පහල අගයක් ගැනීමට ප්‍රධාන බාධකය වී ඇත්තේ මිනා මත්ස්‍ය බෙදා හැරීමේ ජාලයන් නොමැති නිසාය.

එයට අනිරේකව ආගම් විශ්වාස, කරවල නිෂ්පාදන සඳහා ඇති විශේෂ කැමුත්ත්, අලුත් මාඟ මිල ගණන් සහ මත්ස්‍ය වර්ග වල සුළහතාවය අඩු වීම වතු අංශයේ මත්ස්‍ය පරීභෝජනය පහල අගයක් ගැනීමට හේතු වී ඇත. තවද ගුම්යේ අවාලක ස්වභාවය, ප්‍රවාහන පහසුකම් නොමැති වීම සහ දුර්වල මෝවත් ජාලය මත්ස්‍ය පරීභෝජනය කෙරෙහි සානාත්මක ලෙස බලපා ඇත.

## ප්‍රකාශන

### වාර්තා

1. ශ්‍රී ලංකාවේ ආනාරයට ගන්නා බෙල්ලන්ගේ සිල්ලර අලෙවිකරණය.
2. කෝකිලායි දේවර ප්‍රජාවේ සමාජ-ආර්ථික තත්ත්වය.
3. ශ්‍රී ලංකාවේ මැනකාලීන ඉන්ධන මිල ඉහළ යාමෙන් දේවර කර්මාන්තයට සිදුවී ඇති බලපෑම.
4. කොළඹ වරාය නගර සංවර්ධනය සඳහා යෝජිත වැළැ නියි ලබා ගැනීමේ සමාජ-ආර්ථික බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය.

## සංකේත ඉදිරිපත් කිරීම

### ජාතික

1. එච්. ඩී. විමලසේන, කේ. එච්. එම්. එල්. අමරලාල්, එම්. එම්. එස්. මහිපාල (2012) ශ්‍රී ලංකාවේ නැගෙනහිර වෙරලේ කොකිලයි දේවර ප්‍රජාවේ සමාජ- ආර්ථිකත්වය නාරා විද්‍යාත්මක සැසිය 2012, කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව.
2. එම්. එම්. එස්. එම්. මහිපාල, කේ. එච්. එම්. එල්. අමරලාල සහ එච්. ඩී. විමලසේන (2012) ශ්‍රී ලංකාවේ සමුද්‍ර මසුන් අපනයන වෙළසපල නාරා විද්‍යාත්මක සැසිය 2012, කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව.

### අන්තර්ජාතික

3. එච්. ඩී. විමලසේන, කේ. එච්. එම්. එල්. අමරලාල්, එම්. එම්. එස්. මහිපාල (2012) ශ්‍රී ලංකාවේ මැතකාලීන ඉන්ධන මිල වැඩි වීම තුළින් දේවර මෙහෙයුම් කෙරෙහි සිදුවේ ඇති බලපැම දේවර හා සමුද්‍ර විද්‍යාව පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සම්ම්‍යුණු නාරා විද්‍යාත්මක සැසිය 2012, මීගමුව, ශ්‍රී ලංකාව
4. කේ. එච්. එම්. එල්. අමරලාල්, එච්. ඩී. විමලසේන, සහ එම්. එම්. එස්. මහිපාල (2012) අක් වෙරලු/ ගැටුරු මුහුදු දේවර කරමාන්තයේ වාර්තාගත නොවන මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ මත්ස්‍ය පරිඛෝපනය පාතික නිෂ්පාදනයට සිදුවන බලපැම දේවර හා සමුද්‍ර විද්‍යාව පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්ම්‍යුණු නාරා 2012, මීගමුව, ශ්‍රී ලංකාව

### පහැදු වීම

1. කේ. එච්. එම්. එල්. අමරලාල් මහතා 2012 මැයි මස 30-31 දිනවල තායිලන්තයේ පැවති BOBLEM-SAP වැඩුමුවට සහභාගි විය.
2. එච්. ඩී. විමලසේන මහතා සහ එම්. එම්. එස්. මහිපාල මහතා 2012 මැයි මස 21-25 දක්වා ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනයේ පැවති එලදායී ප්‍රතිපත්ති පත්‍රිකා රවනය වැඩුමුවට සහභාගි විය.
3. කේ. එච්. එම්. එල්. අමරලාල් මහතා සහ එම්. එම්. එස්. මහිපාල මහතා 2012 ඔක්තෝම්බර් මස පැවති ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනය මගින් පැවැත්වූ ව්‍යාපෘති යෝජනා රවනය නම් වැඩුමුවට සහභාගි විය.

### වෙනත් කටයුතු

පරියේෂණ සහකාරවරුන් 02 ක් අංශයට බදවා ගන්නා ලදී.

## 5.9 තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය

අංශ ප්‍රධානී: ඩී. ඩී. ඩී. කේ. ගුණරත්න

### වර්ෂය පිළිබඳ සමස්තාවලෝකනය:

තොරතුරු තාක්ෂණ අංශයේ ප්‍රධාන මෙහෙවර වන්නේ පර්යේෂණ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අවශ්‍ය පරිගණක සම්බන්ධ තාක්ෂණික සේවාවන් සැපයීමයි. ආයතනයේ කුමෝට්පාය අරමුණු සහ ඉලක්ක ඉටු කර ගැනීම සඳහා නවීන තාක්ෂණය ලබා දීම මෙන්ම පරිසැණක හා අන්තර්ජාල භාවිතයේදී අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහය ලබා දීම අංශයේ වගකීම වේ. ජලරු සම්පත් කළමනාකරණය, සංරක්ෂණය සහ සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු එකතු කිරීම, පිරිසැකපුම සහ බෙදා හැරීම මෙන්ම ප්‍රවාරණය තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය මගින් සිදුවේ. කාර්යමල්විලය සඳහා දාඩාංග සහ මෘදුකාංග සහය මෙන්ම LAN (Local Area Network) සහ WAN (Wide Area Network) සම්බන්ධතාව ලබා දීම සඳහා තොරතුරු තාක්ෂණික අංශ සිය විශේෂය දැනුම ලබා දෙන අතර පරිගණක ජාලය පවත්වා ගෙන යනු ලබන්නේද තොරතුරු මෙම අංශය මගින්. තොරතුරු තාක්ෂණය සම්බන්ධ ගිවිසුම්, මෘදුකාංග සඳහා බලපත්‍ර අදිය පවත්වාගෙන යනු ලබන අතර තොරතුරු තාක්ෂණය සම්බන්ධ දාඩාංග සහ මෘදුකාංග මිල දී ගැනීමේදී අවශ්‍ය වන තාක්ෂණික සහය ලබාදෙනු ලබයි.

තවද ජලරු පිවි වග කටයුතු සංවර්ධනය කිරීම සහ සම්පත් කළමනාකරණය උදෙසා යෝගා පුද්ග හඳුනාගැනීම සඳහා භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධතිය (GIS) සහ දුරක්ෂේ සංවේදක (RS) යොදා ගෙන පර්යේෂණ පවත්වනු ලැබේ. වෙරළාක්‍රීත සහ සාගර කළාපයේ පරිසර පද්ධතිවල අවකාශය තොරතුරු එක්ස්ස් කිරීම සහ ගබඩා කරගැනීමද මෙම අංශය මගින් සිදුවේ. එමගින් පර්යේෂකයන් සඳහා අවශ්‍ය දත්ත ලබා දීමද සිදු වේ.

### ඉටු කළ ක්‍රියාකාරකම්

වැඩසටහන්	ව්‍යාපෘතිය	වෙන්කිරීම් (රු. මිලි.)	වගකියන නිලධාරීන්	කාල වකවානුව	
				සිට	දක්වා
තිරසර ජලරු තැනෙනහිර රෝපණය සහ මිරිඳිය දීවර කරමාන්තය නිෂ්පාදන ප්‍රවර්ධනය	වැඩසටහන් සඳහා විවෘත අන්තර්ජාල සේවාවන් තොරතුරු ප්‍රවාරය කිරීම.	7,20,000.00	ඩී. ඩී. ඩී. කේ. ගුණරත්න, දිල්හාරී වේරගොඩින්න	2012	
දැනුම සඳහා විවෘත ප්‍රවාරය තොරතුරු ප්‍රවාරය කිරීම.	අන්තර්ජාල සේවාවන් සහ අන්තර්ජාල ප්‍රවාරය තොරතුරු පද්ධතිය	2,581,000.00	ඩී. ඩී. ඩී. කේ. ගුණරත්න	2012	
නාරා ප්‍රකාශන නිපද්‍රීම	නාරා ප්‍රකාශන සේවාව	455,000.00	ඩී. ඩී. ඩී. කේ. ගුණරත්න	2012	
ව්‍යාපෘති සේවාව	ව්‍යාපෘති සේවාව	1,150,000.00	ඩී. ඩී. ඩී. කේ. ගුණරත්න	2012	

## කාර්යසාධනය

### ව්‍යාපෘතිය 1: නැගෙනහිර පළාතේ ජලපීඩි වග සංවර්ධන.

නැගෙනහිර පළාතේ ජලපීඩි වගවන් විවිධාංගිකරණය කිරීම තුළින් දිවර අංශයේ එලදායීතාවය ඉහළ නැංවීමට හැකි අතර මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම තුළින් ජනතාවගේ පෝෂණ තත්ත්වය හා ආහාර සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කළ හැකිය. තිකුණාමලය සහ මධ්‍යමප්‍රවා යන දිස්ත්‍රික්ක වල ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා සුදුසු ජලපීඩි වගවන් ලෙස ඉස්සන් කර්මාන්තය, මුහුදු පැලැටි වගව, මුහුදු කැකිරි වගව, තිලාපියා වග කිරීම, බෙල්ලන් වගව හුදානා ගන්නා ලදී.

කළාපිය සැලසුම් සකස් කිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ, පාරිසරික හිතකාමී ජලපීඩි වගවන් විවිධාංගිකරණය කිරීම තුළින් වෙරළ කළාපය කළමනාකරණය කිරීමයි. එමගින් ජනතාවගේ ආදායම් මාර්ගයන් ඉහළ යැම මෙන්ම පාරිසරිකව සිදුවන හානිය අවම කරගත හැකිය. එමෙන්ම හුමිය හාවතා කරන්නන් අතර සිදුවන ගැටුම් අවම කිරීමද තවත් එක් අරමුණක් වේ. එසේම පොදුගලික අංශයේ ආයෝජකයන්ට සංවර්ධන කටයුතු දැරිගැන්වීමද මෙම කළාපිය සැලසුම් මගින් බලාපොරොත්තු වේ.

අවකාශ විශ්ලේෂණ මෙවලම් (Special analysis tool) යොදා ගෙන ජලපීඩි වග ප්‍රදේශ සහ පාරිසරික ආරක්ෂිත කළාප සඳහා පිමාවන් නිර්ණය කරන ලදී. ලවණ්තාව, ගැටුර, ජලයේ උෂ්ණත්වය, බොරභාවය, දාවිත ඔක්සිජන්, උදම් උච්චාවචනය සහ සාගර පතුල ස්වභාවය සහ පාංශු වල තත්ත්වය අදි පාරිසරික පරාමිතින් මෙහිදී උපයෝගී කරගතන්නා ලදී. ගංමෝය, තෙත්වීම් සහ වෙනත් ගංමතුර ගැලීමේ හැකියාව ඇති ප්‍රදේශ හුදානාගැනීම සඳහා සමෝෂ්ව රේඛා උපයෝගී කරගෙන උච්චාවත් අකාංගික (DEM) සකස් කරන ලදී. මෙම සියලු පරාමිතින් විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් පසුව ජලපීඩි වගවන් සහ වෙනත් සංවර්ධන කාර්යයන් සඳහා විහාරය ප්‍රදේශ රාකියක් හුදානා ගන්නා ලදී.

මධ්‍යමාව්‍ය, තිරුක්කොයීමෙන්, මාන්කරුණී, පනිවිවකරුණී, පුලුමුව්‍ය, වේන්කලාව්, තන්නමුනායි, ව්‍යුනතිව්, අරයම්පති, තේත්තත්වීම් යන ප්‍රදේශ ජලපීඩි වගවන් ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා සුදුසු ප්‍රදේශ ලෙස හුදානාගෙන ඇත.

ප්‍රගතිය (%)	හොඟක - 90%	මූලය - 95%
--------------	------------	------------

### ව්‍යාපෘතිය 2: අන්තර්ජාල සේවාවන් සහ මාරුගත තොරතුරු පද්ධතිය

ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ තොරතුරු බෙදා ගැනීම පහසු කිරීම සඳහා අන්තර්ජාල සේවය හරහා තොරතුරු ප්‍රවාරණය සහ පර්යේෂණ කාර්යමණ්ඩලයට සහ එම ආයතනයට සම්බන්ධ අනෙකුත් ප්‍රජාවට වෙනත් අන්තර්ජාල සේවා සැපයීමයි.

අන්තර්ජාල සේවයේ විදුල් තැපැල් ක්‍රමය තත්ත්වයන් උසස් කරනු ලැබේය. පරිගණක එකලස් කිරීම සහ අභිත්වැඩියාව කාර්යමණ්ඩලය සතු සේවයක් විය. තවද, කාර්යමණ්ඩලය විසින් පරිගණක 26ක් එකලස් කිරීම, පරිගණක 34ක් අභිත්වැඩියා කිරීම සහ 10ක් තත්ත්වයන් උසස් කිරීම වර්ෂය තුළදී සිදු කර ඇත. වෙබ් පිටු තත්ත්වයන් උසස් කිරීම ද, නව වෙබ් පිටු සකස් කිරීම ද සිදු විය. යාවත්කාලීන කළ වෙබ් පිටු සංඛ්‍යාව 69කි. අලුතින් එකතු කළ වෙබ් පිටු ගණන 65කි. කාමිකර්ම පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සහාවේ

ජාලයට අයත් පරෝධීයන ආයතනවල පරෝධීයන පිටිවැය ඇගයීම සඳහා සකස් කර ඇති දත්ත සමුදාය එම සහාවට ඉදිරිපත් කරනු ලැබේය.

අපේක්ෂිත ඉලක්ක කාලවකවානුව තුළ සපුරා ගන්නා ලදී.

ප්‍රගතිය (%)	හෙළතික - 100%	මූල්‍ය - 100%
--------------	---------------	---------------

#### ව්‍යාපෘතිය 3: නාරා ආයතනයේ ප්‍රකාශන නිපදවීම

සගරාත්වී 41 වෙළුම මූල්‍යය කර ඇත. වසර 2008 සිට 2011 දක්වා වාර්ෂික වාර්තා මූල්‍යය කරන ලදී. එමත්ම ඒවා විද්‍යුත් තැවිවල ගබඩා කර ඇත.

#### ව්‍යාපෘතිය 4: ව්‍යාපේක සේවා

අංශය විසින් මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම, ගුවණාගාර පහසුකම් සැපයීම, වාර්ෂික වාර්තා සහ ආකෘති පත්‍ර මූදණය කිරීමේ සේවාවන් ආදිය ඉටු කරන ලදී. විවිධ ආයතන වලින් සිය පුදරුන සඳහා සහභාගිවීමට ඉල්ලීම් 18ක් ලැබේ ඇත. කෙසේවාව ද, මූල්‍යමය සීමාවන් හේතුවෙන් සහභාගිවීමට හැකි වූයේ පුදරුන 4ක් සඳහා පමණි. දිගු දිෂ්‍යතාවන් 100ක් පමණ සහභාගි වූ අධ්‍යාපන වාරිකා 6ක් වසරේ සිදු විය.

අංශය	පාසල/ආයතනය	ලිපිනය	දිනය
1	දැයට කිරුල	මියාමුව	2012 පෙබරවාරි 04-10
2	රජත මේලා	බේරුවල	2012 පෙබරවාරි 19-25
3	නාලන්දා විද්‍යාලය	BMICH	2012 ජූනි 21-24
4	තක්මිලා මහා විද්‍යාලය	හොරණ	2012 ඔක්තෝම්බර් 19-25

වාර්ෂික විද්‍යා සමුළුව 2012 - සංවිධානය කිරීම මෙම අංශය මගින් සිදුවිය. එය 2012 දෙසැම්බර් 04 වන දින පවත්වන ලදී. විද්‍යාත්මක සෞයාගැනීම්වල සාරාංශ 53ක් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

#### අංශය මගින් සම්බන්ධ වූ උපදේශණ සේවාවන්

- පාරිසරික ඇගයීම - මූහුදු වැලි ගොඩ කිරීම, කොළඹ වරාය පුව්ල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය උදෙසා
- පාරිසරික ඇගයීම - කෝකිලායි කළපුව, මාර්ග සංවර්ධනය අධිකාරිය

#### ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද සාරාංශ

දිල්භාරී වේරගොඩතැන්ත, ඒ. ඩී. ඒ. කේ. ගුණරත්න (2012 වනදිකා ජායාරූප මගින් නොගැනීම් මූහුද් තාන වර්ග හඳුනාගැනීම, නාරා විද්‍යා සමුළුව 2012

## 5.10 පුස්තකාලය සහ තොරතුරු අංශය

අංශ ප්‍රධානී : ඩී. එස්. කාරියවසම්

### වර්ෂය සඳහා සමස්කාවලෝකනය

ජලප සම්පත් ක්ෂේත්‍රය ආග්‍රිත තොරතුරු හා නව දැනුම එක්රස් කිරීම, කළමනාකරණය සහ බෙදා හැරීම මින් පර්යේෂණ හා අධ්‍යයන කාර්යයෙහි නියැලී සිටින පාඨකයින්ගේ දැනුම අවශ්‍යතා සපුරාලීම පුස්තකාල හා තොරතුරු අංශයෙහි ප්‍රධාන කාර්ය හාරය වේ.

විශේෂ පුස්තකාල වර්ගයට අයත්වන මෙම පුස්තකාලයේ ප්‍රධාන අරමුණවන්තේ තොයෙකුත් තොරතුරු මූලාශ්‍රයන් මස්සේ විද්‍යාත්මක දැනුම උකහා දෙමින් විෂය විශේෂය දැනුම වැඩි දියුණු කරලීම හා නවීකරණය උදෙසා යම් අනිශ්‍රේණයක් ඇති කිරීමයි.

පුස්තකාල හා තොරතුරු අංශයේ සුදුසුකම්ලත් පුස්තකාලයාධිපතින් දෙදෙනෙකුට සීමා වී ඇති අතර, දැනට පුස්තකාලයාධිපතින් දෙදෙනෙකු සහ පරිගණක අඛරු සංයෝජක (ඉංග්‍රීසි) තනතුරු පුරුෂ්පාඩුව පවතී. මේ නිසා පුස්තකාලයේ සංවිධාන කටයුතු ක්‍රමවත්ව හා කාර්යක්ෂමව ඉටු කිරීමේ අපහසුතාවක් පැනනැගී ඇතුළු.

### ඉටු කළ ක්‍රියාකාරකම්

වැඩ සටහන	ක්‍රියාකාරකම්	වෙන් කරන ලද මුදල	වගකීම ඉටු කළ නිලධාරීන්	කාලයීමාව සිට-දක්වා
1. පුස්තකාල සම්පත් එකතු සංවර්ධනය	1.1 පොත් සහ සගරා ප්‍රසම්පාදනය 1.2 පර්යේෂණ වාර්තා සහ පර්යේෂණ පත්‍රිකා එක්රස් කිරීම 1.3 පරිත්‍යාග ලබා ගැනීම	3.00	ඩී. එස්. කාරියවසම් ආර් එස් ලියනාරච්චි ඩී. එස්. කාරියවසම්	ඡ්‍රෑනී-දෙසැම්බර්
2. සම්පත් කළමනාකරණය	2.1 පුස්තකාල සුවිය සංස්කරණය හා යාවත්කාලීන කිරීම 2.2 විෂය වර්ගිකරණය හා සම්පත් ගොනු කිරීම 2.3 පුස්තකාල සම්පත් සංරක්ෂණය සහ ප්‍රතිසංවිධානය		ඩී. එස්. කාරියවසම් එම -	ඡනවාරි-දෙසැම්බර්
3. තොරතුරු සමුද්‍රව්‍යයන්	3. 1 ප්‍රවර්තන සම්පූර්ණන සේවාව 3. 2 වරණීය විද්‍යාපන පරිවපන සේවාව 3. 3 අනුකුමණිකාකරණ සේවාව 3. 4 තොරතුරු ප්‍රතිඵ්‍යුතුම් සේවය		ඩී. එස්. කාරියවසම් ඩී. එස්. කාරියවසම් එම - ඩී. එස්. කාරියවසම්	ඡනවාරි-දෙසැම්බර්

			ආර් එස් ලියනාරවිච්
	3. 5 තොරතුරු භූවමාරු සේවාව		බී. ඩී. එස්. කාරියවසම්
	3. 6 ඉලෙක්ට්‍රොනික ලිපි එකතුව සම්පාදනය		එම -
4. ප්‍රවාරණය සහ ප්‍රකාශන කටයුතු	4. 1 නාරා ප්‍රකාශන බෙදා හැරීම 4. 2 නාරා පර්තලය ප්‍රකාශනයට සහායවීම		බී. ඩී. එස්. කාරියවසම් ආර් එස් ලියනාරවිච් බී. ඩී. එස්. කාරියවසම්

## කාර්යසාධනය

### ව්‍යාපෘතිය 1.1 : පුස්තකාල සම්පත් එක්රස් කිරීම.

පුස්තකාලය පරිගිලනය කරන පර්යේෂකයින්ගේ දැනුම වැඩි දියුණු කරලීම සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් මිලදී ගැනීම මගින් හා පරිත්‍යාග ලෙස ලබා ගැනීමට කටයුතු කරන ලදී. ඒ අනුව මෙම වසර තුළදී පුස්තකාල සම්පත් එක්රස් කර ගැනීම පහත සඳහන් පරිදි වේ.

#### 1.1.1 පුස්තකාල එකතු සංවර්ධනය

මිලදී ගැනීම, පරිත්‍යාග සහ භූවමාරු කුමය යටතේ අත්පත් කර ගන්නා ලද සගරා, පොත් සහ දත්ත පදනම් ලැයිස්තුව පහත සඳහන් පරිදි වේ.

#### මිලදී ගැනීම

##### සගරානාම

1. ICES Journal of Marine Science
2. Journal of Anthropological Research
3. INFOFISH International
4. Journal of Aquatic Food Product Technology
5. National Geographic
6. Asian Fisheries Science (Online)

ගුන්ථනාම - 09

දත්තපදනම් - 01 (AGORA)

#### 1.1.2 පරිත්‍යාග

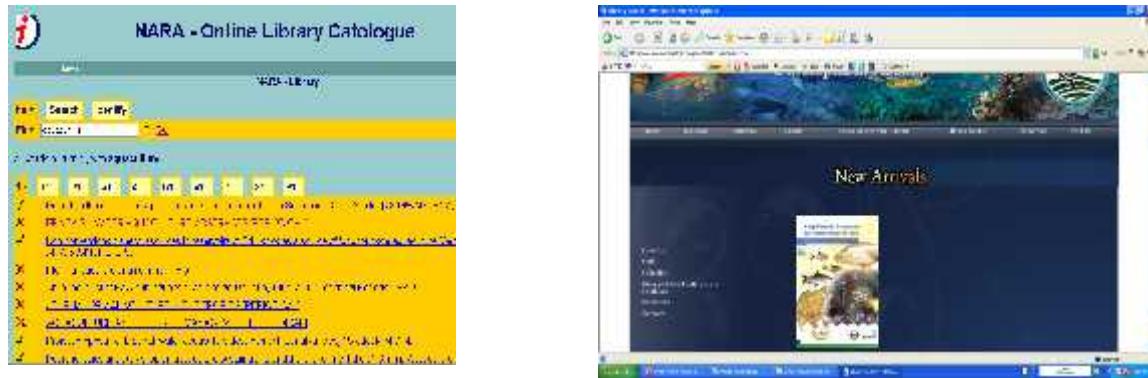
සගරා - 20 පොත් - 119 වාර්තා - 23 පුවත්පත්‍රිකා - 32 වාරිකා වාර්තා - 17  
දත්තපදනම් - 04 (JSTOR, EBSCOHOST, AQUATIC COMMONS, DOAJ)

### 1.1.3 පරයේෂණ වාර්තා සහ නිබන්ධන

මෙම ලංකා එකතුව FAO, BOBP, විමර්ශන සහ බැහැරදීමේ එකතුව ප්‍රතිසංවිධානය කරන ලදී. FAO වාර්තා 38, සංගාධිත තැබී 04, ප්‍රතිච්ච් උපාධි නිබන්ධන 01 සහ ඉලෙක්ට්‍රොනික ලිපි 120 ක් අත්හත් කර ගන්නා ලදී.

#### ව්‍යාපෘතිය 2 : සම්පත් කළමනාකරනය

පුස්තකාලයේ ඇති සම්පත් අන්තර්ජාලය මිස්සේ මාර්ග ගත සූචිය (OPAC) පරිශිලනය කිරීමේ පහසුකම් සලසා ඇත. පුස්තකාලයේ ප්‍රධාන දත්ත පදනමට සහ සගරා ලිපි අනුකූලතිකාවට අමතරව පුස්තකාලයට අලුතින් අත්හත් කර ගන්නා ලද සම්පත් එකතුව ද අන්තර්ජාලය මිස්සේ ගවේනය කිරීමේ පහසුකම් සලසා ඇත.



### 1.3: තොරතුරු බෙදාහැරීම

1.3.1 පරයේෂණ අවස්ථා හැඳුනා ගැනීම තොරතුරු තාක්ෂණය උපයෝගී කරගෙන පුස්තකාලයෙන් පහසුවෙන් තොරතුරු ගවේනය කර ගැනීමට සගරා ලිපි, උපාධි නිබන්ධන, පරයේෂණ වාර්තා සහ පුවත්පත් ලිපි සඳහා WINISIS මෘදුකාංගය භාවිතයෙන් දත්ත පදනම් 04 ක් නිර්මාණය කරන ලදී. මෙම වසර අවසන් වන විට දත්ත ඇතුළත් කිරීම පහත සඳහන් පරිදි වේ.

දත්ත පදනම් නම	දත්ත සංඛ්‍යාව
සගරා ලිපි අනුකූලතිකාව	75
උපාධි නිබන්ධන	01
පරයේෂණ වාර්තා අනුකූලතිකාව	15
පුවත්පත් ලිපි අනුකූලතිකාව	1003

1.3.2 ඩිජිටල් දත්ත පදනමක් GSDL මෘදුකාංග භාවිතයෙන් නිර්මාණය කරන ලද අතර, ඒ සඳහා ලිපි 102 ක් ඇතුළත් කර ඇත.

- 1.3.3 ප්‍රකාශන හා ප්‍රලේඛන තුවමාරු ව්‍යාපෘතිය අඛණ්ඩව කරගෙන යන ලද අතර, විශ්ව විද්‍යාල සහ පර්යේෂණ කටයුතුවල නියුක්තිකයින් 166ක් සඳහා ප්‍රස්තකාල පහසුකම් හා සේවා ලබා දී ඇත.
- 1.3.4 නාරා පායිකයන් සඳහා කාර්මික තාක්ෂණික ආයතනයේ සහ මූත්‍රාන්ත්‍ර කටයුතු ප්‍රස්තකාලයේ ආග්‍රාය සමාපිකත්වය ලබා දීමට කටයුතු සංවිධානය කර ඇත.
- 1.3.5 අවශ්‍යතාව පරිදි ජායා පිටපත් සේවාව පවත්වන ලද අතර, බාහිර පායිකයින්ගෙන් ලැබේ ඇති මුදල රු.3123.00 කි.

#### 1.4 ප්‍රස්තකාල කළමනාකරණය

- 1.4.1 ප්‍රස්තකාල සම්පත් සංරක්ෂය කටයුතු සාර්ථකව අවසන් කරන ලදී.
- 1.4.2 ප්‍රවත්පත් ලිපි සඳහා දත්ත පදනමක් සකස් කරන ලදී.
- 1.4.3 විෂයන්ට අනුකූල වන සේ ප්‍රවත් පත් ලිපි එකතු අනුකූලණිකාව ප්‍රතිසංවිධානය කරන ලදී.
- 1.4.4 විදුසර ප්‍රවත්පතට අදාළ ලිපි ද එකතු කිරීම ආරම්භ කරන ලදී.

#### 1.5 ප්‍රකාශන සහ ප්‍රචාරක සේවා

- 1.5.1 නාරා ආයතනයේ ප්‍රකාශන අලෙවිය ද ප්‍රස්තකාල අංශයෙන් සිදුකරන ලද අතර, වර්ෂය තුළ මෙම ව්‍යාපෘතියෙන් රු.247,788.00 මුදලක් උපයන ලදී.
- 1.5.2 නාරා ජායාලිය වෙත 40 ප්‍රකාශයට පත් කර බෙදා හැරීමට කටයුතු කරන ලදී.
- 1.5.3 නාරා ප්‍රස්තකාල නිවහන් පිටුවේ තොරතුරු යාවත්කාලීන කරන ලදී.
- 1.5.4 NARA Scientific Session Abstract ප්‍රකාශනය සඳහා සහාය විය.

#### 1.6 ප්‍රහුණුවීම්, වැඩිමුළු සහ කමිටු රස්වීම් සඳහා සහායාගීත්වය

- 1.6.1 විශේෂ ප්‍රස්තකාල කමිටු රස්වීම - ශ්‍රී ලංකා ප්‍රස්තකාල සංගමය
- 1.6.2 ප්‍රස්තකාල හා විදුලාපන විද්‍යා ජාතික සම්ම්‍රුණය - ශ්‍රී ලංකා ප්‍රස්තකාල සංගමය
- 1.6.3 AGRINET උපදේශක කමිටු රස්වීම - කාමිකරුම ප්‍රතිත්ති සහාව
- 1.6.4 Library Skill Development Programme - ශ්‍රී ලංකා පදනම් ආයතනය
- 1.6.5 Workshop on Access to Information Multimedia Material - ශ්‍රී ලංකා ප්‍රස්තකාල සංගමය
- 1.6.6 පර්යේෂණ කුම වේදය සම්ම්‍රුණය - ජාතික ප්‍රස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය
- 1.6.7 Elsevier training programme on SCOPAS & ScienceDirect - ජාතික විද්‍යා පදනම

ප්‍රගතිය (%)

හෙළතික - 100%

මූල්‍ය - 100%

## 6. අනුයාත සේවා

### 6.1 මිලදී ගැනුම් හා සැපයුම් අංශය

අංශ ප්‍රධානී: ඩී. එ. එ. කුමාර ද සිල්වා මෙනෙවිය

#### භැදුවීම

ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායනනයේ ප්‍රධාන කාර්යාලයේ සහ කළාපීය පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානවල පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු ඉටු කළ හැකි වන පරිදේදන් ප්‍රතිසම්පාදන ගුරුපදේශ අනුව අවශ්‍ය සියලු සේවා සහ සැපයුම් විධිමත්ව තුමානුකූලව ලබා දීම මෙම ඒකකයේ ප්‍රධාන කාර්යය වන්නේය.

#### ඒකකය පිළිබඳ සමස්කාවලෝකනය

2007 මැයි මස 23 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදී මිලට ගැනුම් හා සැපයුම් ඒකකය ස්ථාපනය කරන ලදී. ඒකකයේ කාර්යභාරය සහ වගකීම් පහත සඳහන් වේ.

- සියලුම අංශවලට අවශ්‍ය හාණේඩ් හා සේවා සැපයීම්.
- සියලුම මිල ගණන් කැදුවීම් ඉටු කිරීම්.
- සියලුම අංශ වලට අවශ්‍ය සේවා ප්‍රතිසම්පාදනය කිරීම්.
- සියලුම රක්ෂණ කටයුතු.
- ගෙවීම් වචන පිළියෙළ කිරීම්.
- හාණේඩ් ගුවනින් යැවීම සහ ගුවනින් ගෙනා හාණේඩ් නිෂ්කාපණය.
- ප්‍රධාන ගබඩාව පරිපාලනය කිරීම්.
- හාණේඩ් බැහැර කිරීම අදාළ වෙන්දේසි කිරීම්.
- අංශවල අවශ්‍යතා ගැන අංශ දැනුවත් කිරීම්.

#### කාර්යසාධනය

1. යෝග්‍ය මිලගණන් කැදුවීමේ පටිපාටි මගින් දැනට ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘති සඳහා උපකරණ සහ රසායනික ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීම, වාහන සඳහා අමතර කොටස් ලබාගැනීම සහ වාහන කුළුයට ගැනීම ප්‍රධාන කාර්යයක් වේ.
  - සැපයුම්කරුවන් තෝරා ගැනීම සහ ලියාපදිංචිය සඳහා නාරා ආයතනය විසින් රේන්ඩ් පේර්ස් යොදා ගන්නා ලදී.
  - ඉදිරිපත් කර ඇති පිරිවිතරන්ට අනුකූලව හාණේඩ් උපකරණ රසායනික ද්‍රව්‍ය දේශීය සහ විදේශීය සැපයුම්කරුවන්ගෙන් මිලට ගැනීමට පිළිගත් වෙන්ඩ් පටිපාටිය අනුව වෙන්ඩ්රපත් මිල ගණන් කැදුවීම්.
  - සුළු මුදල් අග්‍රිමය හාවිතා කොට ඒදිනෙදා හාවිතයට හාණේඩ් මිලදී ගැනීම සහ ඒ පිළිබඳ වාර්තා තබා ගැනීම.
  - මෙම 2012 වර්ෂය සඳහා වෙන්ඩ් පිළිබඳ පිළිබඳ ප්‍රතිසම්පාදන අනුව වෙන්ඩ් පත් කැදුවීම් 089 සිදු කර ඇත.

2. ප්‍රධාන වගයෙන් ලැබුණු හාන්චි නිෂ්කාපනය විදේශීය ප්‍රහවයන්ගෙන් හාන්චි මිලට ගැනීම සහ පිළිසකර කිරීම සඳහා හාන්චි පිටරට යැවීම, විදේශීය ප්‍රහවයන්ගෙන් ලැබුණු හාන්චි නිෂ්කාපනය කරන විට අයබඳ සහන ලබා ගැනීමට කටයුතු කිරීම, සාමන්‍යයෙන් තැපැල් සහ ගුවන් ගාස්තු ගෙවා විදේශීය රට වලට පිළිසකර කිරීම සඳහා හාන්චි යැවීම.
3. යෝගා වෙන්ඩර පටිපාටිය අනුගමනය කොට නාරා ආයතනයට අයිති සියලුම වාහන යතුරුපැදි උපකරණ රක්ෂණය කිරීම, මූහුදේ සහ (මුදානොගත් ප්‍රදේශ වල) සේවය කරන සේවක පිරිස සඳහා රක්ෂණ ආවරණය ලබා ගැනීම.
4. ඇනැවුම් කොට ලැබුණු හාන්චි සඳහා ප්‍රධාන ගබඩාවේ ලෙපර යාවත්කාලීන කොට අදාළ අංශවලට බෙදා දීම.
  - අංශ වල ඒදිනෙදා අවශ්‍යක සඳහා ප්‍රධාන ගබඩාවේ පරිභේද්‍ය හාන්චි වල ස්වරාක්ෂක තොග තබා ගැනීම, හාන්චි ලැබීම දක්වා සටහන් නිකුත් කිරීම, ගෙවීම සඳහා කුවිතාන්සි නිකුත් කිරීම, අංශය මගින් ඇනැවුම් කළ හාන්චි අදාළ අංශයන් වෙත බෙදා හැරීම සඳහා ප්‍රධාන ගබඩාවේ ලෙපර යාවත්කාලීන කිරීමෙන් පසු අවශ්‍ය ලේඛණ නිකුත් කිරීම, ඉල්ලා සිටින විට අංශ වලට වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.
5. නාරා ආයතනයට මනා සේවයක් ඉටු කිරීම සඳහා මෙම අංශයේ කාර්යම්ප්ලය වැඩි කර ඇත.

## 6.2 සේවා හා මෙහෙයුම් අංශය

අංග ප්‍රධානී : එන්. ඩී. ප්‍රත්‍යා දේව මහතා 2012.01.01- 2012.09.09

සී. එච්. රී. ගමගේ මහතා 2012.09.10 - 2012.12.31

### 2012 වර්ෂය පිළිබඳ සමස්කාචලෝකනය

සේවා සහ මෙහෙයුම් අංශය ආයතනයේ සහායක ඒක් අංශයක් වේ. ආයතනයේ කාර්යය වැඩසටහන් වලට සමාලෝචනය සියලුම සේවාවන් සැපයීම සහ නඩත්තුවත් සහ යටිතල පෙනුකම් සංවර්ධනය කිරීම් කරනු ලැබේ.

#### ත්‍රියාකාරකම්

සේවා සහ මෙහෙයුම් අංශය විසින් ත්‍රියාකාරකම් කිහිපයක් ඉටු කරනු ලබයි. ඒවා පහත දැක්වෙන පරිදි වර්ගීකරණය කර ඇත.

- ගොඩනැගිලි, මාර්ග සහ නව ගොඩනැගිලි පුනරුත්ථාපනය (සිවිල් අධික්ෂණය යටතේ)
- වාහන අඛත්වැඩියා කිරීම සහ නඩත්තුව.
- වා සකසන සහ විද්‍යුත් උපකරණ නඩත්තුව.
- ආයතනයේ විදුලි කමිෂ්‍ය රැහැන් නඩත්තු කිරීම.

ඉහත දක්වන ලද කාර්යයන්, සේවා සහ මෙහෙයුම් අංශය විසින් ඉටු කරන ලදී. පහත දැක්වෙන කාර්යයන් 2012 වසර සඳහා කරන ලද අතර, ඇතැම් ත්‍රියාකාරකම් තවදුරටත් ඉටු කරමින් සිටී.

ගොඩනැගිලි, මාර්ග සහ නව ගොඩනැගිලි පුනරුත්ථාපනය (සිවිල් අධික්ෂණය යටතේ)

1. පහත සඳහන් ගොඩනැගිලි අඛත්වැඩියා කරන ලදී.

- රියදුරු කාමරය.
- අභ්‍යන්තර ජලදාස සම්පත් පර්යේෂණ අංශයේ තිරෝධායන ගොඩනැගිල්ල.
- අභ්‍යන්තර ජලදාස සම්පත් අංශයේ විසිනුරු මත්ස්‍ය පොකුණ.
- වතුර වැංකියේ ඉතිරිව තිබූ අඛත්වැඩියාවන්.

2. නව ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම්.

- බෙරුවල මත්ස්‍ය වෙළඳ මධ්‍යස්ථානය.

## වාහන අංත්වැඩියා කිරීම (වාහන 07 ක්)

නාරා ආයතනයේ වාහන බලකායේ වාහන 27 ක් තිබෙන අතර ප්‍රාග්ධන අයවැයෙන් මුදල් යොදාගෙන වාහන 07 ක් පිළිසකර කරන ලදී. එසේ පිළිසකර කරන ලද වාහන නම,

58 - 1012

251 - 0577

PA - 5262

PB - 8107

61 - 0012

50 - 4415

61 – 4803

වා සකසන යන්තු සහ විද්‍යුත් උපකරණ නඩත්තුව.

හදුනාගත් වායු සම්කරණ යන්තු අංත්වැඩියා කරන ලදී.

ආයතනයේ විදුලි කමිටි රහැන් නඩත්තු කිරීම.

- නාරා ජේනරේටරය.
- Control Pillor අංත්වැඩියාව.
- විසිතුරු මත්ස්‍ය අංශයේ විදුලි රහැන් අංත්වැඩියාව.
- රියදුරු විවේකාගාරයේ විදුලි රහැන් අංත්වැඩියාව.

## පුහුණුවීම්

සේවා සහ මෙහෙයුම් අංශයේ කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා පුහුණුවීම් කිහිපයක් ලබා දෙන ලදී.

## සීමාවන්

අංශයේ පුදාන ඉංජිනේරු තනතුර වන අධ්‍යක්ෂ/සේවා හා මෙහෙයුම් තනතුර බොහෝ කාලයක් පුරුෂ්පාත්‍රව පැවතීම හා පත්තු නිලධාරීන් කෙටි කාලපරිච්ඡේද තුළ සේවයෙන් ඉවත්ව යාම හේතුකාටගෙන ඉලක්කගත කාර්ය සාධනය ලගා කර ගැනීමට නොහැකි විය.

**ජාතික ජලපු සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායනනය**  
**2011 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වන වර්ෂය සඳහා ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය**

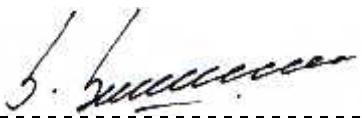
	31.12.2012 රු	31.12.2011 රු
<b>මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් මුදල් ප්‍රවාහය</b>		
සාමාන්‍ය කටයුතු වලින් අතිරේක්තය (හිගය)	(93,909,305.99)	(41,313,222.55)
<b>පහත සඳහන් දී සඳහා ගැලුප්‍රමි</b>		
දේපල යන්තු සහ උපකරණ සඳහා සේය කිරීම්	75,011,504.29	66,665,521.74
විලමින වියදම් ක්මස්ජය වීම	(17,052,270.23)	(18,070,631.33)
විශාම පාරිතෙක්ෂික සඳහා වෙනකිරීම්	10,323,286.37	7,614,942.34
ගෙවන ලද විශාම පාරිතෙක්ෂිකය	(12,609,975.60)	(13,651,102.87)
ඇයෝජන ආදායම	-	1,379,856.00
ඇයෝජන වියදම්		
දේපල යන්තු සහ උපකරණ විකිණීමෙන් ලැබෙන ලාභය		
කාරක ප්‍රාග්ධනය වෙනස්මේම පෙර මෙහෙයුම් ලාභය/අලාභය	(38,236,761.16)	2,625,363.33
<b>කාරක ප්‍රාග්ධනය වෙනස්මේම</b>		
තොග වැඩිවීම/අඩවිවීම	680,927.22	(768,237.67)
වෙළඳාම සහ වෙනත් ලැබිය යුතු දී (වැඩිවීම/අඩවිවීම)	12,273,041.31	7,710,133.71
පූර්ව ගෙවීම (වැඩිවීම/අඩවිවීම)	327,279.02	(345,331.38)
ගෙවිය යුතු ගිණුම (අඩවිවීම/ වැඩිවීම)	13,263,175.61	(8,663,196.30)
උපවිත වියදම් (වැඩිවීම/ අඩවිවීම)	38,511,783.67	945,763.03
මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනිත තු (යෙදවු) මුදල්	26,819,445.67	1,504,494.72
<b>මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනිත තු (යෙදවු) ඉදෑ මුදල්</b>	(981,380.99)	(3,814,213.84)
ඇයෝජන තියාකාරකම් වලින් ලද මුදල් ප්‍රවාහය	25,838,064.68	(2,309,719.12)
<b>දේපල යන්තු සහ උපකරණ මිලදී ගැනීම</b>	(26,089,372.24)	(57,605,218.72)
පර්යේෂණ යාත්‍රා	(251,924,648.99)	(53,981,577.28)
දේපල යන්තු සහ උපකරණ විකිණීමෙන් ආදායම	(18,400.00)	(16,427,020.76)
භාණ්ඩාගාර විල්පත් සහ ජ්‍යාවර තැන්පත සඳහා පොලිය	2,226,601.51	-
ඇයෝජන කටයුතු වලින් ජනිත තු/ (යෙදවු) ඉදෑ මුදල්	10,383,374.09	13,651,102.87

මෙහෙයුම් නොවන වියදම්		(1,379,856.00)
මුලුමය කාර්යාලීත් මුදල් ප්‍රවාහය	(265,422,445.63)	(115,742,569.89)
<b>පොකීණු ප්‍රාග්ධන ප්‍රාග්ධන</b>		
අයට ගැනීම් ආපසු ගෙවීම්	70,818,774.40	136,296,759.61
මුලුමය කටයුතුවලින් ජනිත තු / (යේදවු) ගුද්ධ මුදල්	<b>70,818,774.40</b>	<b>136,296,759.61</b>
වර්ෂය තුළදී මුදල් හා මුදල් වලට සමාන දැ වල ගුද්ධ වැඩිවීම/අඩුවීම		
වර්ෂය ආරම්භයේදී මුදල් හා සමාන දැ	(168,765,606.55)	18,244,470.60
වර්ෂය අවසානයේදී මුදල් හා සමාන දැ	200,755,932.31	182,511,461.71
වර්ෂය අවසානයේදී මුදල් හා සමාන දැ විශ්ලේෂණය	<b>31,990,325.76</b>	<b>200,755,932.31</b>
බංකුවේ ඇති මුදල්	5,695,435.74	13,568,926.95
කෙටිකාලීන පෘයෝගන	26,294,890.02	187,187,005.36
<b>31,990,325.76</b>	<b>200,755,932.31</b>	
වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තින් සහ ඇමුණා ඇති සුවහන් මෙම මුලුමය ප්‍රකාශනවල සංකලීත කොටසක්		

**ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය**

2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගේ පත්‍රය

		2012	2011
	සටහන්	රු	රු
<b>වත්කම්</b>			
<b>ඡායා තොටී වත්කම්</b>			
දේපල යන්තු සහ අපකරණ	1 - 2	1,376,638,289	1,106,428,325
ව්‍යාවෙශ යොදවා ඇති ප්‍රාග්ධනය	3	6,121,975	73,311,022
		1,382,760,264	1,179,739,347
<b>ඡායා වත්කම්</b>			
තොග	4	2,320,514	3,001,441
වෙළදාම සහ වෙනත් ලැබිය යුතු දැ	5	35,257,299	47,530,341
පුරුව ගෙවීම්	6	292,511	619,790
පුරුව කාලීන ආයෝජන	7	26,294,890	187,187,005
මුදල් හා ඒ හා සමාන දැ	8	5,695,436	13,568,927
		69,860,651	251,907,505
<b>මුළු වත්කම්</b>		<b>1,452,620,915</b>	<b>1,431,646,852</b>
<b>හිමිකම් හා වගකීම්</b>			
සුමුව්විත අරමුදල	9	1,243,899,857	1,190,018,336
සංචිත	10	46,719,598	140,628,904
		1,290,619,455	1,330,647,239
<b>ඡායා තොටී වගකීම්</b>			
විලමින ආදායම	11		115,017
පාරිනොෂික සඳහා ප්‍රතිපාදන	12	67,767,275	58,425,370
		67,767,275	58,540,387
<b>ඡායා වගකීම්</b>			
ගෙවිය යුතු ගිණුම්	13	29,482,293	16,219,118
දුපතින වියදුම්	14	64,751,891	26,240,108
		94,234,185	42,459,226
<b>මුළු වගකීම්</b>		<b>162,001,460</b>	<b>100,999,613</b>
<b>මුළු හිමිකම් හා වගකීම්</b>		<b>1,452,620,915</b>	<b>1,431,646,852</b>
වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තින් සහ අමුණා ඇති සටහන් මෙම මූල්‍යය ප්‍රකාශනවල සංකීත තොටසකි			
<i>AMDG</i>			
අනෙකු ගුණවර්ධන			
ඉලු ප්‍රධානී			
මණ්ඩලය වෙනුවට අනුමත කර ඇත්ස් කරන ලදී			



මෙවදාන එස්. මේලරුත්දර  
සහාපති

2013 මාර්තු 25 කොළඹ



එස්. ක්‍රියාරච්චි  
ආධ්‍යාත්මක ජනරල්

**ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතාගතනය**  
**2012 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වන වර්ෂය සඳහා ආදායම් ප්‍රකාශය**

		2012		2011	
		සටහන	රු	සටහන	රු
<b>මෙහෙයුම් ආදායම</b>					
රාජ්‍ය ප්‍රඛන	15	203,514,262		191,982,238	
අතිකුත් ආදායම	16	25,280,146		41,235,702	
<b>මුළු මෙහෙයුම් ආදායම</b>		<b>228,794,408</b>		<b>233,217,940</b>	
<b>මුළු මෙහෙයුම් වියදම</b>					
පොදුගලික ප්‍රධාන ප්‍රතිච්ඡා	17	142,392,014		127,402,152	
ගමන් වියදම් හා යැපීම් දීමනා	18	1,364,526		823,048	
සැපයුම් සහ උපයෝගීත පරිගණ්ඩා ද්‍රව්‍ය	19	2,629,602		1,833,538	
නවත්තු වියදම්	20	23,380,741		14,272,687	
ගිවිසුම්ගත සේවා	21	28,464,678		26,909,468	
පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වියදම්	22	54,053,594		45,666,861	
ක්‍රයාවීම සහ කුමක්ෂය වීම	23	75,011,504		66,665,522	
වෙනත් මෙහෙයුම් වියදම්	24	8,017,031		3,229,134	
<b>මුළු මෙහෙයුම් වියදම</b>		<b>335,313,690</b>		<b>286,802,409</b>	
<b>මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් අතිරේකතය (හිගය)</b>		<b>(106,519,282)</b>		<b>(53,584,469)</b>	
<b>මෙහෙයුම් නොවන ආදායම/ වියදම්</b>					
සම්පූර්ණ මෙහෙයුම් නොවන ආදායම/ වියදම්	25	12,609,976		12,271,247	
වාකවාණ්‍ය සඳහා ගුද්ධ අතිරේකතය / (හිගය)		(93,909,306)		(41,313,223)	
වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තින් සහ අමුණා ඇඟි සටහන් මෙම මුද්‍රාමය ප්‍රකාශනවල සංකීර්ණ කොටසකි					

සහාපත්,

ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝගීතායතනය.

ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝගීතායතනය 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මු මිල දුකාගන පිළිබඳව 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනළේ 14(2)(ඩී) වගන්තිය ප්‍රකාර විගණකාධිපති වාර්තාව

---

ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝගීතායතනය 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට මිල තත්ත්ව දුකාගනය සහ රදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මු ආදා කාගනය, හිමිකම් ටෙනස්ට්‍රීමේ ප්‍රකාගනය සහ මුදල් : වාහ දුකාගනය සහ වැශයන් ගිණුම්කරණ නිපත්ති ස අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාගයකින් සමන්විත 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මු මිල දුකාගන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනළත් 13(1) වගන්තිය සහ 1981 අංක 54 දරන ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝගීතායතන පනළ 32(3) වගන්තිය සමඟ සංයෝගීතව කියවිය යුතු ලංකා ද්‍රානාන ක සංාජවාදී ජනරජය ආණ්ඩු ම ව්‍යවස්ථාවලි 154(1) ව්‍යවස්ථාවලි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටත විගණනය කරන ල . මුදල් පනළ 14(2) (ඩී) වගන්තිය ප්‍රකාර නියෝගීතායතනයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාගයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක නිරික්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මූ පනළත් 13(7)(ඩී) වගන්තිය දුකාර විශ්වරාෂ්මක වාර්තාවක් නියෝගීතායතනයේ සහාපති වෙත 2013 මැයි 31 දින නිකුත් කරන ලා .

## 1.2 මූල ප්‍රකාගන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

---

මෙම මූල්‍ය දුකාගන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව පිළියෙළ කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ විවා මෝ වැරදි සේතුවලින් ඇතිවියහැකි ප්‍රමාණත්මක සාවදා ප්‍රකාගයන්ගෙන් තොරතු මූල්‍ය දුකාගන පිළියෙළ කිරීමට යැකිවා පිළිය අවශ්‍ය යැයි කළමනාකරණය විසින් නීරණය කරනු ලබන හාන්තර පාලනය කළමනාකරණයේ වගකීම ඇ .

### 1.3 විගණකගේ වගකී

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් ශ්‍රී ලංකා විගණන ද මිනිවලට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදුකරන ලදී. ආචාර ධර්යා වල අවශ්‍යතාවය ව මම අනු වන බවට සහ කාශන ප්‍රමාණත්මක සාචදා කායයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සහ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිළිස විගණනය සැලපුම්කර යත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිත් අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ද කාශනවල දැක්වෙන අයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම වලට උපකාරී වන විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම පිළිස පරිපාලි ත්‍රියන්ත්මක කිරීම විගණනයට ඇ ලන් වේ. නොරාගන් පරිපාලන්වාවා හෝ වැරදි සේතුවෙන් මූල ද කාශනවල ඇතිවියහැකි ප්‍රමාණත්මක සාචදා ද කායයන්ගේ අවධානම තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය ම පදනම් වේ. එම අවධානම තක්සේරු කිරීම වලදී, අවස්ථාවේවිතව උවිත විගණන පරිපාලි සැලපුම් කිරීම පිළි නියෝගීතායනනයේ මූල ද කාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා ද න්තර පාලනය විගණ සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් නියෝගීතායනනයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සට්ලෘඩිත්වය පිළිබඳව මතයක් ද කාශ කිරීමට අදහස් නොකරු. කළමනාකරණය විසින් අනුගම් කරන ලද ගිණුම්කරණ තීපත්තිවල උවිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමෙන්තුවල යාධාරණත්වය ඇගයිම මෙන්ම ලා ද කාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයිමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය ද ය සහ ද මාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල පනා ම 13 වගන්තිය (3) සහ (4) උපවිගන්ති වලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතකානුසාරී බලතල පැවිත .

මාගේ තත්ත්වාගණනය කළ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදායා මා වි ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උවිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

### 1.4 තත්ත්වාගණනය කළ විගණන මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ජේදයේ දක්ව ඇත් කරු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වාගණනයකරනු ලැබේ.

## 2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

---

### 2.1 තත්ත්වාගණනය කළ මතය

---

මෙම එරේතාවේ 2.2 ජේදයේ දැක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට ජාතික ජලප සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායනනයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එෂ් ත්‍රියාකාරීන්වය හා මුදල් ද්‍රාහ පොදුමෙම පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබඳ කරන බව මාද්‍රන්තාවූ මතය ඇති යේ.

### 2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

---

#### 2.2.1 ගිණුම්කරණ තීපත්

---

නියෝජිතායනනයේ බොල් හා අඩංගු නිය වෙන්කිරීමේ තීපත්තිය සෙලිදරව් කානොන්ටුවේ.

#### 2.2.2 ගිණුම්කරණ අඩුප

---

පහත කරුණ නිරික්ෂණය විය.

(අ) ඉදිරියට ගෙන ආ ලැබිය යුතු ස්ථාවර තැන්පතු ආරා සක පොලී යේෂය හා ස්ථාවර තැන්පතු ආයෝජන වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු පොලී ආදයම රු.142,600 ක් හා රු.290,612 පෙනුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබේ .

(ආ) ස්ථාවර තැන්පතු ආයෝජන විවිධාකම .279,443 පෙනුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණ් .

- (අ) මිගලුව : බොල්කුමල් ප්‍රාදේශීය පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ අත්හැර දමා ඇති නියෝජිතායනය විසින් නිෂ්ප්‍රිය වත්කමක් ලෙස භදුනාගත් මායිම් තාප්පය හා උදාහනය සඳහා දරා ඇති වියදම ට. 470,234 සහ කෙරිගෙන යන වැඩ යටෙන දක්වා තිබුණි.
- (ඇ) විදේශ ප්‍රදාන වශයෙන් ලැබූ පරිගණක හා උප රැකිවී විලම්භ කිරීමේදී පිළිවෙළින් විලම්භ ආදායම රු.251,296 වැඩියෙන් හා .759,169 ක් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.
- (ඉ) ගෙරුවල තාගරයේ ඉදිකෙරෙමින් පවතින මසුන් වෙළඳයැල වෙනුවෙන් වැය කර ඇති රු.4,272,492 ක් ව්‍යුහාකම කෙරිගෙන යන වැඩ යටතේ ගිණුම්ගත කිරීම වෙනුවට අත්හිකාරම ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (ඊ) සමාලෝචන වර්ෂයේ පර්යේෂණ යාත්‍රාව රක්ෂණය කිරීම වෙනුවෙන් සෙවන ලද රු.4,730,403 ක් ටු රක්ෂණ වාරිකය ප්‍රාග්ධන වියදමක් සේ සලකා ප්‍රාග්ධනින කෑ තිබුණි.

### 2.2.3 නොසැසු පාලන ගිණුම්

මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් හා උපගේ බනයන් අතර පහත සඳහන් නොසැසුදීම් නිරික්ෂණය විය.

විස්තරය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව ගෝනය	උපගේ බනය අනුව ගෝනය	වෙනස
	රු.	රු.	රු.
විදේශ ප්‍රදාන	220,528,683	54,576,186	165,952,497
දේශීය ප්‍රදාන	24,538,781	6,967,343	17,571,438

### 2.2.4 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත කරුණ නිරික්ෂණය විය.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී කොළඹ ගේජ්ට්‍රුට් විවිධ විවිධ ප්‍රාග්ධන මුදල ඉතුළු අනුව ඉන් රු.4,816,690 ක ගේජ් වර්ෂ 02 කට වඩා පැරණි ගේජයන් විය. මෙම ගේජයන් නිරපුල් කර ගැනීමට කටයුතු නොනිවුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී කොළඹ ගේජ්ට්‍රුට් විවිධ ප්‍රාග්ධන මුදල ඉතුළු අනුව ඉන් රු.1,887,342 ක ගේජ වර්ෂ 04 කට වඩා පැරණි ගේජයන් විය. මෙම ගේජ නිරපුල් කිරීමට කටයුතු නොකර දිගින් දිගටම ඉදිරියට ගෙන එමින් නිවුණි.

#### 2.2.5 නීති රෙගුලාසි යහ කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

විගණකයේ නිරික්ෂණය මුදල නොවීම පහත දැක්වේ.

නීති, ටිති යනාදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම
(අ) ශ්‍රී ලංකා ජාතාන්ත්‍රික සමාජවා ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි අංක 151	සමාලෝචිත වර්ෂයේ මිලදී ගන්නා ලද විවිධ ප්‍රාග්ධන මුදල ඉතුළු අනුව මා රීට අඟල අනෙකුත් උපක තොග පොත්වලු සටහන් කර නොනිවුණි.
(ආ) හාජ්බාගාර වි ලද්ද (i) 1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක 842 දරන ව්‍යු ලේඛය	විවිධ ප්‍රාග්ධන මුදල ඉතුළු අනුව මිලදී පරිදි වින්කම් වෙනුවෙන් විධිමත් පරිදි වින්කම් ලද්දනයක් නැඩත්තු කර නොනිවුණි.
(ii) 2002 නොවැම්බර් 28 දිනැති අංක අයිත්තිය/2002/02 දරන ව්‍යු ලේඛය	විවිධ ප්‍රාග්ධන මුදල ඉතුළු අනුව මිලදී පරිගණක හා පරිගණක උපාංග සම්බන්ධයෙන් ලද්දනයක් යාවත්කාලීනව පවත්වා නොනිවුණි.
(ඇ) 2007 අප්‍රේල් 06 දිනැති අංක 33 දරන කළමනාකරණ සේවා විකුල්ධෙය	නියෝගීතායනනය විසින් කරන ලද සේවා යැපයිමක් ව්‍යාපෘතියක් ලදය සලකා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයක් පිහිටුවා ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂ, ව්‍යාපෘති අධික්ෂණ නිලධාරී හා මූල්‍ය පාලක විසින් එකතුව් .761,047 ක් දීමනා ලදය උගාගෙන නිවුණි.
(ඈ) 2003 ජූන් 02 දිනැති අංක 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර ව්‍යු ලේඛයේ 9.4 වගේන්නිය	අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතියකින් සා නිලධාරීන් වෙනත් ආයතන හෝ රේඛී

අමාත්‍යාංශ වෙත නිදහස් කළ නොහැකි බව දන්වා තිබේයින් නියෝගීතායතනයේ යෝජිත නියුතු නිලධාරීන් තුන් ලදෙනෙකු මිටර් හා ජලපෑම්පත් සංවර්ධන නි අමාත්‍යාංශ කාර්යාලය වෙත නිදහස් කර තිබූ අතර සමාජාලයේ විසින් වැටුප් රු.1,323,200 ක් ගෙවා තිබුණි.

### 3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

#### 3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය කාගන අනුමත දෙසැම්බර් 31 දිනන් අවසන් වර්ෂය යදා නියෝගීතායතනයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය ( .93,909,306 ක උනකාවයක් වූ ඇති , එට අනුරුපීව ඉකුත් වර්ෂයේ උනකා .41,313,223 ක් මූල්‍ය ද්‍රව්‍යයෙහි තවදුරටත් රු.52,596,083 ක පිරිසීමක් පෙන්වුම් කෙරිණි . ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව නඩත්තු වියදම් හා පෙනෙන් මෙහෙයුම් වියදම් පිළිවෙළින් සියයට 87 කින් හා සිය 148 කින් වැඩිවීම මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ පිරිසීමට ප්‍රධාන වශයෙන් සේතුවී තිබුණි.

#### 3.2 කාරක ප්‍රාග්ධන කළමනාකරණය

ආයතනයක තිබිය යුතු ජ්‍යෙෂ්ඨ සංගම විත්තම් හා ජ්‍යෙෂ්ඨ වගකීම් අනු 2:1 විය යුතු මූල්‍ය නියෝගීතායතනය ජ්‍යෙෂ්ඨ විත්තම් හා ජ්‍යෙෂ්ඨ වගකීම් අතර අනුපාතය 0:0.74 කිරී තිබුණි. ඒ අනුව නියෝගීතායතනය දැඩි කාරක ප්‍රාග්ධන අර්ථාදායකට මූහුණදී ඇති බව නිරික්ෂණය රෙ.

### 4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

#### 4.1 කාර්ය සාධනය

සමාලෝචන වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ 3 ක නියෝගීතායතනයේ පරියේෂණ හා සංවර්ධන වියදම් වෙනුවෙන් ලද ප්‍රදාන හා ඉන් දරා ඇති වියදම් පහත පරිදි විය.

	<u>වර්ෂය</u>			
	2012	2011	2010	2009
ලැබු මූල ප්‍රභාන (රු.මිලියන)	274	311	218	246
පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වියදම (රු.මිලියන)	54	46	37	36

පහත සඳහන් නීරික්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (i) 2011 ව යාපේක්සව 2012 දී ලැබු මූල ප්‍රභාන ර. මිලියන 37 කින් අඩංගු තිබුණි.
- (ii) 2011 ව යාපේක්සව 2012 දී පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වියදම වෙනුවෙන් දරා ඇති මූල වියදම් වර්ධනය .මිලියන 8 ක් වි තිබුණි.
- (iii) මූල ප්‍රභාන වලින් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වියදම සඳහා දරා ඇති වියදම සිය 20 ක් වි තිබුණි.

#### 4.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත කරුණු නීරික්ෂණය .

- (අ) වෙරෝයන්න කළාපයේ පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා යොදවා ගත හැකි වන පරිදි රු.13,192,703 ක වියදමකින් නිශ්චාදනය කර ඇති යාත්‍රාව මෙතෙක් පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා: මානවින් ලෙස භාවිතා කර නොතිබු අතර සමාලෝචන වර්ෂයේදී වැළැඳුවාරක්ෂක කටයුතු හා අනිකාල දීමනා ලෙස .1,106,569 ක් යාත්‍රාවේ සේවයේ නියුතු තිලකාරීන් වෙනුවෙන් දරා තිබුණි .
- (ආ) ජල බිඳීපත් නියමිත කාලසීමාව තුළ ගෙවීම තුළින් ලබා රු.124,336 පෑ මු වට්ටම වාසිය ලබා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

#### 4.3 නිශ්චීය හා උන උපයෝගිතා වන්කා

පහත කරුණු නීරික්ෂණය .

- (අ) තන්දුරි උදුනක් මිලදී ගැනීම වෙනුවෙන් රු.120,000 පෑ ගෙවා තිබු අතර මෙම උදුන වියර අදකකට වැඩි කාලයක් නිශ්චාර්යව තබා තිබුණි.

- (ආ) මෘදුකාංගයක් මිලදී ගැනීම සඳහා රු.272,160 ඇ වැයකර නිවු අතර එම මෘදුකාංගය වසර 04 කටන් වහා වැඩි කාලයක් නිශ්චාරෙයව තබා නිවුණු .
- (ඇ) යෝජිත ගෝපන හාලාවක් ඉදිකිරීම සඳහ .855,938 ක් වැයකර නිවු තමු මෙම ඉදිකිරීම වසර දෙකකට වැඩි කාලයක සිට අත්හැර දමා නිවුණි.
- (ඈ) වට්නාකම .4,493,052 ඇ මු බෝට්ටු ඇන්ඩි දෙකක් වසර දෙකකට වැඩි කාලයක සිට දෙයෝගනයට ගැනීමකින් තොරව නිශ්චාරෙයව තබා නිවුණි.

#### 4.4 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලන

2012 දෙසැම්බර 31 දිනට නියෝජිතායතනයේ සේවක සංඛ්‍යාව පිළිබඳ තත්ත්වය පහත පරිදි විය.

සේවක වර්ගය	අනුමත සේවක	තත්ත්ව සේවක සංඛ්‍යාව	පුරුෂාඩ සේවක
	සංඛ්‍යාව	සංඛ්‍යාව	
මාණ්ඩල	165	79	86
මාණ්ඩලික තොවන	258	211	47
-----	-----	-----	-----
එකතු	423	290	133
=====	=====	=====	=====

අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව හා සැසදීමේදී පුරුෂාඩ සේවක සංඛ්‍යාව සියයට 31 ද ඉක්මවා නිවුණි. “බද්ධා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ පරිභාවී අනුමත තොකිරීම මත ප්‍රතිපාදන වෙන් තොවීම සේතුවෙන් බද්ධා ගැනීම සිදු කිරීමට තොගැකිව ඇත.” යන්න සභාපතිවරයාගේ පිළිතුර විය.

## 5. ශිෂ්‍යීමකට යුතු හා විශාල සහ යෙළඹාලු

### 5.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

අභ්‍යන්තර විගණනයේ රාජකාරී හා වගකීම් කරගතෙන යාම සම්බන්ධයෙන මානවත් කාර්ය මණ්ඩලයක් පත්කර නොනිවු .ප්‍රධාන කාර්යාලයයේ අභ්‍යන්තර විගණන ආංශයේ කටයුතු කරගතෙන යාම සඳහා යහායක නිලධාරී තනතුරු ඇතුළත් වන ආකාරය කාර්ය මණ්ඩල බදවා ගැනීමේ පරිපාලිය අනුමත කර නොනිවුණි.

### 5.2 ප්‍රසම්පාදන යැලැයුම්

සමාජලෝචන වර්ෂය සඳහා ; සම්පාදන යැලැයුමක් පිළියෙල කර නොනිවුණි.

## 6. පද්ධති හා පාලනයන

විගණනයේදී නීරික්ෂණයට පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු විවිධ වර්ග නිස් එකායතනයේ සහායත්වයාගේ අවධානයට යොමු කරවන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන කොරෝන් විශේෂ අවධානය යොමුවිය යුතුව ඇත.

1. ලැබිය යුතු හා ගෙවීය යුතු නි.
2. මානව සම්පත්
3. ආයෝජන
4. සේවක වන්කම්
5. පරිගණක හා උපාංග
6. මිලදිගැනීම්
7. තොග

රේ.එ.එ.එස්. සමරවිර

විගණකාධිපති

ඡානික ජල් සම්පත් පරියේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායනනයේ 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මුල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව 1971 අංක 38 දරන මුදල් පත්‍රක් 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර විගණකාධිපති වාර්තාවේ සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් කළමණකාරීත්වය විසින් ගන්නා ලද ක්‍රියා

### මාර්ග

#### 2-1 මුල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව අදහස් දැක්වීම

##### 2-2-1 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

විගණන නිරික්ෂණයන් හා එකග වේ.

2013 වර්ෂයට අදාළ ගිණුම් පිළියෙළ කිරීමේදී බොල් හා අඩමාණ ගාය ප්‍රතිපත්තිය ගිණුම් වාර්තා වල හෙලිදරව් කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.

##### 2 2 2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩි

(අ) විගණන නිරික්ෂණයන් හා එකග වේ.

2013 වර්ෂයට අදාළ ගිණුම් පිළියෙළ කිරීමේදී මෙම ගිණුම්කරණ දේශීය නිවැරදි කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.

(ආ) විගණන නිරික්ෂණයන් හා එකග වේ.

2013 වර්ෂයට අදාළ ගිණුම් පිළියෙළ කිරීමේදී මෙම ගිණුම්කරණ දේශීය නිවැරදි කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.

(ඇ) විගණන නිරික්ෂණයන් හා එකග වේ.

2013 වර්ෂයට අදාළ ගිණුම් පිළියෙළ කිරීමේදී මෙම ගිණුම්කරණ දේශීය නිවැරදි කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.

(ඈ) විගණන නිරික්ෂණයන් හා එකග වේ.

2013 වර්ෂයට අදාළ ගිණුම් පිළියෙළ කිරීමේදී මෙම ගිණුම්කරණ දේශීය කිරීමට නිවැරදි පියවර ගනු ලැබේ.

(ඉ) විගණන නිරික්ෂණයන් හා එකග වේ.

2013 වර්ෂයට අදාළ ගිණුම් පිළියෙළ කිරීමේදී නිවරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

(ඊ) විගණන නිරික්ෂණයන් හා එකග වේ.

2013 වර්ෂයට අදාළ ගිණුම් පිළියෙළ කිරීමේදී නිවරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

#### 2 2 3 නොසැසුදු පාලන ගිණුම්

විගණන නිරික්ෂණයන් හා එකග වේ.

2001 වර්ෂයේ සිට විදේශීය ප්‍රභානයන් විලම්හනය කිරීමක් සිදු කර ඇත. නමුත් 2001 ට පෙර වර්ෂ වලදී ලැබේ ඇති ප්‍රභානයන් විලම්හනය කිරීමක් සිදු කර නොමැත. ඒ අනුව 2001 වර්ෂයට පෙර කාල සීමාවට අදාළ කොටස ලෙපෑර ගිණුම් වල එසේම පවත්වාගෙන ගොස් ඇත. මේ හේතුව තිසා උප ලේඛනය හා ලෙපෑරය අතර නොසැසැමක් ඇති බැවින් මෙය 2013 ගිණුම් වාර්තා වලදී නිවරි කරනු ලැබේ.

#### 2.2.4 ලැකිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

(අ) ලැකිය යුතු ගේෂ වලට අදාළ විස්තරයන් සහ එහි වර්තමාන තත්ත්වයන් පහත පරිදි වේ.

		මුදල	වර්තමාන තත්ත්වය
අවු 10 අඩු	ණයගැනීයෝ	292 568.70	නිරවුල් කර ඇත.
අවු 10 අඩු	ව්‍යාපෘති ඣයගැනීයෝ		
	KOKILAI LAGOON ESD	25965.99	දැනට ක්‍රියාත්මකව පවතී.
	POGO VISITING	74002 .12	නිරවුල් කර ඇත.
	IFAD CIDA PROJECT	12015 .00	නිරවුල් කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.
	BRACKISHWATER PRAWN CULTURE	21521.47	ගිණුම් තැබූමේදී සිදු වූ වරදකි. 2013 වසරේදී නිවරි කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.
		133 504.58	
අවු 10 අඩු	තැන්පතු	150 000.00	ඉන්ධන ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් CFC ආයතනයේ තැන්පතු කර ඇති මුදල වේ.
අවු 50 වැඩි	තැන්පතු	100 000.00	දැනට ක්‍රියාත්මකව පවතී.
		<b>250000.00</b>	
	අත්තිකාරම්		
	PURCHASE ADVANCED		
අවු 10 අඩු	DATA MASTER TECNOLOGY	13,750.00	නිරවුල් කර ඇත.
	UNITED STATIONERS	47,260.00	නිරවුල් කර ඇත.
		61,010.00	
අවු 10 අඩු	S.A.ELECTRICALS	352,800.00	භාණ්ඩ ගබඩාවට ලැබේ ඇත.
	CONSOLIDATED MARINE(OUTBOARD)	763,818.93	භාණ්ඩ ගබඩාවට ලැබේ ඇත. නිරවුල් කර ඇත.

	CONSOLIDATED MARINE (OUTBOARD)	3,729,233.55	
		<b>4,906,862.48</b>	
අව 1-2	H.N.TRADERS	26,400.00	නිරවුල් කර ඇත.
	D.R.INDUSTRIES	1,145.00	නිරවුල් කර ඇත.
	RICHERD PEIRIS	49,176.00	නිරවුල් කර ඇත.
	APEX MANAGEMENT	35,791.39	නිරවුල් කර ඇත.
	QUOLIKEM INTERNATIONAL	806,880.00	අවශ්‍යතාවය මත ඉතිරි මුදල ගෙවා හාන්ඩ්ලබ ගැනීමට නියමිතය. විනය පරිස්ථිතිය සිදු කෙරෙමින් පවතී.
		<b>5,826,254.87</b>	
	<b>SERVICE ADVANCE</b>		
අව 10 අඩු	SRI LANKA HANDI CRAFT-FISH MARKET	4,272,492.29	වැඩ සදහා අත්තිකාරම් ගෙවීම මෙමගින් නිරුපණය වේ. 2013 වර්ෂයේ ඉදිකිරීම් අවසන් කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.
	D.V.MAHINDA GAMINI	73,000.00	ඉදි කිරීම වැඩ සදහා අත්තිකාරම් ගෙවීම මෙමගින් නිරුපණය වේ. 2013 වර්ෂයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු නිමකර ඇත. ඒ අනුව 2013 වර්ෂයේදී වත්කමක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.
අව 10 අඩු	NEIL MARINE ENGINES	10,244.73	නිරවුල් කර ඇත ඒ අනුව 2013 වර්ෂයේදී වියදුමක් ලෙස සලකා කටයුතු කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.
අව 1-2	CENRAL ENGINEERING CONSTRUCTION	788,256.00	ඉදි කිරීම වැඩ සදහා අත්තිකාරම් ගෙවීම මෙමගින් ඉදි කිරීම් නිරුපණය වේ. දැනට වැඩ නිමකර ඇත. ඒ අනුව 2013 වර්ෂයේදී වත්කමක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.
අව 2-3	CMC REPAIR OF ACCESS ROAD	437,314.69	ආයතනයට ප්‍රවේශ වන මාර්ගයේ ඉදි කිරීම සදහා කරන ලද වැඩ ප්‍රමාණය වෙනුවෙන් ගෙවීම වේ. ඒ අනුව 2013 වර්ෂයේදී වත්කමක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.
අව 3-4	PERFECT BUSINESS SOLUTION	272,160.00	ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කරමින් පවතී
		<b>5,853,467.71</b>	
අව 10 අඩු	කාර්යය මණ්ඩල ලැබීම	50046.57	1. රු.18,614 ක සහ රු.31,432.57 ක මුදල දැනටම් නිරවුල් කර ඇත. 2. රු.3,000 ක අත්තිකාරම් නිරවුල් කිරීමට
අව 1-2	„	207,939.60	

		<b>257,986.17</b>	කටයුතු යොදා ඇත.
			3. මසක දැනුම් දීමක් නොමැතිව සේවයෙන් ඉවත්ව යාම හේතුවෙන් අයකරගත යුතු මාසික වැටුප රු.204,939.60 කට අදාල ලැබීම් නිරවුල් කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු යොදා ඇත.
	අත්තිකාරම්		
අව 10 අඩු	FESTIVAL ADVANCE	138,000.00	ගිණුමේ අවසාන ගේජය මෙමගින් නිරුපණය වේ. සේවකයන් තිබෙනෙකුගෙන් අය විය යුතු රු.4,550 ක මූදල හැර ඉතිරිය මාසික වැටුපින් අය කර ගැනීම සිදු කර ඇත.
	"	184,500	
අව 4-5	"	4,550.00	
		327,050.00	
අව 2-3	SALARY ADVANCE	4,341.95	නිරවුල් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියා මාර්ග ගෙන ඇත.
	"	4,341.95	
අව 10 අඩු	TRAVELLING ADVANCE	19,243.38	නිරවුල් කර ඇත.
අව 1-2	TRAVELLING ADVANCE	2,500.00	දෙනික පදනම මත සේවයට බදවා ගත් අයෙකි. සේවය හැර ගොජේ ඇත. පාලක මණ්ඩලයේ අනුමැතිය මත පොත් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.
		<b>21,743.38</b>	
අව 10 අඩු	DIETRESS LOAN	1,812,436.10	
	"	2,755,588.77	
	"	2,252,916.62	
	"	1,438,284.62	
අව 1-2	"	8,599,880.14	
අව 2-3	"	1,602,686.38	
අව 3-4	"	6,875.00	
අව 4-5	"	30,555.50	
අව 50 වැඩි	"	27,576.50	
		18,526,799.63	
අව 2-3	BOOK LOAN	2,750.00	අය කරගෙන ඇත.
අව 10 අඩු	BICYCLE LOAN	3,000.00	

	„	2,400.00	
	„	1,400.00	නිරවුල් කර ඇත.
	„	2,400.00	
අව 1-2	„	600.00	
		9,800.00	
අව 5ට වැඩි	SPECIAL CASH ADVANCE	23,576.30	සේවයෙන් ඉවත් කර ඇත. කමිකරු උසාවියේ නඩු පවතා ඇති බැවින් එහි තීන්දුව අනුව කටයුතු කිරීමට කටයුතු යොදා ඇත.
අව 10 අවු	SPECIAL CASH ADVANCE	85,460.50	රු.65,000 ක මුදල හැර ඉතිරිය නිරවුල් කර ඇත. රු.65,000 ට අදාල බිල්පත් සම්බන්ධයෙන් විනය පරීක්ෂණය සිදු කෙරෙමින් පවතී. එහි කටයුතු අවසන් වූ වහාම රට අදාල පියවර ගනු ලැබේ.
	TOTAL	19,259,237.93	
අව 1-2	රදවාගත් ලැබිය යුතු ගේෂ	733,059.60	නිරවුල් කර නොමැත. ඒ සම්බන්ධයෙන් විනය පරීක්ෂණය සිදු කෙරෙමින් පවතී. එහි කටයුතු අවසන් වූ වහාම රට අදාල පියවර ගනු ලැබේ.
අව 2-3	„	2,304,303.72	
	TOTAL	3,037,363.32	

(අ) ව්‍යාපෘති හා වෙනත් ණය හිමියන්ට අදාල ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් විස්තර සහ එම ගේෂයන්හි වර්තමාන තත්ත්වය පහත පරිදි වේ.

කාලය	විස්තරය	මුදල	වර්තමාන තත්ත්වය
	ව්‍යාපෘති අය හිමියෝ		
අව 10 අවු	MISCELLANEOUS PROJ;CREDITORS	9,365,666.96	නිරවුල් කර ඇත.
	BOBLME	359,947.29	දැනට ක්‍රියාත්මකව පවතී.
	ARCHIOLOGY GALLFACE	695,192.00	නිරවුල් කර ඇත.
	ESD OIL EXPLOREITION	8,684,304.90	දැනට ක්‍රියාත්මකව පවතී.
	HYHUNDAI EN;MBRD	9,414.00	නිරවුල් කර ඇත.

	CENTRAL CULTUREAL FUND	381,713.05	නිරවුල් කර ඇත.
	BETHYMETRIC TANGALLE	516,838.00	නිරවුල් කර ඇත.
	TRAINING PROGRAMME	365,838.00	දැනට ක්‍රියාත්මකව පවතී.
	UPPER KOTHMALE HYDROPOWER	32,600.00	නිරවුල් කර ඇත.
	LOW ENFORCE WILDLIFE	432,495.00	දැනට ක්‍රියාත්මකව පවතී.
	IEE COLOMBO PORT	377,980.32	නිරවුල් කර ඇත.
	BOBLME-MBRD	539,897.12	දැනට ක්‍රියාත්මකව පවතී.
	TRAIN;PR;WORLD VISION	45,800.55	නිරවුල් කර ඇත.
	BATHEYMATRIC SURVEY	299,975.00	නිරවුල් කර ඇත.
		25,010,815.65	
අව 1-2	SEA CUCUMBER JAICA	453,196.52	ව්‍යාපෘතිය අවසන් වී ඇත. 2013 වසරේදී පාලක මණ්ඩල අනුමැතිය මත ආදායම ලෙස ගිණුම් ගත කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.
	MADABOKKA MONITORING	847,025.00	දැනට ක්‍රියාත්මකව පවතී.
		1,300,221.52	
	FAO MBRD	967,959.00	ව්‍යාපෘතිය අවසන් වී ඇත. 2013 වසරේදී පාලක මණ්ඩල අනුමැතිය මත ආදායම ලෙස ගිණුම් ගත කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.
		967,959.00	
අව 3-4	-	-	
අව 5 ට වැඩි	SIDA	192,816.98	ව්‍යාපෘතිය අවසන් වී ඇත. එම ආයතනයට ගෙවිය යුතු මූදල මෙමගින් නිරුපණය වේ.
	PREPARETION ZONAL PLAN BATT	390,930.03	ව්‍යාපෘතිය අවසන් වී ඇත. 2013 වසරේදී පාලක මණ්ඩල අනුමැතිය මත ආදායම ලෙස ගිණුම් ගත කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.

	SAREC CURRENT ACCOUNT	51,776.46	ව්‍යාපෘතිය අවසන් වී ඇත. 2013 වසරේදී පාලක මණ්ඩල අනුමැතිය මත ආදායම් ලෙස ගිණුම් ගෙ කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.
		635,523.45	
	TOTAL	25,010,816.00	
	<u>වෙනත් ගෝ හිමියෝ</u>		
අඩු 1-2	BANK LOAN	17,681.84	නිරවුල් කර ඇත.
අඩු 10 අඩු	RETENTION MONEY	16,274.40	ගිණුම් තැබීමේදී සිදු වූ වරදකි. 2013 වසරේදී නිවරදී කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.
අඩු 2-3	"	81,406.97	
අඩු 3-4	"	137,523.80	
අඩු 4-5	"	122,862.00	
අඩු 5 ට වැඩි	"	1,128,957.15	
		1,487,024.32	
අඩු 10 අඩු	STAMP DUTY	1620.00	නිරවුල් කර ඇත.
අඩු 10 අඩු	STAFF INCENTIVE PAYMENT	2,322,943.94	ආයතනයේ සේවකයන් වෙත වර්ෂ අවසානයේ ගෙවීම කිරීම සඳහා උපදේශන සේවා වලින් වෙන් කරන ලද මුදල මෙමගින් නිරුපණවය වේ.
අඩු 10 අඩු	WELFARE	1875.00	නිරවුල් කර ඇත.
	<b>TOTAL</b>	<b>3,831,145.10</b>	

## 2. 2. 5 නීති රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ නිරණ වලට අනුකූල නොවීම.

(අ)	නීති රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම.
(අ)	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාත්‍යාන්තික සමාජවනි ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි අංක 751	විශේෂ නීතික්ෂණ හා එකත වේ. 2013 වර්ෂයේ ගිණුම පිළියෙළ කිරීමේදී වැරදී නිවරදී කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.
(ආ)	1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක 842 දරණ භාණ්ඩාගාර වකුලේඛය	එකත වේ. 2012.12.31 දිනට වත්කම් සත්‍යාපන ලේඛනය අනුව වත්කම් ලේඛනයක් පිළියෙළ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකරමින් පවතී.

II	2002 නොවැම්බර් 28 දිනැති අංක 4 අයිඩ්අයි/2002/02 දරණ හාන්චිගාර වකුලේඛය	විගණන වාර්තාව හා එකග වෙමි. පරිගණක උපාංග සම්බන්ධයෙන් ලේඛනයක් පිළියෙළ කිරීමට අදාළ කටයුතු සිදුකරමින් පවතී.
(ඇ)	2007 අප්‍රේල් 06 දිනැති අංක 33 දරණ කළමණාකරණ සේවා වකුලේඛය	අදාළ ව්‍යාපෘතියේ ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් දැනටමත් විධිමත් විනය පරිස්ථිතිය පැවැත්වීමට කටයුතු යොදා ඇති අතර එම පරිස්ථිතියේ තීරණයන් මත ඉදිරි කටයුතු සිදු කරනු ලබන බව දන්වා සිටිමි.
(ඇ)	2003 ජූනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ අංක 12 (9.4) වගන්තිය	ධිවර ජල්ල සම්පත් සංවර්ධන නියෝගීතා අමාත්‍ය කාර්යාලය සඳහා 2012 වර්ෂය තුළ නිදහස් කළ නිලධාරීන් නිදහා සඳහා වැටුප් ලෙස ගෙවා ඇති මුදල රු.1113,220.42 කි.  මෙම සම්බන්ධයෙන් ලද විගණන විමුදුම පාලක මණ්ඩලයේ අවදානයට යොමුකර උපදෙස් ඉල්ලා සිටි අතර, 375 වන පාලන මණ්ඩල රස්වීමේදී තීරණය කර ඇත්තේ මොවුන්ගේ සේවය අවශ්‍ය අවස්ථා වලදී නිදහස් කිරීමටයි. ඒ අනුව කටයුතු කරමින් පවතී.
(ඇ)	2009 සැප්තැම්බර් 18 දිනැති අංක පිළිං 437 දරණ රාජ්‍ය මුදල් වකුලේඛය	විගණන වාර්තාව හා එකග වේ. එහෙත් රක්ෂණ කටයුතු වල නියැලී සිටින තවත් රූපයේ ආයතනයන් වන එම බීඟ් එස් ඉල් ඉන්පුවරන්ස් කොෂපරේෂන් ආයතනයෙන්ද මිල ගනන් කැදවා ඇති අතර එහිදී අඩුම මිල ගණන් ඉදිරිපත් කර ඇති ආයතනය වෙනත් රක්ෂණ ආවරණය ලබා ගැනීමට කටයුතු කර ඇත.

### 3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

#### 3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

විගණන නිරීක්ෂණයන් හා එකග වේ.

#### 3.2 කාරක ප්‍රාග්ධන කළමණාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණයන් හා එකග වේ.

එහෙත් ජ්‍යෙෂ්ඨ වගකීම නිරවුල් කිරීම සඳහා අතිරේක ප්‍රතිඵලය මුදලක් 2013 වසරේදී නිදහස් කර ඇති බැවින් එහත තත්ත්වය යහපත් විය හැකි බව දන්වා සිටිමි.

## 04. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

### 4.1 කාර්ය සාධනය

- (අ)i. 2011 වසරට සාපේශ්‍යව 2012 වර්ෂයේදී ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලබාදුත් මුදල මිලියන 53 කට ආසන්න ප්‍රමාණයකින් අඩුවීම හේතුවෙන් 2012 වර්ෂයේ මුළු ප්‍රදානයන් 2011 වසරට සාපේශ්‍යව අඩු වී ඇත. මෙය පහත වගුවෙන් වැඩි දුරටත් පෙන්වා දිය හැක.

	<u>2011</u>	<u>2012</u>
ප්‍රතිත්‍යා වර්තන ප්‍රදානයන්	146,667,000.00	149,331,543.00
ප්‍රාග්ධන ප්‍රදානයන්	<u>112,440,000.00</u>	<u>59,331,543.00</u>
භාණ්ඩාගාර තැන්පත	<u>311,407,000.00</u>	<u>274,333,036.00</u>

- ii. 2012 වර්ෂය වෙනුවෙන් පිළියෙල කරන ලද ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම වර්ෂය ආරම්භයේ සිට මනා අධ්‍යක්ෂණයකින් යුතුව ක්‍රියාත්මක කිරීම හේතුවෙන් 2012 වර්ෂයට අදාළ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වියදම් ප්‍රමාණය එම කටයුතු සඳහා වැය කිරීමට හැකි වීම හේතුවෙන් 2012 වර්ෂයේදී 2011 ට සාපේශ්‍යව පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වියදම් රු මිලියන 08 කින් වැඩි වී ඇත.
- iii. 2011 වර්ෂයේ මුළු ප්‍රාග්ධන මුදලින් 14% ක් පමණ වූ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වියදම් 2012 වර්ෂයේදී 20% දක්වා වැඩි වී ඇති බව පිළිගනිමි.

### 4.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

- (අ) තරණී යාත්‍රාව ඉදිකිරීම් වලින් පසුව 2011.12.16 ඇළකන්ද හැමිල්ටන් ඇල වෙත ගෙන එන ලදී. මේ වන විට මෙම යාත්‍රාව සඳහා කිසිදු වියදමක් නොකරන ලෙස අමාත්‍යාංශය විසින් උපදෙස් දී තිබුනි. කෙසේ වෙතත් මෙම යාත්‍රාව දිය ගත කර ඇති බැවින් යාත්‍රාව නඩත්තු කිරීම, වෙනත් යාත්‍රා වලින් (විශේෂයෙන් වැලිපර හා දේවර යාත්‍රා) සිදු විය හැකි හානි වැළැක්වීම, කැළඹුනු කුණාවු සහිත අවස්ථා වලදී යාත්‍රාව ආරක්ෂාකර ගැනීම යනාදී කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය අවම අනිවාර්ය කාර්ය මණ්ඩලයක් මේ සඳහා අනුයුත්ක්ත කළ යුතුය. ඒ අනුව අවම කාර්ය මණ්ඩලය ලෙස කොක්ස්වේන් එන්ඡින් කාමර ඩිල්පි, DeckHand කම්කරු තනතුරු පිරවීමට සිදු විය. මොවුන් දිවා රාත්‍රී සේවයේ යෙදවිය යුතුය. එමෙන්ම යාත්‍රාව ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයේ පවත්වා ගැනීම සඳහා නඩත්තු කටයුතුද සිදු කරන ලදී. මෙම යාත්‍රාව අතහැර දැමුවහාන් විශාල අලාභහානියක් සිදු වන බැවින් අවශ්‍ය අවම වියදම් දැරීමට සිදු වූ බව දන්වා සිටිමි. පසුගිය කාලසීමාව තුළ හැකි අවස්ථාවන් හිදී පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා යොදාවා ගත් අතර දැනට මෙම යාත්‍රාව දික්කිවීම වරාය තුළ නවතා ඇති බව දන්වා සිටිමි.

(ඇ) මහා හාන්බාගාරයෙන් මුදල් ලබා ගැනීමේදී ඇති වන ප්‍රමාදය හේතුවෙන් වට්ටම් ලබා ගැනීම සඳහා දක්වා ඇති කාල සීමාව තුළ මුදල් ගෙවීමට නොහැකි වීමෙන් මෙය සිදු වී ඇත.

#### 4.3 නිෂ්ප්‍රීය උණ උපයෝශන වත්කම්

(අ) වට්ටනාකම රු120000 වූ තන්දුරි උදුන පාවිච්ච කිරීම සඳහා පියවර ගෙන ඇත.

(ආ) විගණන නිරික්ෂණයන් හා එකත වේ.

ගිණුම් අංශය තුළ ස්ථාපිත කිරීම ප්‍රමාද වී ඇති ගිණුම්කරණ මාදුකාංග ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කරන ඉදිරි පියවර ගැනීම දැනටමත් ආරම්භ කර ඇත.

(ඇ) ඉදි කිරීම කටයුතු අධික්ෂණය සහ සම්බන්ධිකරණ කටයුතු කරගෙන යාම සඳහා සිවිල් ඉන්පින්ස් වරයෙකු නොමැති විම හේතුවෙන් මෙම කටයුතු ප්‍රමාද වී ඇත. එම පුරුෂ්පාත්‍රව පිරවු වහාම ඉදිරි කටයුතු ආරම්භ කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇත.

(ඇ) වට්ටනාකම රු. 4,493,052 ක් වූ බෝට්ටු ඇන්පින් දෙක සඳහා අල්ලස් හා දුෂ්ඨ කොමිසන් සභාව විසින් විමර්ශනයක් ආරම්භ කර ඇති බැවින් එම කටයුතු නිමවන තෙක් ගබඩාවේ ඇති බව දන්වා සිටිමි.

#### 4.4 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

423 ක් වූ කාර්ය මණ්ඩලය තාරා ආයතනය සඳහා අනුමත කර ඇත්තේ 2011/08/15 දිනයි. එම තනතුරු අතරින් තනතුරු 82ක් අලුතින් ඇති කර ඇති තනතුරු වේ. කළමණාකරණ සේවා වතුලේල් අංක 30 ට අනුගත වන පරිදි සකස් කළ බදවාගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ පරිපාටිය සඳහා අනුමැතිය නොලැබීම මත මේ සඳහා බදවා ගැනීමට නොහැකි වී ඇත. එසේම අනෙකුත් තනතුරු පුරුෂ්පාත්‍ර පිරවීම සඳහා බදවාගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ පරිපාටි අනුමත නොකිරීම මත ප්‍රතිපාදන වෙන් නොවීම හේතුවෙන් බදවා ගැනීම සිදු කිරීම අපහසු විය.

කෙසේ තමුත් අදාළ බදවාගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ පරිපාටිය 2012/10/18 දින ජාතික වැටුප් හා සේවක සංඛ්‍යා කොමිෂන් සභාවේ අනුමැතිය සඳහා යොමු කර ඇති අතර 2013/04/16 දින එය අනුමත කරන ලදී.

කළමණාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කර ඇති 28,28(i) හා 28(ii) වතුලේල් ප්‍රකාරව කළමණාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලද තනතුරු සඳහා බදවාගැනීම සිදු කරන ලදී.

#### 5. ගිණුම් කටයුතුපාවය සහ යහපාලනය

##### 5.1 ඡාහ්‍යන්තර විගණනය

විගණන නිරීක්ෂණයන් හා එකත වේ.

අභ්‍යන්තර විගණන අංශයේ රාජකාරී හා වගකීම් කරගෙන යාමට ප්‍රමාණවත් කාර්ය මණ්ඩලයක් ඇත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සේවක සංඛ්‍යාව ප්‍රතිසංවිධාන සැලසුමට ඇතුළත් කර ඇත. කළමණාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව එම ප්‍රතිසංවිධාන සැලසුමේ ඇති පහත සඳහන් තනතුරු අනුමත කර ඇත.

- |                           |    |
|---------------------------|----|
| • ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණක | 01 |
| • සහකාර අභ්‍යන්තර විගණක   | 01 |
| • කළමණාකරණ සහකාර          | 02 |

එහෙත් සහකාර අභ්‍යන්තර විගණනක තනතුර පිරවීම සඳහා 2012 සහ 2013 වර්ෂයේදී ප්‍රමාණවත් ප්‍රතිපාදන නොමැතිවීම හේතුවෙන් අවශ්‍ය බදවා ගැනීම සිදුකර නොමැති බවත් 2014 වර්ෂයේදී අදාළ බදවා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සූදානම් කර ඇති බවත් දන්වා සිටිමි.

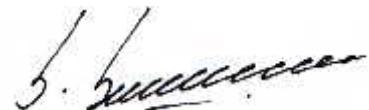
## 5.2 ප්‍රතිසම්පාදන සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණයන් හා එකත වේ.

එහෙත් 2013 වර්ෂය සඳහා ප්‍රතිසම්පාදන සැලැස්ම පිළියෙළ කර ත්‍රියාත්මක කර ඇති බව දක්වා සිටිමි.

## 6. පද්ධති හා පාලනයන්

මම විසින් දක්වා ඇති පරිදි (අ) සිට (උ) දක්වා වන කරුණු සම්බන්ධයෙන් විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීමට කටයුතු කර ඇත.



මෙවදා එස්.එස් සමරස්සුන්දර

සහාපති